

Архангай аймгийн газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн 481 дугаартай албан бичгийн хавсралт

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН
2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

НЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэл байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /Хүрээгүй бол тайлбар/	Хариуцах нэгж
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.1. Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн, тогтвортой газар ашиглалтад чиглэсэн нутаг дэвсгэрийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх							
1.1.1	Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах	Улсын төсөв	Батлагдсан улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө	Засгийн газрын 2018 оны 384 дүгээр тогтоолоор батлагдсан.	Төлөвлөгөөний төслийг боловсруулах, улсын хэмжээнд 21 аймаг, нийслэлээс төслийг хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, төслийг ЗГ-т өргөн барьж батлуулсан байна.		
1.1.1.2	Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчилж хийсэн байна.	Засгийн газрын 2018 оны 384-р Улсын тогтоолоор газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсан.	Эхний хагас жилд: Ерөнхий төлөвлөгөөний аргачлалд санал өгч ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй холбоотой мэдээлэл, судалгааг гаргаж гүйцэтгэгчид болон ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Улсын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөнд аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан тусгагдсан арга хэмжээг Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд бүрэн, зөв зураглалсан эсэхэд хяналт тавьсан байна.	Ерөнхий төлөвлөгөөний аргачлалд тус газрын даргын 2025 оны 06 дугаар сарын 04-ны өдрийн 438 дугаартай албан бичгээр Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газарт саналыг хүргүүлсэн.	

1.1.2	Аймаг, нийслэлийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв, төсөл	Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчилсэн болон нэмэлт тодотгол хийсэн аймгийн тоо	Нийслэл болон 19 аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулагдсан.	Хөвсгөл, Ховд, Өвөрхангай, Увс аймгуудын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн Дархан-Уул, Говьсүмбэр, Дорноговь аймгуудын төлөвлөгөөнд тодотгол хийсэн байна.	
1.1.2.3	Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах.	Үйл ажиллагаа	Архангай, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Завхан, Орхон, Өмнөговь, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Төв, Увс, Хөвсгөл, Хэнтий, Говь-Алтай	Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний 2024 оны хэрэгжилтийг 29 арга хэмжээн дээр зохион байгуулж, гүйцэтгэлийг бичиж хүргүүлсэн	Эхний хагас жилд: Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хийгдэх ажлуудыг зохион байгуулсан байна. Жилийн эцэст: Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хийгдэх ажлуудыг зохион байгуулсан байна. Хэрэгжилтийг 12 дугаар сарын 20-ны дотор тайлагнасан байна.	Аймгийн Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг гаргаж ГЗБГЗЗЕГ-н Газар зохион байгуулалтын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Гэрэлтуяаг тус газраас 2025 оны 06 дугаар сарын 04-ны өдөр gereltuya.g@gazar.gov.mn цахим хаягаар хүргүүлсэн.
1.1.3	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулах	Орон нутгийн	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулсан сумдын тоо	198 сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө хийгдсэн	132 сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулсан байна.	

1.1.3.1	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах.	Архангай, Булган, Баянхонгор, Говь-Алтай, Сэлэнгэ, Дорноговь, Дундговь, Төв, Өвөрхангай, Завхан, Увс, Ховд, Хэнтий, Сүхбаатар, Дорнод, Хөвсгөл аймгийн 181 сум	Эрдэнэмандал, Хайрхан, Батцэнгэл, Өлзийт, Төвшрүүлэх сумдын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хүргүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжих ажлуудыг зохион байгуулж ажилласан байна. Жилийн эцэст: Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжих ажлуудыг зохион байгуулж, хэрэгжилтийн тайланг 12 дугаар сарын 20-ны дотор цахим системд байршуулсан байна.	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах талаар дараах чиглэлийг өгсөн: 1. Тус газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн 230, 231, 232 дугаартай албан бичгүүдээр Эрдэнэмандал, Батцэнгэл, Өлзийт сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний биелэлтийг тухай бүр цахим системд холбож оруулах, тухайн жилийн төлөвлөгөөнд арга хэмжээнүүдийг тусгаж, тайлант хугацаанд шаардлагатай хөрөнгө зардлыг тавьж төлөвлөгөөг хийлгэх талаар чиглэл хүргүүлсэн, 2. 2025 оны 02 дугаар 12-ны өдөр сумын даамлуудтай 2025 оны үр дүнгийн гэрээ байгуулах, нэгдсэн сургалт, чиглэлийн үеэр илтгэл танилцуулга хийсэн, Тус газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн 229 дугаартай албан бичгээр Хайрхан, Төвшрүүлэх сумдад сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг цахим системд оруулах, хэрэгжилтийг хугацаанд нь ирүүлэх талаар тус тус чиглэл өгсөн.
Үйл ажиллагаа					

1.1.3.2	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг шинээр боловсруулах, тодотгох талаар аймаг, орон нутгийн мэдээ, удирдлагуудыг хангаж танилцуулгаар зардлыг төлөвлөгөөний зардлыг төсөвт суулгах ажлыг зохион байгуулах	Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Дорноговь, Хэнтий, Архангай, Хөвсгөл, Баянхонгор, Төв аймгийн 72 сум	Эрдэнэмандал, Хайрхан, Батцэнгэл, Өлзийт, Төвшрүүлэх сумдын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хүргүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг шинэчлэх, тодотгоход шаардагдах зардлыг орон нутгийн төсөвт тусгуулах талаарх саналаа төсвийн тооцоолол болон танилцуулгын хамт сумын ИТХ, Засаг даргад хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулахад шаардагдах зардлыг 2026 оны төсөвт тусгуулах ажлыг зохион байгуулж, ИТХ-аар батлуулсан байна.	Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийлгэхэд шаардлагатай хөрөнгө зардлыг тавьж төлөвлөгөөг хийлгэх талаар чиглэлүүдийг өгсөн. 1. 2025 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдөр сумын даамлуудтай 2025 оны үр дүнгийн гэрээ байгуулах, нэгдсэн сургалт, чиглэлийн үеэр илтгэл танилцуулга хийсэн, 2. 2025 оны 03 дугаар сарын 20-22-ны өдрүүдэд Жаргалант, Эрдэнэмандал, Цэцэрлэг, Хайрхан сумдын Засаг дарга, ИТХ-ын дарга, ЗДТГ-ын дарга удирдлагуудад орон нутагт нь ажиллах үеэр илтгэл танилцуулга хийсэн, Тус газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн 233 дугаартай албан бичгээр нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөгүй 13 суманд чиглэлийг хүргүүлсэн.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.2. Бүсчилсэн хөгжлийг дэмжиж, төвлөрлийг сааруулах Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийн оновчтой хуваарийг тогтоох					
1.2.1	Хот байгуулалтын тухай, Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай, Газрын тухай хууль, тогтоомж холбогдох норм, дүрэмд нийцүүлэн хотын эдэлбэр газрыг тогтоох ажлыг зохион байгуулах	Улсын төсөв	Эдэлбэр газрыг тогтоосон хот, тосгон бусад суурин газрын тоо	Нийслэл Улаанбаатар хотын эдэлбэр газрыг тогтоосон	21 аймаг, 330 сум, 12 хилийн боомтын эдэлбэр газрыг тогтоосон байна.

1.2.1.3	"Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем"-д батлагдсан болон боловсруулж байгаа Хот байгуулалтын баримт бичгийг бүртгэх ажлыг аймгийн Ерөнхий архитектортой хамтран зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд 16 хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө бүртгэгдсэн	Эхний хагас жилд: -Батлагдсан болон боловсруулж байгаа хотын хөгжлийн болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний орон зайн мэдээлэл, тоон өгөгдлийг "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем"-д оруулах Жилийн эцэст: -Хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хот, тосгоны батлагдсан хөгжлийн болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний баримт бичгийг бүрэн хамруулж Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд бүртгэсэн байна.	Зөхний хагас жилд: -Батлагдсан болон боловсруулж байгаа хотын хөгжлийн болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний орон зайн мэдээлэл, тоон өгөгдлийг "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем"-д оруулах Жилийн эцэст: -Хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хот, тосгоны батлагдсан хөгжлийн болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний баримт бичгийг бүрэн хамруулж Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд бүртгэсэн байна.	ГЗБГЗЗБГ-аас ирүүлсэн Хот байгуулалтын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.4, 10.1.7 дахь заалтын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд хот, суурийн газрын хэмжээнд хийж гүйцэтгэсэн хот байгуулалтын баримт бичгүүдийг Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2020 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/40 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем ажиллуулах журам"-ыг баримтлан цахим системд бүрэн оруулах тухай чиглэлийн дагуу аймгийн Эрдэнэбулган, Цэнхэр, Цахир, Өндөр-улаан, Чулуут зэрэг сумдын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний баримт бичгийг "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем"-д оруулсан. 2024-2025 онд хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө хийгдэж буй Булган, Хайрхан, Хотонт сумдын эхний ээлжийн төлөвлөлтийг цахим системд оруулсан. Мөн Төвшрүүлэх, Хашаат сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг оруулах тухай албан бичгийг гүйцэтгэгч компанид хүргүүлээд байна. 2025 оны аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Цэцэрлэг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг хийхээр гүйцэтгэгч шалгаруулах тендерийг зарлуулаад байна.
---------	--	---------------	----------	---	---	--	--

1.2.2	Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийн эргэлтийн цэгүүдийг геодезийн солбицлоор тогтоон, баталгаажуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулах	Улсын төсөв	21 аймаг, 330 сум, Нийслэл, 9 дүүрэг	Улсын хэмжээнд хилийн цэсийн 13444 эргэлтийн цэгийн солбицлыг тогтоосон	Хилийн цэсийн эргэлтийн цэгүүдийн солбицлыг засаг захиргааны нэгж тус бүрээр боловсруулж ЗГХЭГ-г хүргүүлсэн байна.	
1.2.2.1	Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийн байгалийн хил зааг, хүний гараар бүтээгдсэн объектоор тогтоосон хэсгийн судалгаа хийх	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	Улсын хэмжээнд хилийн цэсийн 13444 эргэлтийн цэгийн солбицлыг тогтоосон	Эхний хагас жилд: Байгалийн хил зааг, хүний гараар бүтээгдсэн объектоор тогтоосон хилийн цэсийн судалгааг гарган ГЗБГЗЗЕГ-т тус газрын даргын 2025 оны 330 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.	2025 онд Архангай аймгийн хэмжээнд нийт 847 цэгт байгалийн хил зааг, хүний гараар бүтээгдсэн объектоор тогтоосон хилийн цэсийн судалгааг гарган ГЗБГЗЗЕГ-т тус газрын даргын 2025 оны 330 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.
1.2.2.4	Монгол Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэс, заагийн цахим системд багийн хилийн заагийг тогтоосон ИТХ-ын тогтоол, хилийн цэсийн маргааны талаарх холбогдох архивын баримт материалыг бүртгэх ажлыг орон нутагтаа зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	Цахим систем хэрэглээнд нэвтэрсэн	Эхний хагас жилд: Цахим системд урьд онуудад үүссэн хилийн цэсийн маргааний талаарх статистик тоон мэдээ, маргаан шийдвэрлэсэн тухай холбогдох баримт материалыг хилийн цэсийн эргэлтийн цэг бүрээр нөхөн бүртгэх, багийн хилийн зааг тогтоосон аймаг, сумын ИТХ-ын тогтоолыг баг тус бүрээр оруулж цахим архив үүсгэх. Жилийн эцэст: 2025 онд үүссэн хилийн цэсийн маргааныг цахим системд бүртгэж, орон нутагтаа шийдвэрлэх ажлыг зохион байгуулах, Цахим системийг орон нутгийн удирдлага, олон нийтэд сурталчлах, хэрэглээнд нэвтрүүлэх ажлыг орон нутагтаа зохион байгуулах.	Өндөр-Улаан сумын Өлзийт уул, Хануй гол хэсэгт Ихтамир сумын иргэд нутаглаж ирсэн бөгөөд тус газарт хоёр сумын иргэд маргалдаж хилийн цэсийн маргаан үүсгэснийг https://khil.gazar.gov.mn/ - цахим хаягт бүртгэн оруулсан.

1.2.2.5	Аймгийн төвтэй ойр сумдын судалгааг гаргаж засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийг тодотгох хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлж, хилийн цэсийг тэлэх саналыг аймаг, сумын ИТХ-аар хэлэлжүүлж ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлэх.	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал батлагдсан	Эхний хагас жилд: Баруун бүс, Хангайн бүсийн аймгууд аймгийн төвтэй ойр сумдын судалгааг гаргаж, засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийг тодотгох шаардлагатай эсэх тандан судалгааг хийж, хилийн цэсийг тэлэх саналыг аймаг, сумын ИТХ-аар хэлэлжүүлж ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Говийн бүс, Төвийн бүс, Зүүн бүсийн аймгууд аймгийн төвтэй ойр сумдын судалгааг гаргаж, засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн хилийн цэсийг тодотгох шаардлагатай эсэх тандан судалгааг хийж, хилийн цэсийг тэлэх саналыг аймаг, сумын ИТХ-аар хэлэлжүүлж ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлсэн байна.	Хот тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн дагуу тус аймгийн төв Цэцэрлэг хотын эдэлбэр газрын хилийн төлөвлөлтийн саналыг улсын болон аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө, Цэцэрлэг хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг үндэслэн одоогийн хилийг баруун, урагшаа, зүүн тийш тэлэхээр саналаа аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ны өдрийн 01/308 дугаартай албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.	
1.4.4	GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай суурин станцын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	Үйл ажиллагаа	48 станц	2013-2024 онд Улсын төсвөөр 43, нийслэлийн төсвөөр УБ хотод 5 станц суурилуулсан. 2024 онд GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай 48 станцын нэгдсэн удирдлагын тогтолцоо бүрдүүлсэн.	GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай 48 станцын тасралтгүй хэвийн ажиллагааг хангах ажлыг зохион байгуулна.		

1.4.4.1	GNSS-ийн ажиллагаатай станцын хэвийн ажиллагааг хангах	байнгын суурин үйл	Үйл ажиллагаа	Байнгын ажиллагаатай станц-44	Цэцэрлэг нь RTK хэмжилтийг алдаагүй хийж байгаа боловч тасралтгүй өгөгдөл хадгалахгүй байсан тул 2024 оны 04 сарын 20 нд ГЗБГЗЗЕГазарт хүргүүлж засварлуулан 2024 оны 05 сарын 30-ны өдөр тохиргоог хийж суурилуулсан. Хэвийн ажиллаж байна.	Эхний хагас жилд: GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай 44 станцын тасралтгүй хэвийн ажиллагааг хангах ажлыг зохион байгуулсан байна. Жилийн эцэст: GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай 48 станцын үйл ажиллагаа тасарсан тухай бүр шалтгааныг тодруулж хэвийн ажиллагааг хангах шаардлагатай арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар Цэцэрлэг GNSS станц (ARA1) нь RTK хэмжилтийг хэвийн алдаагүй хийж байна. Ямар нэгэн эвдрэл гэмтэл гараагүй болно.
1.4.4.2	GNSS-ийн ажиллагаатай станцын хяналтын нэгтгэх.	байнгын суурин хэмжилт	Үйл ажиллагаа	Бодит агшны хяналтын хэмжилт - 44 станц	Цэцэрлэг байнгын ажиллагаатай станцын хяналтын хэмжилтийг улирал тутам нэг удаа ГР-064, РL-969, РL-999 дугаартай цэгүүд дээр хийж гүйцэтгэсэн.	Бүтэн жилээр: GNSS-ийн байнгын ажиллагаатай 44 станцын аймгийн төв, нийслэлд суурилуулсан станцын бодит агшны нарийвчлалыг улиралд 1 удаагийн шалгалтын хэмжилт, сум суурин газрын станцуудад хагас жилд 1 удаагийн шалгалтын хэмжилт хийнэ.	Цэцэрлэг GNSS байнгын ажиллагаатай станцын хяналтын хэмжилтийг улирал тутам нэг удаа ГР-064, РL-969, РL-999 дугаартай цэгүүд дээр хийж хэмжилтын үр дүнг улирал бүрийн сүүлийн сарын 15-ны дотор \\192.168.20.24\Geodesy\GNSS хяналтын хэмжилт 2025-руу тухайн хаягаар орж хяналтын хэмжилтын тайланг байршуулж мөн Газрын даргын 2025 оны 257 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.

1.4.6	Геодезийн байрлал, өндөр, гравиметр, GNSS-ийн сүлжээний ITRF2008 солбицлын тогтолцоонд тодорхойлсон цэг тэмдэгтийг ITRF2020 солбицлын тогтолцоонд шилжүүлэх, Геодезийн цэг тэмдэгтийн санг хөтлөх. Геодезийн байнгын цэг, тэмдэгтийг хадгалах, тооллого хийх, нөхөн сэргээх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Улсын хэмжээнд нийт 22000 орчим цэг тэмдэгт	Геодезийн тэмдэгтийн мэдээллийн шинэчилж, 2022 онд мэдээллийн санг цахимаар түгээх тогтолцоог бүрдүүлсэн.	Геодезийн байрлал, өндөр, гравиметр, GNSS-ийн сүлжээний ITRF2008 солбицлын тогтолцоонд тодорхойлсон цэг тэмдэгтийг ITRF2020 солбицлын тогтолцоонд шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулна. Бусад байгууллагын захиалгаар хийгдсэн геодезийн ажлын цэг, тэмдэгтийн цахим сангийн шинэчлэлтийг хөтөлнө. Геодезийн цэг тэмдэгтийн цахим системийн шинэчлэлтэд хяналт тавьж, 21 аймгаас ирүүлсэн хүсэлтийг баталгаажуулна.	Эхний хагас жилийн байдлаар нөхөн сэргээх болон бусад байгууллагын захиалгаар хийгдсэн геодезийн цэг тэмдэгт байхгүй байна.	
1.4.6.1	Геодезийн байнгын цэг, тэмдэгтийн цахим санг шинэчлэх	Үйл ажиллагаа	- GNSS-ийн дэд болон зураглалын сүлжээний - 63 цэг, тэмдэгт - Өндөр болон гравиметрийн сүлжээний 913 репер, цэг	Геодезийн тэмдэгтийн мэдээллийн шинэчилж, 2022 онд мэдээллийн санг цахимаар тогтолцоог бүрдүүлсэн.	Бүтэн жилд: Бусад байгууллагын захиалгаар хийгдсэн геодезийн ажлын цэг, тэмдэгтийн мэдээллээр геодезийн цахим сангийн шинэчлэлтийг хөтөлнө. Цахим системийн шинэчлэлтэд хяналт тавьж, ирүүлсэн хүсэлтийг баталгаажуулна.	Эхний хагас жилийн байдлаар нөхөн сэргээх болон бусад байгууллагын захиалгаар хийгдсэн геодезийн цэг тэмдэгт байхгүй байна.	
1.4.6.2	Геодезийн байнгын цэг, тэмдэгтийг хадгалах, хамгаалах, тооллого хийх, нөхөн сэргээх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Нөхөн сэргээсэн цэгийн тоогоор (- GNSS-ийн дэд болон зураглалын сүлжээний цэг, тэмдэгт - Өндөр болон гравиметрийн сүлжээний репер, цэг)	2019 онд Газрын даргын А/291 дугаар тушаалаар "Геодезийн байнгын цэг, тэмдэгтийг хадгалах, хамгаалах, нүүлгэн шилжүүлэх" журмыг баталсан.	Эхний хагас жилд: Нөхөн сэргээсэн цэг тэмдэгтийн хүсэлт ирүүлсэн тухай бүрд хүлээн авч, цахим санд оруулна. Сүүлийн хагас жилд: Нөхөн сэргээсэн цэг тэмдэгтийн хүсэлт ирүүлсэн тухай бүрд хүлээн авч, цахим санд оруулна. 21 аймаг, нийслэлийн геодезийн байнгын цэг, тэмдэгтийн тооллогын мэдээллийг цахим санд оруулсан үр дүнд хяналт тавьж, баталгаажуулна.	Утсан цэг тэмдэгт байхгүй бөгөөд нөхөн сэргээх цэг тэмдэгтийн хүсэлт ирээгүй. Аймгийн Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт геодезийн цэг тэмдэгтийн хадгалалт, хамгаалалтын асуудлыг тусгасан бөгөөд тооллого, судалгааг 8 сард хийхээр төлөвлөсөн.	

Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.5. Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг төрөл бүрийн масштабтай газрын зургаар зурагжуулах, газар зүйн нэрийг тодруулах

1.5.1	1:1000-ны масштабтай тоон дэвсгэр зургийг шинээр гүйцэтгэх.	Улсын төсөв	1:1000-ны масштабтай тоон дэвсгэр зураг	Нийслэл, Өмнөговь аймгийн төв, 4 сумын төвийг ITRF2020 тогтолцоонд 1:1000-ны масштабтай тоон байр зүйн зургийг 2024 онд шинээр гүйцэтгэж байна.	ITRF2020 тогтолцоонд 21 аймгийн 330 сум, 45 суурин, Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт 1:1000-ны масштабтай тоон байр зүйн зургийг шинээр гүйцэтгэсэн байна.	
1.5.1.1	Том масштабын байр зүйн зураг, инженерийн шугам сүлжээний зураглал	Орон нутгийн төсөв	2 сумын зураглалын ажлын даалгавар, зураглал	Архангай аймаг 2024 онд 27 гүйцэтгэлийн зургийг хүлээн авч 1:1000 масштабтай байр зүйн зургийг шинэчилсэн.	Эхний хагас жилд: 1:1000-ны масштабтай байр зүйн болон инженерийн шугам сүлжээний зураглалыг ITRF2020 солбицлын тогтолцоонд гүйцэтгэх Ажлын даалгавар боловсруулж батлан хүргүүлнэ. Сүүлийн хагас жилд: 1:1000-ны масштабтай байр зүйн болон инженерийн шугам сүлжээний зургийг шалгаж хүлээн авна.	Архангай аймгийн төв Эрдэнэбулган сумын 1:1000-ны масштабтай байр зүйн болон инженерийн шугам сүлжээний зураглалыг ITRF-2020 солбицлын тогтолцоонд гүйцэтгэх ажлын төсвийн тооцоог 346.0 сая төгрөгөөр гаргаж аймгийн Засаг даргад танилцуулан 2026 оны орон нутгийн төсөвт суулгах талаар санал хүргүүлнэ.
1.5.3	Газар зүйн нэрийн тодруулалт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх	Улсын төсөв	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд 350 хамаарах газар зүйн нэр	2019-2024 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 16 аймгийн 117 сум, нийслэлийн 5 дүүргийн газар зүйн нэрийн тодруулалт, мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажил хийгдсэн.	Газар зүйн нэрийг тодруулан тогтоолсын Их Хурлаар батлуу хаягжуулалтад ашигласан байна.	
1.5.3.1	Газар зүйн нэрийн мэдээллийн сан хөтлөх	Үйл ажиллагаа	Газар зүйн нэрийн тодруулалт хийгдсэн сумын тоогоор	2024 онд Төвшрүүлэх суманд газарзүйн нэрийн тодруулалтын ажил Агдамсүрвэй ХХК тендэрт шалгаран хийгдэх байсан боловч тус сум гэрээ байгуулагдаагүйн улмаас хийгдээгүй.	Бүтэн жилд: Аймаг, нийслэл, сум дүүргийн газар зүйн нэрийн мэдээллийн сан ирүүлсэн тухай бүрд шинэчилнэ.	Хугацаа болоогүй

1.5.3.2	Газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх ажлыг зохион байгуулах	Орон нутгийн төсөв	Газар нэрийн тодруулалт хийх ажлын төсөв сумын тоо	2024 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 1 сумын нутаг дэвсгэрт хамаарах газар зүйн нэрийн тодруулалтын ажлын төсөв хөрөнгө шийдэгдсэн.	Эхний хагас жилд: Төсөвт батлагдсан сумын газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх ажлын даалгаврыг хамтран боловсруулж батлуулан ажлыг эхлүүлнэ. Сүүлийн хагас жилд: Газар зүйн нэрийн тодруулалт хийсэн ажлын үр дүнг газар зүйн салбар зөвлөл, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэн шалгаж хүлээн авна.	ГЗБГЗЗБГ-ын 2025 оны 03 сарын 24-ны өдрийн АД/2025-37 дугаартай ажлын даалгаврыг үндэслэн Хотонт, Төвшрүүлэх сумын ЗДТГ-аас 2025 оны 5-р сарын 24-нд АРАХОСЗДТГ/20250201012/01/0 1 дугаартай газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх тендерийг зарласан.
1.5.3.3	Газар зүйн нэрийн зөвлөлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Үсрал төсөв	1 төлөвлөгөө, Зөвлөлийн 2 удаагийн хурал	Газар зүйн нэрийн салбар зөвлөлийн 2 дугаар хурлыг 2024 оны 02 сарын 16-ны өдөр зохион байгуулсан. Хурлаар 2024 онд хийх ажлын саналыг хэлэлцэж, Газар зүйн нэрийн тодруулалт, нэрийн түүх, ач холбогдлын талаар сургалт, хэлэлцүүлэгийг зохион байгуулах боломжийг судлах, дараагийн хурлаар газарзүйн нэрийн тодруулалт хийж буй сумын ажилтай холбогдуулан хуралдахаар шийдвэрлэсэн.	Эхний хагас жилд: Газар зүйн нэрийн зөвлөлийн 2025 онд хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулан Газар зүйн нэрийн салбар зөвлөлийн 1 удаагийн хурлыг зохион байгуулна. Салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангана. Сүүлийн хагас жилд: Газар зүйн нэрийн салбар зөвлөлийн 1 удаагийн хурлыг зохион байгуулна. Сумын салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангана.	Аймгийн газар зүйн нэрийн зөвлөлийн 2025 оны эхний хурлыг 3 дугаар сарын 21-ний өдөр хийсэн. Тус хурлаар Хотонт, Төвшрүүлэх сумдын Газарзүйн нэрийн тодруулалт хийх ажлын талаар хэлэлцэж дээрх 2 сумдад заавар, чиглэл хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Мөн бусад сумдын газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх шаардлагатай байгаа талаар сумдын удирдлагуудад чиглэл хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.7. Газрын нэгдмэл санг эрхлэх, газрын нэгдмэл сангийн цахим системийг хөгжүүлэх

1.7.1	Монгол Улсын хэмжээнд газрын нэгдмэл сангийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, газрын нэгдмэл санд гарч буй өөрчлөлт, шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгэх, хянах, тайлагнах	Үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн тооллого, бүртгэл хийх эрх зүйн орчин бүрдэж, өөрчлөлт, шилжилтэд хяналт тавих, тайлагнах боломж бүрдсэн байна.	Улсын хэмжээнд газрын нэгдмэл сангийн ангилал, шилжилт хөдөлгөөний тайланг гаргасан.	Газрын нэгдмэл санд гарч буй өөрчлөлт, шилжилт хөдөлгөөнд хяналт тавих, тайлагнах боломж бүрдсэн байна.	
1.7.1.1	Байгаль орчны төлөв байдлын БОХ-1.1, БОХ-1.2 тайланг гаргаж, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлэх	Үйл ажиллагаа	2024 оны БОХ-1.1, БОХ-1.2 тайлан	Газрын нэгдмэл сангийн 2023 оны улсын нэгдсэн тайлан Засгийн газарт танилцуулагдсан.	Эхний хагас жилд: 2024 оны БОХ-1.1, БОХ 1.2 тайланг гаргаж, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	Архангай аймгийн 2024 оны Байгаль орчны төлөв байдлын БОХ-1.2 тайланг Суурь судалгаа, мониторингийн хэлтсийн мэргэжилтэнд 2024-01-09 -ны өдөр munkhtsetseg.do@gazar.gov.mn мэйл хаягаар, газарт учруулсан хохирол, газар хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний тайланг маягт ГНСТ-9, 10-аар гаргаж, тайлбарыг SHP файлын хамт /Excel, Word, Shp файл/ iveelt.yo@gazar.gov.mn мэйл хаягаар хүргүүлсэн.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.8. Хот байгуулалтын кадастрын цахим системийг хөгжүүлэх, хэрэглээнд нэвтрүүлэх						
1.8.1	Хот байгуулалтын кадастрын цахим системд өгөгдөл, мэдээлэл бүртгэх	Үйл ажиллагаа	Өгөгдөл мэдээлэл	2024 онд програм хөгжүүлэх ажил хийгдсэн.	21 аймгийн 330 сумын барилга байгууламж, ИШС, тохижилт ногоон байгууламжийн өгөгдөл мэдээлэл хот байгуулалтын кадастрын цахим системд бүртгэгдсэн байна.	

1.8.1.1	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжих инженерийн дэд бүтэц, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээний зураг төсөл, төлөвлөлтийн давхаргын мэдээллийг хот байгуулалтын кадастрын цахим системд бүртгэх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Төлөвлөлтийн 8 давхарга	2024 онд улс болон орон нутгийн төсөв, хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн инженерийн дэд бүтцийн ус хангамжийн 1952,1м, дулаан хангамжийн 1258м, ариутгах татуургын 3858,6м шугам сүлжээний мэдээллийг Urban.gov.mn цахим системд ирсэн хүсэлтийн дагуу болон нөхөн бүрдүүлэлтээр бүртгэсэн байна.	Эхний хагас жилд: Төлөвлөлтийн давхаргуудын мэдээллийг бүртгэсэн байна Жилийн эцэст: Хот байгуулалтын кадастрын системд төлөвлөлтийн 8 давхаргын мэдээлэл бүртгэгдсэн байна.	2025 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн 1000 хүний суудалтай спортын ордон, Цахир сумын 320 хүүхдийн сургууль, Батцэнгэл сумын 320 хүүхдийн сургуулийн барилгын гадна дулааны 554м, цэвэр усны 277м, ариутгах татуургын 191, цахилгаан хангамжийн 118м, гадна холбооны 193м урт шугам сүлжээний зураглалыг Урбан цахим системд оруулж, давхаргын мэдээллийг бүртгэсэн.
1.8.1.2	Инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалт, хориглолтын бүсийг хот байгуулалтын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэн оруулах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Хамгаалалт, хориглолтын бүс 7 давхарга	Инженерийн шугам сүлжээний зураглалын шип файлыг нэгтгэж мэдээллийн сан үүсгэсэн.	Эхний хагас жилд: Инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалт, хориглолтын бүсийн мэдээллийг бүртгэсэн байна. Жилийн эцэст: Хот байгуулалтын кадастрын системд инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалт, хориглолтын бүсийн 7 давхаргын мэдээлэл бүртгэгдсэн байна.	2025 онд Мэдээл холбоо сүлжээ ХХК-ны Архангай аймаг дахь салбарын Цахир-Тариат-Өндөр-Улаан чиглэлийн 114,01км, Хайрхан-Өлзийт-Өгийнуур сумдыг холбосон 115 км шилэн кабелийн dwg файлуудыг Хот байгуулалтын кадастрын цахим системд хөрвүүлэн оруулсан. Тус 6 сумын 9145000м2 шилэн кабелийн хамгаалалтын зурвас татах зураглалын шип файлыг нэгтгэж мэдээллийн сан үүсгэхээр зохион байгуулахаар ажиллаж байна.
1.8.1.3	Тэг тэнхлэг улаан шугам, барилга, инженерийн шугам сүлжээний гүйцэтгэлийн зургийг хот байгуулалтын кадастрын цахим системд бүртгэн оруулах ажлыг зохион байгуулах.	Үйл ажиллагаа	Тэг тэнхлэг, байрзүйн гүйцэтгэлийн зураг 2 давхарга	2024 онд 11 гүйцэтгэлийн зургийг urban цахим системд оруулсан.	Эхний хагас жилд: Тэг тэнхлэг улаан шугам болон инженерийн шугам сүлжээний гүйцэтгэлийн зургийн мэдээллийг бүртгэсэн байна. Жилийн эцэст:Тэг тэнхлэг улаан шугам болон инженерийн шугам сүлжээний гүйцэтгэлийн зургийн 2 давхарга мэдээлэл бүртгэгдсэн байна.	Urban.gov.mn цахим системд орон сууц болон олон нийтийн барилга байгууламж – 8, инженерийн дэд бүтцийн – 4, нийт 13 гүйцэтгэлийн байрзүйн зургийг иргэн, аж ахуй нэгжийн хүсэлтээр цахимд оруулан мэдээллийн санд бүртгэсэн.

1.8.1.4	Барилга тохижилт, байгууламж, ногоон байгууламж, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээ, инженерийн шугам сүлжээ, авто замын сүлжээний өгөгдөл мэдээллийг хот байгуулалтын кадастрын цахим системд бүртгэх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	45 давхаргын мэдээлэл	2024 онд 11 гүйцэтгэлийн зургийг urban цахим системд оруулсан.	Барилга байгууламж, тохижилт, ногоон байгууламж, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээ, инженерийн шугам сүлжээ, авто замын сүлжээний 45 давхаргын өгөгдөл мэдээлэл бүртгэгдсэн байна	2025 оны байдлаар Эрдэнэбулган суманд ашиглалтад орсон 2 орон сууцны барилгын гадна ариутгах татуургын 95м, дулааны 72м, цэвэр усны 85м шугам, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн 1000 хүний суудалтай спортын ордон, Цахир сумын 320 хүүхдийн сургууль, Батцэнгэл сумын 320 хүүхдийн сургуулийн барилгын гадна дулааны 554м, цэвэр усны 277м, ариутгах татуургын 191, цахилгаан хангамжийн 118м, гадна холбооны 193м урт шугам сүлжээний зураглалыг Urban.gov.mn цахим системд оруулж, давхаргын мэдээллийг бүртгэв. Мөн Эрдэнэбулган сумын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа 12000м2 ногоон байгууламжийн мэдээллийн нөхөн бүртгэж, инженерийн дэд бүтцийн бэлтгэл арга хэмжээний 6,84км үерийн далан, 7,63км үерийн усны ил суваг, шуудууны зураглалыг Urban.gov.mn цахим системд оруулсан байна.
---------	---	---------------	-----------------------	--	--	--

Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.9. Газрын биржийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгож, үйл ажиллагааг өргөжүүлэх

1.9.1	Цахим үйл ажиллагаатай газрын биржийг Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын эрхлэх асуудлын хүрээнд байгуулж, газар, үл хөдлөх хөрөнгө /УХХ/-ийн нэгдсэн системийг бий болгоно.	Үйл ажиллагаа	Цахим үйл ажиллагаатай Газрын бирж	Газрын биржийн цахим систем /www.mfe.mn/-ийг улсын хэмжээнд нэвтрүүлсэн.	Цахим үйл ажиллагаатай газрын биржийг Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын эрхлэх асуудлын хүрээнд байгуулж, газар, үл хөдлөх хөрөнгө /УХХ/-ийн нэгдсэн системийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн байна.	
1.9.1.2	Газрын биржийн цахим системээр газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрхийн дуудлага худалдаа, эзэмших, ашиглах эрхийн төсөл сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Тухайн жилийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нэгж талбарын тоо	Газрын биржийн цахим системээр зохион байгуулах боломж бүрдсэн.	Жилийн турш: Тухайн жилийн төлөвлөгөөнд дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалтаар олгохоор төлөвлөсөн газарт зохион байгуулсан байна.	Газрын биржийн цахим системд 2016 оноос 907 удаагийн дуудлага худалдаа зохион байгуулсанаар цахим биржээр 779, танхимаар 128 дуудлага худалдаа зохион байгуулсан байна. Застгийн газрын 2025 оны 120 дугаар тогтоолоор тус онд 15 сумын 40 байршилд 23.21 га дуудлага худалдаагаар олгохоор төлөвлөсөнөөс газрын биржийн цахим системээр 4 сумын 11 байршилд 12.41 га талбайд дуудлага худалдааг 2025 оны 06 дугаар сард зохион байгуулахаар зарлан нийтэлсэн байна.

1.10.1.4	Газрын төлбөр, татварын цахим системээр нийт нэгж талбарт төлбөр бодох, ногдуулалт хийж, нэхэмжлэх үүсгэх, газрын төлбөр, татварын төлөлтийн мэдээллийг хүлээх авах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Нийт хүчинтэй гэрээний тоо	Газрын төлбөр, татварын системийг нэвтрүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Хуульд заасан хугацаанд Татварын нэгдсэн системд бүх ногдуулалтыг илгээсэн байна.	Аймгийн ИТХ-ын 2022.01.18-ны өдрийн 16 тоот тогтоолын дагуу 19 сумын газрын төлбөрийн хувь хэмжээ, харгалзах итгэлцүүрийг оруулан кадастрын мэдээллийн санд бүртгэлтэй иргэн, аанб-ын эзэмшил ашиглалтад олгогдсон нийт 15065 хүчинтэй гэрээ газрын удирдлагын системд бүртгэгдсэн. 2025 онд 334.0 сая төгрөгийн нэхэмжлэл үүсгэх төлөвлөгөөтэйгээс хагас жилийн байдлаар 12182 нэгж талбарт ногдуулалт хийж 488.4 сая төгрөгийн нэхэмжлэлийг татварын дундын мэдээллийн санд илгээсэн байна. 151.8 сая төгрөг орон нутгийн төсөвт төвлөрсөн.
----------	--	---------------	----------------------------	--	---	---

1.11.1.1	Газрын үнэлгээний цахим системийн газрын нөхөх олговрын мэдээллийн санг бүрдүүлэх, нөхөх олговртойгоор газар чөлөөлсөн, солих буюу эргүүлэн авсан газрын нөхөн бүрдүүлэлт хийх, мэдээллийн сан хөтлөх	Үйл ажиллагаа	Систем хөгжүүлсэн байдал	Газрын үнэлгээний цахим систем хэрэглээнд нэвтэрсэн	Эхний хагас жилд: Газрын үнэлгээний цахим системд нөхөх олговртойгоор чөлөөлсөн, солих буюу эргүүлэн авсан газрын мэдээллийн санг бүрдүүлэх. Жилийн эцэст: Газрын үнэлгээний цахим системд нөхөх олговртойгоор чөлөөлсөн, солих буюу эргүүлэн авсан газрын мэдээллийн санг бүрдүүлэх.	ГЗБГЗЗЕГ-с газрын үнэлгээний системийн хөгжүүлэлтийн сургалтанд 2024 оны 10-р сард хамрагдаж: - Иргэн хуулийн этгээдэд нөхөх олговроор олгосон, тооцсон газрын судалгааг цуглуулж мэдээллийн сан үүсгэх, үнэлгээний системд нөхөх олговор тооцох газрыг бүртгэж баталгаажуулан газрын хэмжээ, байршлыг газар зүйн мэдээллийн системийн дүн шинжилгээ хийх - Сервитут тогтоосон газарт нөхөх олговрын хэмжээ тооцох, дүйцүүлэн олгох үйл ажиллагааг үнэлгээний системд хийж гүйцэтгэх талаар мэдлэг, арга зүйн зөвлөмж авсан. Тус оны хагас жилийн байдлаар аймгийн төвийн инженерийн шугам сүлжээ бүхий байршилд Эх голомтын илч ХХК-с иргэн Д.Энхтүвшинд шилжигдсэн газрын байршлыг өөрчлөн газрыг газраар солих төрлөөр газар зохион байгуулалт, төлөвлөлтийн системд 2025-12-065-9911 төсөлд 4750458 төлөвлөлтийн нэгж талбарын дугаартай төсөл хэлбэрээр зураглаж ЗГ-ын хурлаар хэлэлцүүлэхээр бэлтгэсэн байна.
----------	---	---------------	--------------------------	---	--	--

1.11.1.3	Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлагч байгууллагаас газар, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн мэдээлэл, Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн барьцааны болон нөхөн олговрын үнийн мэдээлэл, зах зээлийн санал болгосон буюу зарлан мэдээлсэн үнийн мэдээллийг тус тус цуглуулах	Үйл ажиллагаа	эрх шилжсэн тоо	Кадастрын мэдээллийн нэгдсэн системээр зохион байгуулах боломж бүрдсэн.	Эхний хагас жилд: Газрын биржийн цахим системд эрх шилжсэн газар, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн мэдээллийг цуглуулж, дүн шинжилгээ хийсэн байна. Жилийн эцэст: Газрын биржийн цахим системд эрх шилжсэн газар, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн мэдээллийг цуглуулж, дүн шинжилгээ хийсэн байна.	Эхний хагас жилийн байдлаар газар эзэмших эрх шилжүүлэх хэлбэрээр 19 суманд 264 нэгж талбарт аймаг, сумын 3Д-ын захирамж гарсан. Аймгийн төвийн инженерийн шугам сүлжээ бүхий газарт АЗД-ын захирамжаар 20 нэгж талбар эрх шилжүүлсэнээс 2 нэгж талбар төрийн байгууллага хооронд, 5 нэгж талбар хамаарал бүхий этгээд хоорондоо үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн, 13 нэгж талбарт иргэн хооронд арилжааны хэлбэрээр эрх шилжүүлсэн зах зээлийн үнийн мэдээллийг газрын биржийн цахим системд бүртгэсэн.	
1.11.1.4	Зах зээлийн үний мэдээг газрын үнэлгээний системд оруулж дүн шинжилгээ хийх, масс үнэлгээ тооцох	Үйл ажиллагаа	эрх шилжсэн тоо	Газрын үнэлгээний системийг нэвтрүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Газрын биржийн цахим системд бүртгэгдсэн газар, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн мэдээллийг үнэлгээний цахим системд оруулж дүн шинжилгээ хийсэн байна. Жилийн эцэст: Газрын биржийн цахим системд бүртгэгдсэн газар, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн мэдээллийг үнэлгээний цахим системд оруулж дүн шинжилгээ хийсэн байна.	ГЗБГЗЗЕГ-с газрын үнэлгээний системийн хөгжүүлэлтийн сургалтанд 2024 оны 10-р сард хамрагдаж газрын зах зээлийн үнийн мэдээг олноор нэмэх, үнэлгээнд нөлөөлөх хүчин зүйлийг тооцох утгыг оруулах, үл хөдлөх хөрөнгийн үнийг хасч тооцох, жишиг нэгж талбарын үнэлгээг хэрхэн хийх арга зүйн зөвлөмж авсны дагуу үнэлгээний системд ажиллаж хагас жилийн байдлаар аймгийн төв инженерийн шугам сүлжээ бүхий газарт 20 нэгж талбарт эрх шилжиж 13 нэгж талбарт үнэ бүртгэгдсэн. Газрын биржийн цахим системд бүртгэсэн нэгж талбаруудыг үнэлгээний системд дуудан уншуулж нийт 9865 нэгж талбар бүртгэгдсэнээс 616 нэгж талбарт жишиг зах зээлийн үнэ бодогдсон байна.	

1.11.1.5	Иргэн, хуулийн этгээдэд олгогдсон газарт дуудлага худалдааны үнэ, дуудлага худалдааны анхны үнэ төлсөн болон нөхөх олговроор олгосон, чөлөөлсөн талаарх өгөгдөл мэдээллийг цуглуулан боловсруулалт хийж, мэдээллийн сан үүсгэх;	Үйл ажиллагаа	Газрын зах зээлийн үнийн мэдээллийн тоо	Газрын үнэлгээний систем	Эхний хагас жилд: Иргэн, хуулийн этгээдэд олгогдсон газарт дуудлага худалдааны үнэ, дуудлага худалдааны анхны үнэ төлсөн болон нөхөх олговроор олгосон, чөлөөлсөн талаарх өгөгдөл мэдээллийг цуглуулан боловсруулалт хийж, мэдээллийн сан үүсгэж, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	ГЗБГЗЗЕГ-ын 2025 оны 1/865 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн чиглэлийн дагуу газрын удирдлагын системд бүртгэлтэй нийт 15065 хүчинтэй гэрээнд дуудлага худалдааны анхны үнэ төлсөн болон нөхөн олговроор олгосон, чөлөөлсөн эсэх мэдээллийг бүртгэж мэдээллийн сан үүсгэх талаар 19 сумын даамал нарт газрын даргын 2025 оны 222 тоот албан бичгээр чиглэл, гарын авлагын хамт хүргүүлсэн. Аймгийн төв инженерийн шугам сүлжээ бүхий газарт олгогдсон 769 иргэн, хуулийн этгээдийн газарт дуудлага худалдааны анхны үнэ бодуулах ажлыг эхлүүлээд 256 нэгж талбарт үнэ бодуулсан, 513 нэгж талбарт үнэ бодуулахаар улирал тугуамд 200-300 нэгж талбарт хийх ажлын төлөвлөгөө гаргасан.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.12. Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлж, газрын харилцааны салбарын хэмжээнд мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах						
1.12.1	Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт урьдчилан сэргийлэх, гүйцэтгэлийн хяналт шалгалт хийх	Улсын төсөв 185,0 сая төгрөг	Хяналт шалгалтад хамруулсан объектын гүйцэтгэлийн хувь, Илэрсэн зөрчил ариалтын хувь, Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин;	2024 онд хяналт шалгалтад хармагдах объектын хувийг хамруулсан. Илэрсэн зөрчлийн 73,9%-ийг арилгуулсан. Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин 78,1% байна.	Их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн объектод хяналт шалгалт хийж, эрсдэлийн түвшин болон хууль сахин мөрдөлтийн хувийг бууруулсан байна. Улсын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийн биелэлтийг бүрэн хангуулсан байна.	

1.12.1.1	Улсын хэмжээнд газар, геодези, зураг зүйн чиглэлээр их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн 250 объектод төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийх, эрсдэлийн түвшин бууруулж, улсын байцаагийн гаргасан шийдвэрийн биелэлтийг хангуулах	Хяналт шалгалтад хамруулсан объектын гүйцэтгэлийн хувь, Илэрсэн зөрчил арилалтын хувь, Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин;	2024 онд хяналт шалгалтад хармагдах объектын хувийг 90 хамруулсан. Илэрсэн зөрчлийн 73.9%-ийг арилгуулсан. Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин 78.1% байна.	Төлөвлөгөөт хяналт шалгалтад их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн 21 аймгийн 250 объектын 95 хувийг бүрэн хамруулсан байна. Эрсдэлийн түвшин болон хууль сахин мөрдөлтийн хувийг бууруулсан байна. Улсын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийн биелэлтийг бүрэн хангуулж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулсан байна.	ГЗБГЗЗЕГазрын салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 35-00/01 дугаартай 2025 оны 02 дугаар сарын 04-ны өдөр баталдан ирсэн төлөвлөгөөт хяналт шалгалт удирдамжын дагуу Тариат, Эрдэнэбулган сумдад үйл ажиллагаа явуулдаг иргэн аж ахуй нэгж байгууллагуудыг хамруулсан. Үүнд: аялал жуулчлалын зориулалтаар 6 объект, шатахуун түгээх станц 4 объектуудад хамруулан төлөвлөгөөт хяналт шалгалтын ажлыг 06 сарын 10-наас 09 сарын 10 хооронд хийж гүйцэтгэнэ.
----------	--	---	---	--	--

1.12.1.3	Орон нутгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаа, холбогдох баримт бичиг (тусгай зөвшөөрөл, хүний нөөц)-т урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийх	Үйл ажиллагаа	Шалгалт хийсэн объектын тоо, илрүүлсэн зөрчил, арилалтын хувь, улсын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийн биелэлт, эрсдэлийн түвшин буурсан объектын тоо	2024 онд салбарын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгаа хийх тусгай зөвшөөрөлтэй 20 ААНБ, Геодезийн тусгай зөвшөөрөлтэй 89 ААНБ-ын үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт гүйцэтгэсэн. Үүнээс 46 объект бага эрсдэлтэй, 43 объект дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн. Эрсдэл үүсэх магадлалын хувь 22, хууль сахин мөрдөлийн хувь 68 байсан.	Батлагдсан удирдамжийн хүрээнд хяналт шалгалтыг хийж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулсан байна. Шалгалтын дүнг холбогдох хурлаар хэлэлцүүлж, илэрсэн зөрчлийг бүрэн арилгуулах арга хэмжээг зохион байгуулсан байна. Улсын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийн биелэлтийг хангуулсан байна.	ГЗБГЗЗЕГазрын салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 35-00/04 дугаартай урьдчилсан удирдамжыг 2025 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдөр батлагдсан ирсэний дагуу Агдам сүрвэй ХХК-нд хяналт шалгалтын ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Шалгалтаар дараах зөрчлүүд илэрсэн 1. геодези зураг зүйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөлийн хугацаа дууссан, 2. Дотоод хяналт шалгалтын журам баталж ажилтан томилоогүй, дотоод хяналт шалгалтын ажил зохион байгуулаагүй, 3. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны тусгай зөвшөөрөлийн хугацаа дуусаж байгаа тул сунгуулах гэх мэт илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах 3 заалт бүхий улсын байцаагчийн албан шаардлага хүргүүлсэн.
----------	---	---------------	---	--	---	---

1.12.1.4	Иргэн, хуулийн этгээдийн хүсэлт, өргөдөл, гомдол, мэдээлэл, эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт хийх	Үйл ажиллагаа	Хяналт шалгалт хийсэн объектын зөрчил арилалтын хувь	Тус хэлтэст 98 өргөдөл, 211 албан бичиг ирсэн. Үүнээс: Нийт албан бичгийн хариутай 147, хариугүй 64, шийдвэрлэсэн 143 буюу 97.3%, шийдвэрлэх шатандаа 4 буюу 2.7%, хугацаа хоцорч шийдвэрлэсэн байхгүй, 98 өргөдөл, гомдол хүлээн авснаас хариугүй 2, шийдвэрлэсэн 94 буюу 98.0%, шийдвэрлэх шатандаа 3 буюу 2.0%, хугацаа хоцорч шийдвэрлэгдсэн 2, шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 8 хоног. Нийт 43 удаа төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтын удирдамжийг батлан давхардсан тоогоор 146 иргэн, 396 хуулийн этгээдэд хяналт шалгалтыг хийж холбогдох арга хэмжээ авч ажилласан.	Батлагдсан удирдамжийн хүрээнд хяналт шалгалтыг хийж илэрсэн зөрчлийг арилгуулсан байна Иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн хүсэлт, өргөдөл, гомдлын дагуу төлөвлөгөөт бус шалгалт хийж, дүнг холбогдох хурлаар хэлэлцүүлэн, илэрсэн зөрчлийг бүрэн арилгуулах арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	Архангай аймгийн Засаг даргын 2025 оны 05 дугаар сарын 09-ны А/242 тоот захирамжаар 21 иргэн, аж ахуй нэгж байгууллага зөвшөөрөлгүй хашаа барьсан, сунгасан газрыг албадан буулгах арга хэмжээг авах захирамж гаргуулсан. Аймгийн Засаг даргын захирамжын дагуу Эрдэнэбулган сумын хэмжээнд нийтдээ зөвшөөрөлгүй хашаа барьсан, сунгасан 24 иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагын хашааг Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, Хот тохижилт үйлчилгээний газар, сайн дурын иргэд албандан буулгах ажиллагаанд гар бие оролцсон.
----------	---	---------------	--	---	--	--

1.12.1.7	Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх, төлөвлөх ажлын хүрээнд газар, геодези, зураг зүйн хяналтын чиглэлээр эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтээр объектын эрсдэлийн үнэлгээ хийх	Үйл ажиллагаа	Эрсдэлийг үнэлсэн байдал	2024 онд 2305 объектод эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн.	Жилийн эцэст: Эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтээр объектын эрсдэлийг үнэлэх ажлыг зохион байгуулах	http://e-khyanalt.mn цахим системд 40 объектыг 2024 онд үнэлсэн их, дунд бага эрсдэлтэйгээр үнэлсэн.	
1.12.3	Улсын хэмжээнд газар өмчлөл, эзэмшил, ашиглах эрх олголтын байдал, салбарын хууль тогтоомжийн хяналт хэрэгжилтэд шалгалт хийх;	Үйл ажиллагаа	21 аймгийн хяналт шалгалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан-21, Улсын хэмжээний нэгдсэн тайлан-1	2024 онд 21 аймгийн 41 сум, нийслэл, дүүргийн хэмжээнд хяналт шалгалтын ажил гүйцэтгэж, тайланг Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулсан.	21 аймгийн хэмжээнд эрх бүхий албан тушаалтны гаргасан захирамж, шийдвэрт хийсэн хяналт шалгалтын ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж шаардлагатай засварыг хийлгүүлэх, хяналт шалгалтын ажлын аймгийн хэмжээний нэгдсэн тайлан боловсруулахад мэргэжил арга зүйгээр хангах; Орон нутагт томилолтоор ажиллаж 21 аймгийн 289 сумдын газар эзэмшил, ашиглалт, өмчлөлийн байдалд хяналт шалгалт хийх; Улсын хэмжээнд нэгдсэн тайлан боловсруулж танилцуулга бэлтгэн газрын даргын дэргэдэх зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх; МУ-ын Ерөнхий Сайдын байгуулсан ажлын хэсэг болон Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах.	I-IV улирал	

1.12.3.1	Монгол Улсын Засгийн Газрын 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн хуралдааны 35 дугаар тэмдэглэлийн дагуу орон нутгийн хэмжээнд 2003-2023 онд иргэн, хуулийн этгээдэд эзэмшүүлсэн, өмчлүүлсэн ашиглуулсан, урьдчилсан байдалд сэргийлэх хяналт, шалгалт хийх ажлыг эцэслэх	Үйл ажиллагаа	21 аймаг тус бүрийн хяналт, шалгалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан-1. Улсын хэмжээний нэгдсэн тайлан-1	2024 онд 2 сум, хэмжээнд хяналт шалгалтын ажил гүйцэтгэж Шадар сайдын ажлын хэсэг болон Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулсан.	Эхний хагас жилд: Орон нутгийн хэмжээнд хяналт шалгалтын ажлын хүрээнд гүйцэтгэсэн захирамж, шийдвэрийн судалгааны гүйцэтгэлд хяналт тавьж шаардлагатай засварыг гүйцэтгүүлэх. боловсруулахад мэргэжил арга зүйгээр хангах Аймгийн хэмжээнд нэгдсэн тайлан боловсруулж танилцуулга бэлтгэн ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлэх.	ГЗБГЗЗБГ-ын даргын 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/253 дугаар тушаалаар баталсан удирдамж, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зорилгоор сумдын ИТХ-ын дарга, Засаг дарга, ЗДТГ-ын дарга, орлогч дарга нартай газар дээр нь уулзаж шаардлагатай баримт материалыг гаргуулан авсан. 2003-2023 оны хооронд гаргасан сумын ИТХ-ын тогтоол, Засаг даргын захирамжуудыг "хуулбар үнэн" даруулан баталгаажуулан авсан. Мөн энэхүү хяналт шалгалтын хүрээнд ашиглах тоон файл, excel-ийн хүснэгтийг газрын даамалтай хамтран гүйцэтгэж үргэлжлүүлэн дуусгаж хүлээлгэн өгөхийг газрын даамал нарт үүрэг болгосон. Үүнд: 1. Батцэнгэл ИТХ-ын тогтоол 2007 – 2024 Захирамж 2017 – 2024 2. Цахир ИТХ-ын тогтоол 2007 – 2022 Захирамж 2006 – 2023 3. Өлзийт ИТХ-ын тогтоол 2010 – 2023 Захирамж 2009 – 2023 4. Хангай ИТХ-ын тогтоол 2006 – 2023 Захирамж 2010 – 2023 5. Хайрхан ИТХ-ын тогтоол 2007 – 2023 Захирамж 2013 – 2023 6. Ихтамир ИТХ-ын тогтоол 2013 – 2023 Захирамж 7. Тариат ИТХ-ын тогтоол 2006 – 2023 Захирамж 2011 – 2023
----------	---	---------------	---	---	--	---

8.	Хотонт тогтоол 2003 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
9.	Төвшрүүлэх тогтоол 2005 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
10.	Цэцэрлэг тогтоол 2007 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
11.	Жаргалант тогтоол 2005 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
12.	Эрдэнэмандал тогтоол 2012 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
13.	Өндөр-улаан тогтоол 2005 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
14.	Чулуут тогтоол 2018 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
15.	Булган тогтоол 2003 – 2023	ИТХ-ын Захирамж
16.	Эрдэнэбулган тогтоол 2003-2023 он, Захирамж 2003-2023	ИТХ-ын Захирамж
17.	Хашаат 2023 тогтоол, Захирамж 2003-2023 он	ИТХ-ын 2003- Захирамж 2003- 2023 он
18.	Цэнхэр 2023 тогтоол, Захирамж 2003-2023	ИТХ-ын 2003- Захирамж 2003- 2023
Өгийннуур		ИТХ-ын 2003-2023 тогтоол, Захирамж 2003-2023

1.12.3.2	Орон нутгийн хэмжээнд Газрын кадастрын мэдээллийн системд иргэн, хуулийн этгээдийн газрыг нөхөн бүртгэж оруулсан байдал болон эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийг үнэн зөв бүртгэсэн эсэх, үндсэн нэгж талбарт өөрчлөлт оруулах эрхийн хэрэглээнд урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийх	Газрын кадастрын мэдээллийн системд 2023 оноос хойш бүртгэгдсэн нэгж талбарын тоо, шийдвэрийн тоо, нөхөн бүрдүүлж оруулсан нэгж талбарын тоо, үндсэн талбарт оруулсан өөрчлөлтийн тоо	-	Газрын кадастрын мэдээллийн системд 2023 оноос хойш бүртгэгдсэн нэгж талбарын дэлгэрэнгүй судалгааг бэлтгэх, 2024 оны 01 дүгээр сараас эхлэн ГКС-д "51.Нөхөн бүртгэж оруулах" өргөдлийн төрлөөр бүртгэсэн өргөдөлд нарийвчилсан хяналт шалгалт хийх. ГКС-д 2024 оны 01 дүгээр сараас эхлэн бүртгэсэн эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийн бүртгэлд хяналт шалгалт хийж алдаатай, буруу бүртгэсэн байдлыг тодорхойлсон байна. ГКС-д 2023 оны 01 дүгээр сараас эхлэн бүртгэсэн үндсэн нэгж талбарт хяналт шалгалт хийж талбайн хэмжээ, байршил өөрчилсөн зөрчлийг илрүүлсэн байна. Хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага, албан даалгаврыг холбогдох байгууллага, мэргэжилтэнд хүргүүлж Улсын байцаагчийн гаргасан шийдвэрийн биелэлтийг хангуулсан байна.	Газрын кадастрын цахим системд зөрүүтэй бүртгэгдсэн нэгж талбаруудыг засвар хяналтын модулиар 202 нэгж талбар, нөхөн бүрдүүлэлтээр 47 нэгж талбарыг засварласан байна. Үүнтэй холбогдуулан нөхөн бүрдүүлэлтээр оруулсан 47 нэгж талбарт шалгалтыг гүйцэтгэхэд алдаатай болон хууль зөрчсөн үйлдэл гараагүй байна. Мөн ГЗБГЗЗЕГазрын салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 35-00/05 дугаартай урьдчилсан хүрээнд Цахим шалгалтын хүрээнд Цахим хувийн хэргийн материал үүссэн эсэх, материалыг үнэн зөв оруулсан эсэх зэрэг асуудал дээр 19 сумаас түүвэрлэн авч судалгааг гаргаж байна. Үүнд: Өндөр-Улаан сумын 2023, 2024 оны газар олголтонд түүвэрийн аргаар 55 иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагыг хамруулахад бичиг баримтын бүрдэл дутуу-54, Хоосон цаас сканердаж оруулсан-1, Материал оруулаагүй-3, Буруу материал оруулсан-10 зөрчил гарсан. Төвшрүүлэх суманд 2023, 2024 оны газар олголтонд түүвэрийн аргаар 24 иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагыг хамруулахад бичиг баримтын бүрдэл дутуу-12, Материал оруулаагүй-6 зөрчил гарсан.
----------	--	---	---	---	--

1.13.1	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлыг бүрэн цахимжуулж, өмчлөл, эзэмшил, ашиглалтад олгогдсон нийт газрын 60 хувьд, төрийн өмчийн бусад ангиллын газрын 50 хувьд газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны дүгнэлт гаргах ажлыг зохион байгуулах	Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв, газар өмчлөгч, эзэмшигч, ашигтатгийн өөрийн хөрөнгө	Баталгаажуулсан дүгнэлтийн тоо, хамрагдсан талбайн хэмжээ, га-аар	Газрын мониторингийн цахим системийг 2020 хэрэглээнд нэвтрүүлсэн. 2024 оны байдлаар улсын хэмжээнд 67,000 орчим иргэн, хуулийн этгээд өөрийн өмчлөл, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газартаа төлөв байдал чанарын захиалгат хянан баталгааны дүгнэлт гаргуулсан. 2018 онд нийслэл, 17 аймгийн тариалан, атаршсан газрын ГТБЧУХБ-ны ажлыг 469,214.8 га талбайд, 2020-2024 онд улсын хэмжээнд 3000 цэгт хийж гүйцэтгэсэн.	Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат болон төлөвлөгөөт хянан баталгааны ажлын тайланг нэгтгэж, Засгийн газарт танилцуулсан байна.	
--------	--	--	---	---	---	--

1.13.1.1	Мэргэжлийн байгууллагуудын гүйцэтгэсэн газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлын тайлан, дүгнэлтийг хянаж, баталгаажуулах	Үйл ажиллагаа	Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны тайлан, дүгнэлтийн тоо	ГМЦС-д 2020-2024 онд нийт 44 тайлан, дүгнэлт баталгаажсан.	Эхний хагас жилд: Цахимаар илгээсэн хянан баталгааны тайлан, дүгнэлтийг хянаж баталгаажуулсан байна. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдэх газрын төлөв байдал, чанарын төлөвлөгөөт хянан баталгааны ажлын даалгаврыг боловсруулж ГЗБГЗЗЕГ-аас санал авч батлуулах, холбогдох үе шатны ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж ажилласан байна. Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны нэгдсэн тайланг боловсруулж, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Цахимаар илгээсэн хянан баталгааны тайлан, дүгнэлтийг хянаж баталгаажуулсан байна. Газрын төлөв байдал, чанарын төлөвлөгөөт хянан баталгааны ажлын эцсийн шатны тайланг хүлээн авах, ажлын үр дүн, тоон мэдээллийг гүйцэтгэгч байгууллагаар газрын мониторингийн цахим системд оруулсан эсэхэд хяналт тавьж, эцсийн шатны үр дүнг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны нэгдсэн тайланг боловсруулж, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	2025 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдрийн байдлаар тусгай зөвшөөрөл бүхий Агдам сүрвэй ХХК, Климаксреференс ХХК, Глобус ХХК, Дорнын байгаль ХХК зэрэг мэргэжлийн байгууллагуудын хийж гүйцэтгэн газрын мониторингийн цахим системд илгээсэн 32 захиалгат хянан баталгааг хянаж баталгаажуулаад байна. Мөн тус онд аймгийн хэмжээнд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр төлөвлөгөөт хянан баталгаа хийгдээгүй бөгөөд 2025 онд хянаж баталгаажуулсан захиалгат хянан баталгааны нэгдсэн тайланг загвар хүснэгтийн дагуу гаргаж, газрын даргын 2025 оны 377 дугаар албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.
----------	---	---------------	--	--	---	---

1.13.1.3	Орон нутагт газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	Баталгаажсан газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны тайлан, дүгнэлтийн тоо	ГМЦС-д 2020-2024 онд нийт 44 тайлан, дүгнэлт баталгаажсан.	Эхний хагас жилд: Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгаа хийлгэх шаардлагатай нэгж талбарын судалгааг гаргаж, газар өмчлөгч, эзэмшигч, ашиглагч нарт мэдэгдэх хуудсыг хүргүүлсэн байна. Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлыг зохион байгуулсан байна.	Аймгийн хэмжээнд Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгаа хийлгэх шаардлагатай 1697 нэгж талбарын судалгааг гаргаж, ГЗБГЗЗЕГ-ын Суурь судалгаа, мониторингийн хэлтсийн Хянан баталгаа хариуцсан мэргэжилтэн Золзаяагийн 99038173 vibet -руу 2025 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр явуулсан. Мөн сумын хэмжээнд газар эзэмшиж, ашиглаж буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад мэдэгдэх хуудас хүргүүлэн захиалгат хянан баталгааг хийлгэх ажлыг зохион байгуулах талаар сумдын Засаг дарга нарт газрын даргын 2025 оны 250 дугаар албан бичгээр чиглэл хүргүүлсэн. Мөн ГМЦС-ээс мэдэгдэх хуудас хэвлэж өгөхөөс өөрөөр сумын Засаг даргын албажуулсан мэдэгдэх хуудсын загвар гаргаж, газрын даамлуудад чиглэл өгч ажилласнаар аймгийн хэмжээнд тайланд оны эхний хагас жилийн байдлаар 32 захиалгат хянан баталгааг хянаж баталгаажуулаад байна.
----------	---	---------------	---	--	---	---

1.13.2	Олон улсад хэрэглэгдэж байгаа зайнаас тандан судлалын арга зүй, шинэ цэс, модуль /toolbox, plugin, platform гэх мэт/-ийг судалж туршин газрын мониторингийн цахим систем, газрын мониторингийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж, Монгол орны өргөн уудам газар нутагт техник, технологийн давуу талыг ашиглан богино цаг хугацаанд, жигд хүртээмжтэй байдлаар хяналт тавих	Улсын төсөв, 1,005.0 сая	Газрын мониторингод ашигласан ургамлын болон газрын бүрхэвчийн зайнаас тандан судлалын индекс, багаж хэрэгслийн тоо болон ашигласан платформ, програмын хангамжийн тоо	2020 онд Газрын мониторингийн цахим системийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн. БХБС-ын 2022 оны 126 дугаар тушаалаар “Зайнаас тандан судлалын аргаар бэлчээрийн газрын мониторинг хийх аргачилсан заавар”, БХБС-ын 2023 оны 172 дугаар тушаалаар “Зайнаас тандан судлалын аргаар тариалангийн газрын мониторинг хийх аргачилсан заавар”-ыг тус тус батлуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлсэн. АНУ-ийн Вискинсон-мандисоны Их Сургууль, МУИС-тай хамтын ажиллагааны санамж бичиг байгуулсан.	Зайнаас тандан судлалын арга аргачлалыг туршин нэвтрүүлж, түүнд нийцүүлсэн системийн нэмэлт хөгжүүлэлт хийгдэж, зайнаас тандан болон газар дээрх судалгаа шинжилгээ хийж, нэгдсэн арга зүйгээр газрын мониторинг хийгддэг болсон байна. Газрын мониторингийн цахим систем мэдээллийн сангийн өгөгдөл мэдээллийг ашиглан машин сургалтын аргаар дүн шинжилгээ хийх модулийг хөгжүүлж, газрын мониторингийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлсэн байна.	
--------	---	--------------------------	--	---	--	--

1.13.2.2	Газрын мониторингийн үйл ажиллагаанд зайнаас тандан судлалын арга, технологийг ашиглан, газрын бүрхэвчийн өөрчлөлтийг зураглаж, нэгтгэх	Үйл ажиллагаа	Нийслэл, аймгийн хэмжээний нэгдсэн зураг, ажлын тайлан - 1	Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 126 дугаар тушаалын хавсралтаар "Зайнаас тандан судлалын аргаар бүрхэвчийн газрын мониторинг хийх аргачилсан заавар", 2023 оны 172 дугаар тушаалын хавсралтаар "Зайнаас тандан судлалын аргаар тариалангийн газрын мониторинг хийх аргачилсан заавар" тус тус батлагдсан.	Жилийн эцэст: Хиймэл дагуулын 6-9 дүгээр сарын мэдээнд үндэслэн сум тус бүрээр ургамлын бүрхэвчийн зураглалыг хийж бэлчээрийн газрын биомасс, даацыг тооцон аймгийн хэмжээнд элэгдэл, эвдрэл, доройтолд өртсөн газрыг тодорхойлж үр дүнг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлнэ.	Хугацаа болоогүй. 2025 оны 8 дугаар сард Sentinel 2 хиймэл дагуулын мэдээ татаж авсан мэдээг ашиглан газрын бүрхэвчийн өөрчлөлт, доройтол, элэгдэл, эвдрэл, бэлчээрийн газрын даац чадавхийг тодорхойлж, үр дүнг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлнэ.	
1.13.3	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа, газрын мониторингийн үйл ажиллагааны хүрээнд цуглуулсан мэдээнд дүн шинжилгээ хийж, илэрсэн газар ашиглалтын зөрчил, хохирол, бохирдлыг арилгах хариу арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх	Улсын төсөв, 1,370.0 сая	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны үр дүнгээр илэрсэн газар ашиглалтын зөрчил, бохирдол доройтолд өртсөн газрын байршил, талбайн хэмжээ, хариу авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	2019 онд 15,000 цэг бүхий Газрын мониторингийн сүлжээг байгуулж, 2020-2024 онд нийт 3000 цэгт газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны судалгаа, шинжилгээ хийсэн.	Газрын мониторингийн цахим системийн мэдээллийн санд 4000 мониторингийн цэгт судалгаа, шинжилгээ хийж мэдээллийн санг шинэчилж, цуглуулсан мэдээнд дүн шинжилгээ хийж, газар ашиглалтын зөрчил, бохирдол доройтолд өртсөн эсэхийг шууд хянан боломжтой хяналтын тогтолцоог бүрдүүлсэн байна.		

1.13.3.2	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр илэрсэн газар ашиглалтын зөрчил, хохирол, бохирдлыг арилгах хариу арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагаа	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо	ГМЦС-д 2024 онд 33 газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны тайлан, дүгнэлт баталгаажсан.	Эхний хагас жилд: Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр газар ашиглалтын зөрчил, хохирол, бохирдолд өртсөн газрын судалгааг гаргаж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайланг нэгтгэж ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр газар ашиглалтын зөрчил, хохирол, бохирдолд өртсөн газрын судалгааг гаргаж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайланг нэгтгэж ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	Тайлант оны эхний хагас жилд ГМЦС-д хянаж баталгаажуулсан 32 нэгж талбараас газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр газар ашиглалтын хохирол, бохирдолд өртсөн газрууд одоогийн байдлаар байхгүй байна. Харин зөвшөөрөлтэй газрын хэмжээнээс илүү ашиглаж, талбайн хэмжээг сунгасан 9 иргэн, аж ахуйн нэгжид хашаагаа татах талаар мэдэгдэл хүргүүлээд байна. Мөн 2024-2025 онд газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр газар ашиглалтын зөрчил, хохирол, бохирдолд өртсөн газрын судалгааг гаргаж, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тайланг нэгтгэж, газрын даргын 2025 оны 377 дугаар албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1.14. Газар хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх, нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулах						
1.14.2	Маш хүчтэй болон хүчтэй доройтсон байршил, шалтгааныг мониторингийн ажиллагааны хүрээнд цуглуулсан мэдээнд дүн шинжилгээ хийж үнэлж, тогтоох, нөхөн сэргээх арга хэмжээг газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөгөөр дамжуулан хэрэгжүүлэх	Газар хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа, нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа	Нийт газар нутгийн хэмжээнд газрын нэгдмэл сангийн ангиллын газарт хохирол учирсан газрын байршил, талбайн хэмжээ	2023 онд улсын газар хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг нийт газар нутгийн 2.49 хувь буюу 3.89 сая га талбайд хэрэгжүүлсэн. /ГНСТ-10 маяг/	Хүчтэй элэгдэл, эвдрэлд орсон газарт нөхөн сэргээлт хийх төлөвлөгөө үе шаттай бүрэн хэрэгжиж, нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна.	

1.18.1	Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системд салбарын үйлчилгээг холбох, байршуулах ажлыг асуудал эрхлэсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Цахим төрийн үйлчилгээний тоо	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 110 дугаар тогтоолоор үйл ажиллагаанд нэвтэрсэн Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн цахим системээс 42 үйлчилгээг цахим хэлбэр иргэн, хуулийн этгээдэд үзүүлж байна.	Засгийн газрын 2023 оны 100 дугаар тогтоолд заасан 28 үйлчилгээг Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системд бүрэн холбох	
1.18.1.2	Тоон гарын үсгийн олголт хийх, өдөр тутмын үйл ажиллагаанд ашиглахад арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангах	Үйл ажиллагаа	-Тоон гарын үсэг эзэмшигчийн тоо -Тоон гарын үсгийг ашиглаж буй үйл ажиллагааны тоо	Байгууллагын хэмжээнд нийт 26 тоон гарын үсгийг шинэчлэн олгосон.	Эхний хагас жилд: Тоон гарын үсгийн хэрэгцээг тодорхойлон, хэрэглэгчдэд тоон гарын үсгийн олголт хийсэн байна. Жилийн эцэст: Албан хаагчдын тоон гарын үсгийг өдөр тутмын үйл ажиллагаанд ашиглахад арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангаж ажилласан байна.	Байгууллагын хэмжээнд ГЗБГЗЗГ-аас 2021 онд 19 сумын газрын даамал, 5 мэргэжилтэн, 1 мэдээллийн технологийн мэргэжилтэнд нийт 25 тоон гарын үсэг тээгч Safenet төхөөрөмжийг 2021 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өдөр бүрэн хүлээлгэн өгсөн нь ашиглалтын хугацаа дуусч хураагдсан. Газрын даргад Tridumkey ХХК-аас 2 жилийн хугацаатай тоон гарын үсгийн төхөөрөмж худалдан авч Esign, EtokenReader программ болон Tridumkey клиент программ суулган ERP системд албан бланк а4 болон а5 дээр боловсруулж албан бичигтээ тоон гарын үсэг ашиглаж байна.

1.18.1.3	Газрын харилцааны бүтээгдэхүүн иргэн, хуулийн этгээдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор төхөөрөмж /киоск/-ийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, хэвийн үйл ажиллагааг хангах	Үйл ажиллагаа	Үйл ажиллагаанд шинээр оруулсан ухаалаг төхөөрөмж /киоск/-ийн тоо	Киоски төхөөрөмжийн нийлүүлэлт, хөгжүүлэлтийг эрхлэн явуулж буй байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, газартай холбоотой үйлчилгээнээс төлбөр, хураамж тооцох боломжийг бүрдүүлж ажилласан.	Эхний хагас жилд: Газрын харилцааны бүтээгдэхүүн үйлчилгээг иргэн, хуулийн этгээдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор ухаалаг төхөөрөмж /киоск/-ийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж, хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажилласан байна. Жилийн эцэст: Газрын харилцааны бүтээгдэхүүн үйлчилгээг иргэн, хуулийн этгээдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор ухаалаг төхөөрөмж /киоск/-ийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж, хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажилласан байна.	Эхний хагас жилд: Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 58 сая төгрөгийн өртөгтэй Киоски машин худалдаж авахаар Ньюкомпас ХХК тай гэрээ байгуулж, аймгийн төвд ГХБХБГ, Тариат, Эрдэнэмандал сумдад 3 ширхэг, сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Эрдэнэбулган суманд 19.8 сая төгрөгийн 1, нийт 4 ширхэг HS8044-A09 маркийн Киоски төхөөрөмжийг 2024 оны 6 дугаар сарын 04 ний өдөр хүлээн авсан. Эдгээр 4 киоски төхөөрөмжийг суурилуулснаар иргэд олон нийтэд нэг цэгээс газрын мэдээллээ авах боломжийг бүрдүүлсэн. Киоск машины судалгааг ГЗБГЗЗБГ-ын МТХэлтэст 2 удаа GoogleEarth ашиглан төв болон сумдын байршилтай нь хамт явуулсан. Эхний хагас жилд нийт 1926000 төгрөгийн үйлчилгээ иргэд, аж ахуйн нэгж авсан байна.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 1. 19. Архивын сан хөмрөгийн баримтыг тогтоосон журам, стандартын дагуу хадгалж, хамгаалах						
1.19.1	Төрийн зориулалтын бариулах	архивын байр	ТЭЗҮ	Байр барих газрын асуудлыг шийдвэрлүүлсэн	35 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг цахимжуулан цахим системд холбоно.	

1.19.1.1	Архивын албан мэдээллийг бүрдүүлэн, сан хөмрөг үүсгэх, архивлах	Үйл ажиллагаа	Архивт ирүүлсэн ажлуудыг хүлээн авч хадгаламжийн нэгж үүсгэх	2024 онд ажлын бүрдлийг шалгаж акт үйлдэн хүлээн авч, 51 данс бүртгэл үүсгэсэн.	Эхний хагас жилд: Байгууллагын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтад заасан болон архивт ирүүлсэн ажлыг хүлээн авч, данс бүртгэл үүсгэнэ. Жилийн эцэст: Байгууллагын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтад заасан болон гэрээт ажлын хүрээнд хийж төрийн архивт ирүүлсэн ажлыг хүлээн авч, данс бүртгэл үүсгэнэ.	Байгууллагын дэргэдэх Баримт нягтлан шалгах комиссын хурлыг 2025 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 01 дугаартай хурлаар 2025 оны байгууллагын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалт, нөхөн бүрдүүлэх хуваарь гарган батлуулсан байна. 2024 оны ХХНЖ-ын дагуу албан хаагчдын хөтөлж дууссан баримт бичгийн бүрдлийг шалгаж хүлээн авах хуваарь гарган, бүртгэл хөтлөн архивт цаасан сууртай баримтыг цахимжуулсан баримттай хүлээн авдаг болсон бөгөөд 2025 оны хагас жилийн байдлаар 52 цаасан суурьт баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлж мэдээллийн сан үүсгэн archive.gazag.gov.mn цахим мэдээллийн санд холбосон.
----------	---	---------------	--	---	--	--

1.19.1.4	Байгууллагын хөтөлх хэргийн нэрийн жагсаалтад заасан болон архивт ирүүлсэн ажлыг хүлээн авах Хүлээн авсан ажлын жагсаалтыг гаргаж, данс бүртгэл үүсгэх	Үйл ажиллагаа	Архивт ирүүлсэн ажлуудыг хүлээн авч хадгаламжийн нэгж үүсгэх	2024 онд 51 ажлын бүрдлийг шалгаж акт үйлдэн хүлээн авч, 51 данс бүртгэл үүсгэсэн.	Эхний хагас жилд: Байгууллагын хөтөлх хэргийн нэрийн жагсаалтад заасан болон архивт ирүүлсэн ажлыг хүлээн авч, данс бүртгэл үүсгэнэ. Жилийн эцэст: Байгууллагын хөтөлх хэргийн нэрийн жагсаалтад заасан болон гэрээт ажлын хүрээнд хийж төрийн архивт ирүүлсэн ажлыг хүлээн авч, данс бүртгэл үүсгэнэ.	2024 оны XXНЖ-д орох хадгаламжийн нэгжүүдийн саналыг албан хаагчаас авч байгууллагын дэргэдэх Баримт нягтлан шалгах комиссын хурлаар 2025 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 02 дугаартай хурлаар 2025 оны байгууллагын хөтөлх хэргийн нэрийн жагсаалтыг гарган батлуулсан байна. 2024 оны XXНЖ-ын дагуу албан хаагчдын хөтөлж дууссан баримт бичгийн бүрдлийг шалгаж хүлээн авах хуваарь гарган, архивт цаасан сууртай баримтыг цахимжуулсан баримттай 2025 оны хагас жилийн байдлаар нийт 52 цаасан суурьт баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлж мэдээллийн сан үүсгэн archive.gazar.gov.mn цахим мэдээллийн санд холбосон. Архивт хадгалагдаж байгаа баримтын бүрэлдэхүүн, тоо хэмжээ, хадгалалт, өөрчлөлт, хөдөлгөөний мэдээлэл болон сумдын нэгж талбарын хувийн хэргийн судалгааг загварын дагуу гаргаж хугацаанд албан бичгээр Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газарт хүргүүлнэ.	
1.19.2	Төрийн архивын байрны зураг боловсруулах	Үйл ажиллагаа	1 танилцуулга	-	Танилцуулга бэлтгэсэн байна.		

2.2.1	Газрын кадастрын мэдээллийн сангийн нэгдсэн системээс авах үйлчилгээг иргэдэд хүртээмжтэй хүргэх	Хэрэглэгчийн тоо	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 110 дугаар тогтоолоор Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн цахим системийг улсын хэмжээнд хэрэглээнд нэвтрүүлсэн	www.egaza.gov.mn-ээс үйлчилгээ авсан хэрэглэгчийн хандалтыг 60 хувиар нэмэгдүүлсэн байна.	
2.2.1.1	Газрын кадастрын цахим системд зөрүүтэй бүртгэгдсэн өргөдөл, шийдвэр, гэрээ, иргэн, хуулийн этгээдийн мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулах.	Газрын кадастрын мэдээллийн системд засварласан нэгж талбарын тоо	Засвар, хяналтын модуль хэрэглээнд нэвтэрсэн.	Эхний хагас жилд: Засвар, хяналтын модулийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэнтэй холбогдуулан Газрын кадастрын цахим системд зөрүүтэй бүртгэгдсэн мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулж мэдээллийн сангийн үнэн зөв байдал хангагдсан байна. Жилийн эцэст: Засвар, хяналтын модулийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэнтэй холбогдуулан Газрын кадастрын цахим системд зөрүүтэй бүртгэгдсэн мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулж мэдээллийн сангийн үнэн зөв байдал хангагдсан байна.	Засвар, хяналтын модулийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэнтэй холбогдуулан Газрын кадастрын цахим системд зөрүүтэй бүртгэгдсэн нэгж талбаруудыг засвар хяналтын модулиар 202 нэгж талбар, нөхөн бүрдүүлэлтээр 47 нэгж талбарыг засварлаад байна.
2.2.1.2	Газар эзэмших, ашиглах болон түүнтэй холбогдон бусад цахим хүсэлтийг хүлээн авч, шийдвэрлүүлэх, баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах	Иргэн, хуулийн этгээдээс гаргасан хүсэлтийн тоо	Газрын удирдлагын нэгдсэн цахим систем (egaza.gov.mn)-ээр хүсэлт хүлээн авах боломжтой болсон.	Эхний хагас жилд: Газар эзэмших, ашиглах болон түүнтэй холбогдон бусад хүсэлтийг цахим системээр хүлээн авч, шийдвэрлүүлэн баталгаажуулсан байна. Жилийн эцэст: Газар эзэмших, ашиглах болон түүнтэй холбогдон бусад хүсэлтийг цахим системээр хүлээн авч, шийдвэрлүүлэн баталгаажуулсан байна.	"Газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ олгох журам"-ын дагуу аймгийн хэмжээнд 1685 хүсэлтийг цахимаар хүлээн авсан бөгөөд 1151 хүсэлтийг шийдвэрлэж, 534 хүсэлтийг цуцалсан байна. Цуцалсан 534 хүсэлт нь олон удаа давхцан илгээсэн, хоосон эсвэл хавсралт дутуу ирүүлсэн байна.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 2.3. Хяналт, удирдлагын нэгдсэн цахим систем (shilenkhyanalт.gov.mn)-ийг хөтлөх					

2.5.1	Геодезийн хэмжих хэрэгслийг шалгах, баталгаажуулах	Үйл ажиллагаа	Улсын хэмжээнд ашиглаж буй бүх төрлийн геодезийн хэмжих хэрэгсэл	2024 онд геодезийн 2130 хэмжих хэрэгслийг шалгах, баталгаажуулсан.	Жил бүр геодезийн 2100-аас доошгүй тооны хэмжих хэрэгслийг олон улсын түвшинд нийцүүлэн, дэвшилтэт техник, технологи ашиглан шалгаж, баталгаажуулсан байна.	
2.5.1.1	Аймгуудын нийслэлийн газар зохион байгуулалтын албанд хэрэглэгдэж буй геодезийн хэмжих хэрэгслийг шалгаж, баталгаажуулах	Үйл ажиллагаа	40 багажны шалгалт, баталгаажуулалт хийж мэдээллийн сан хөтлөх /Аймгууд электрон тахеометр, нивелирээ акталсан учир өмнөх оны хэмжээнээс тоо буурсан..!	2024 онд 21 аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газарт хэрэглэж байгаа нийт 59 хэмжих хэрэгсэлд шалгалт, тохируулга хийж баталгаажуулсан.	Эхний хагас жилд: ГХБХБГазарт Аймгийн хэрэглэгдэж байгаа геодезийн хэмжлийн 15 хэмжих хэрэгсэлд шалгалт, баталгаажуулалт хийж, гэрчилгээ олгон бүртгэлийг мэдээллийн санд оруулсан байна. Жилийн эцэст: Аймгийн ГХБХБГазарт хэрэглэгдэж байгаа геодезийн хэмжлийн 25 хэмжих хэрэгсэлд шалгалт, баталгаажуулалт хийж, гэрчилгээ олгон бүртгэлийг мэдээллийн санд оруулсан байна. ИTRF2020 тогтолцоонд 21 аймгийн 330 сум, 45 суурин, нийслэлийн нутаг дэвсгэрт 1:1000-ны масштабтай тоон байр зүйн зургийг шинээр гүйцэтгэсэн байна.	2024 оны 09 дүгээр сарын 09-ны өдөр Төв аймгийн Номтын аманд байрлах шалгалтын полигон дээр очин хэмжилт хийж, Геодезийн хэмжил зүйн лаборатори руу Trimble R4 2 долгионы багаж баталгаажуулалтын хэмжилтийг хийж хүргүүлэн 2024 оны 09 сарын 11 өдөр 0030754, 0030755 дугаартай гэрчилгээ авсан. Тус баталгаажуулалт нь 2025 оны 9 сарын 11 өдөр хүртэл хүчинтэй.
2.6.1	1:1000-ны масштабтай тоон дэвсгэр зургийг шинээр гүйцэтгэх.	Улсын төсөв	1:1000-ны масштабтай тоон дэвсгэр зураг	Нийслэл, Өмнөговь аймгийн төв, 4 сумын төвийг ITRF2020 тогтолцоонд 1:1000-ны масштабтай тоон байр зүйн зургийг 2024 онд шинээр гүйцэтгэж байна.		

2.6.1.1	1:1000-ны масштабтай байр зүйн тоон зураг, инженерийн дэд бүтцийн мэдээллийн санг шинэчлэх	Үйл ажиллагаа	21 аймаг, нийслэл	2024 онд Геопортал цахим системийн байр зүйн зургийн дэд сан, дэд бүтцийн дэд санг ... мэдээллээр шинэчилсэн.	Бүтэн жилд: 21 аймаг, нийслэлийн 1:1000-ны масштабтай байр зүйн тоон зураг, инженерийн дэд бүтцийн мэдээллийн сангийн шинэчлэлтэд хяналт тавьж, баталгаажуулна.	Эхний хасас жилийн байдлаар Булган суманд харилцаа холбооны гурвалсан үйлчилгээний суманд Эрдэнэбулган суманд цагдаагийн түр саатуулах байр, 7 давхар үйлчилгээтэй орон сууц, мал нядалгааны байр, 1620м2 үйлчилгээний байр, 15 айлын орон сууц, Цахир суманд 320 хүүхдийн сургууль, Эрдэнэбулган суманд 1000 хүний суудалтай спорт ордон, Цэнхэр суманд 17,7км холбооны шугам, Тариат суманд 50 хүүхдийн цэцэрлэг зэрэг гүйцэтгэлийн зургийг актаар хүлээн авч 1:1000 масштабтай байр зургийг шинэчилсэн.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 2.8. Газрын нэгдмэл санг эрхлэх, ГНСангийн цахим системийг хөгжүүлэх						
2.8.1	Газрын нэгдмэл нэгдсэн удирдлагын системийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, хөгжүүлэлтийн ажлыг хийх, хэрэглээнд нэвтрүүлэх	Үйл ажиллагаа, үрсгал төсөв	Газрын нэгдмэл сангийн нэгдсэн системийг хөгжүүлсэн нэмэлт өөрчлөлтүүд	Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн системийг улсын хэмжээнд нэвтрүүлсэн.	Газрын нэгдмэл сангийн нэгдсэн системийн үйл ажиллагааны хөгжүүлэлтийн ажлууд хийгдэж боловсронгуй болсон байна.	

2.8.1.1	МУЗГ-ын тогтоолын хавсралтаар улсын хэмжээнд 2025 онд гэр бүлийн хэрэгцээнд иргэнд эзэмшүүлэхээр батлагдсан жагсаалтын дагуу хүсэлтийг газрын нэгдсэн цахим систем (egazag.gov.mn)-ээр дамжуулан хүлээн авч, шийдвэрлүүлэх, баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	2025 онд гэр бүлийн хэрэгцээнд иргэнд эзэмшүүлэхээр батлагдсан жагсаалтад хамаарагдах тоо	2024 онд хүсэлтийг газрын удирдлагын нэгдсэн цахим систем (egazag.gov.mn)-ээр дамжуулан хүлээн авсан	Эхний хагас жилд: Гэр бүлийн хэрэгцээнд иргэнд эзэмшүүлэхээр батлагдсан жагсаалтын дагуу хүсэлтийг газрын удирдлагын нэгдсэн цахим систем (egazag.gov.mn)-ээр дамжуулан хүлээн авч, шийдвэрлүүлэн, баталгаажуулсан байна.	Эхний хагас жилд: Гэр бүлийн хэрэгцээнд иргэнд эзэмшүүлэхээр батлагдсан жагсаалтын дагуу хүсэлтийг газрын удирдлагын нэгдсэн цахим систем (egazag.gov.mn)-ээр дамжуулан хүлээн авч, шийдвэрлүүлэн, баталгаажуулсан байна.	Аймгийн хэмжээнд 2025 онд иргэний үнэ төлбөргүйгээр газар эзэмшихээр 60 газар төлөвлөгөөнд тусгагдсанаас Эндөр-Улаан сумын 40 олголт, Эрдэнэбулган сумын 8 олголт, кийгдэж сумын Засаг даргын захирамжаар баталгаажуулсан. Гариат сумын 12 олголт сумын Засаг даргын шийдвэр гарахаар хүлээгдэж байна
2.8.1.3	Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрүүдэд цаасан эх хувийг нөхөн бүрдүүлж, хавсаргах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийн тоо	Системийн хөгжүүлэлт хийгдэж, шийдвэрийн бүртгэлд эх хувийг хавсаргах боломжийг бүрдүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрүүдэд цаасан эх хувийг нөхөн бүрдүүлж, хавсаргасан байна.	Эхний хагас жилд: Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрүүдэд цаасан эх хувийг нөхөн бүрдүүлж, хавсаргасан байна.	2025 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдөр "Газрын кадастрын чиглэлээр анхаарах асуудал, систем хөгжүүлэлтийн талаар" цахим сургалтын үеэр газрын даамлуудад Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрүүдэд цаасан эх хувийг нөхөн бүрдүүлж, хавсаргах ажлыг зохион байгуулах чиглэлийг хүргүүлсэн. Тус чиглэлийн дагуу Эрдэнэбулган сум 1862 өргөдөл, Батцэнгэл сум 301 өргөдөл, Булган сум 331 өргөдөл, Жаргалант сум 77 өргөдөл, Ихтамир 490 өргөдөл, Өгийнуур сум 142 өргөдөл, Өлзийт сум 98 өргөдөл, Эндөр-Улаан сум 535 өргөдлийн шийдвэрийг тус тус нөхөн бүрдүүлж оруулаад байна.

2.8.1.4	Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэгдээгүй зөрчилтэй нэгж талбарын зөрчлийг арилгуулах, Газрын кадастрын мэдээллийн системд баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Газрын кадастрын мэдээллийн системд баталгаажсан нэгж талбарын тоо	Газрын кадастрын мэдээллийн систем	Эхний хагас жилд: Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэгдээгүй зөрчилтэй нэгж талбарын зөрчлийг арилгуулах, Газрын кадастрын мэдээллийн системд баталгаажуулсан байна. Жилийн эцэст: Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэгдээгүй зөрчилтэй нэгж талбарын зөрчлийг арилгуулах, Газрын кадастрын мэдээллийн системд баталгаажуулсан байна	Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэгдээгүй 47 нэгж талбарыг 51: нэгж талбарыг нөхөн бүртгэх өргөдлийн төрлөөр нөхөн бүрдүүлэн мэдээллийн санд оруулан зөрчлийг арилгасан байна. Мөн газрын даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 199, 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 205, 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн 219 дугаар албан бичгээр Эрдэнэбулган сум, Цэцэрлэг сум, Батцэнгэл, Тариат сумдын иргэдийн газрын зөрчлийг арилгуулсан.	
2.8.1.5	Нэр, хаяг олгогдоогүй гудамж, зам, талбайд нэр өгөх ажлыг нийслэлийн хэмжээнд зохион байгуулж, ИТХ-ын тогтоолоор баталгаажуулсан гудамж, зам болон нэрэмжит болгосон талбайг мэдээллийн санд бүртгэх	Үйл ажиллагаа	Гудамж, замын тоо	Хаягийн мэдээллийн систем	Эхний хагас жилд: Нэр, хаяг олгогдоогүй гудамж, зам, талбайд нэр өгөх, нэрэмжит болгох ажлыг нийслэлийн ерөнхий архитектортай хамтран нийслэлийн хэмжээнд зохион байгуулж, ИТХ-ын тогтоолоор баталгаажуулж, нэр олгогдсон, нэрэмжит болгосон талбай, гудамж, замыг хаягийн мэдээллийн санд бүртгэсэн байна. Жилийн эцэст: Нэр, хаяг олгогдоогүй гудамж, зам, талбайд нэр өгөх, нэрэмжит болгох ажлыг нийслэлийн ерөнхий архитектортай хамтран нийслэлийн хэмжээнд зохион байгуулж, ИТХ-ын тогтоолоор баталгаажуулж, нэр олгогдсон, нэрэмжит болгосон талбай, гудамж, замыг хаягийн мэдээллийн санд бүртгэсэн байна.	Тайлант онд аймгийн хэмжээнд шинээр хаягийн тогтоол гараагүй бөгөөд Газар зохион байгуулалт, геодези, зурагзүйн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 2/1655 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн чиглэлийн дагуу хаягийн системээр шинээр хаяг олгох, бүртгэх, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр тэмдэгжүүлэх арга хэмжээ хийгдэхгүй байгаа болно.	
2.8.2	Газрын нэгдмэл сангийн үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх, хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн мэдээллийн санг нэвтрүүлсэн.	Газрын нэгдмэл сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан байна.		

2.8.2.1	Газрын нэгдмэл сангийн цахим системийн өгөгдөл, мэдээлэлд хяналт хийж, алдаатай, зөрүүтэй оруулсан мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн цахим систем	Газрын нэгдмэл сангийн цахим систем	Эхний хагас жилд: Газрын нэгдмэл сангийн цахим системийн мэдээлэл засварлагдсан байна. Жилийн эцэст: Засварлагдсан өгөгдөл, мэдээллийг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлж, хянуулсан байна.	Хугацаа болоогүй
2.8.2.2	Газрын нэгдмэл сангийн тайланг Газрын нэгдмэл сангийн мэдээллийн системээс гаргах ажлын хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн тайлан	Газрын нэгдмэл сангийн мэдээллийн сан	Жилийн эцэст: Газрын нэгдмэл сангийн тайланг Газрын нэгдмэл сангийн мэдээллийн системээс гаргасан байна.	2024 оны Газрын нэгдмэл сангийн тайлангийн төрөл, арга хэмжээний тайланг аймгийн хэмжээнд нэгтгэн хуулийн хугацаанд ГЗБГЗЗЕГ-ын Кадастрын хэлтсийн мэргэжилтэн Б.урантөгст urantugs.b@gazar.gov.mn хаягаар хүргүүлж, мөн Газрын нэгдмэл сангийн тайлангийн цахим системээр илгээсэн.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 2.10. Төрийн үйлчилгээний ил тод байдлыг хангаж, цахим үйлчилгээг хөгжүүлэх замаар салбарын хэмжээнд цахим шилжилт хийх үйл ажиллагааг дэмжих						
2.10.1	Блокчейнд суурилсан Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн цахим систем, орон зайн өгөгдлийн Геопортал цахим системийн хөгжүүлэлт	Үйл ажиллагаа	Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн цахим систем, орон зайн өгөгдлийн Геопортал цахим систем	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 110 дугаар тогтоолоор Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын нэгдсэн цахим системийг улсын хэмжээнд нэвтрүүлсэн.	Улсын хэмжээнд цахим системийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн байна.	
2.10.1.1	Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн систем (Геопортал)-ийн дэд санг стандартын дагуу бүрдүүлэх	Үйл ажиллагаа	Дэд сан бүрээр бүрдүүлсэн өгөгдлийн тоо	2024 онд Геопорталд дэд сан бүрээр өгөгдөл бүрдүүлсэн.	Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд бүрдүүлсэн байрлалд суурилсан мэдээллийг орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн систем (Геопортал)-д 18 дэд сангийн стандартын дагуу баяжуулж, бүрдүүлсэн байна.	2024 оны 05 сарын 01-нээс барилга инженерийн шугам сүлжээний мэдээллийг Хот байгуулалтын цахим систем /Urbap.gov.mn/-д оруулж байхаар шийдвэрлэсэн бөгөөд Цахим системд нийт 13 гүйцэтгэлийн зургийг хүлээн авч оруулаад байна.

2.10.1.2	Үндэсний орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн цахим системийн үйл ажиллагааг иргэд олон нийтэд сурталчилах, танилцуулах арга хэмжээг зохион байгуулах, орон нутагт цахим үйлчилгээний хэрэглээг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагаа	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Геопортал цахим систем улсын хэмжээнд хэрэглээнд нэвтэрсэн. (www.nsd.gov.mn)	Цахим системийн хэрэглээ нэмэгдэж иргэд, олон нийт nsdi.gov.mn хаягаас орон зайн өгөгдөл, мэдээллийг ашиглаж хэвшсэн байна.	Үндэсний орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн цахим системийн үйл ажиллагааг иргэд олон нийтэд сурталчилах, танилцуулах ажлаар аймгийн сумдуудад 3 чиглэл болон хуваагдаж сумдын ИТХ-ын дарга, Засаг дарга, ЗДТГ-ын дарга, бусад холбогдох мэргэжилтнүүдэд Газар зохион байгуулалт, газрын кадастр, хот байгуулалтын цахим хэрэглээний талаар танилцуулж ач холбогдлыг ойлгуулж, иргэдэд хэрэглээг нэмэгдүүлэх талаар сурталчилсан.	
2.10.1.2.1	Киоски төхөөрөмжийг хүртээмжийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулж газартай холбоотой үйлчилгээг иргэд олон нийтэд нэг цэгээс түргэн шуурхай болгох бүрдүүлэх	Орон нутгийн төсөв	Нийслэл, дүүрэгт шинээр нэвтрүүлсэн төхөөрөмжийн тоо	Улсын хэмжээнд 2022 оноос эхлэн нийт 21 төхөөрөмжийг нэвтрүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Киоски төхөөрөмжийг хүртээмж нэмэгдэж газартай холбоотой үйлчилгээг иргэд олон нийт нэг цэгээс түргэн шуурхай авах боломж бүрдсэн байна. Жилийн эцэст: Киоски төхөөрөмжийг хүртээмж нэмэгдэж газартай холбоотой үйлчилгээг иргэд олон нийт нэг цэгээс түргэн шуурхай авах боломж бүрдсэн байна.	Архангай аймагт киоск төхөөрөмж Эрдэнэбулган, Тариат, Эрдэнэмандал, Их-тамир, ГХБХБГ-т байршуулсан. Өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг дээрх сумдын Засаг даргын тамгын газар хариуцдаг бөгөөд эвдрэл гэмтэл гараагүй байна. Аймгийн Зааг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу 2026 онд 5 суманд байршуулахаар шийдвэрлээд байна.	

2.10.1.22	Тоон мэдээлэл дамжуулах байнгын холболт, интернэтийн сүлжээ, түүний аюулгүй, хэвийн ажиллагааг хангах	Агентлаг, 21 аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар, нийслэл, 9 дүүргийн Газар зохион байгуулалтын алба, 330 сум, 6 тосгоны Газрын даамлын VPN тусгаарласан сүлжээ, 21 аймгийн сүлжээний төхөөрөмжийн хэвийн үйл ажиллагаа	Агентлаг, нийслэл, 21 аймаг тоон мэдээлэл дамжуулах байнгын холболтод холбогдсон. - Мэдээллийн аюулгүй байдлын газрын Төрийн хамгаалагдсан нэгдсэн сүлжээнд холбогдсон. Агентлаг, нийслэл, 21 аймаг, 346 цэг /сум, суурин, GNSS БАС/ интернэтийн сүлжээнд холбогдсон.	Эхний хагас жилд: Салбарын тоон дамжуулах байнгын интернэтийн сүлжээ, аюулгүй, хэвийн ажиллагааг хангаж ажилласан байна. Жилийн эцэст: Салбарын тоон дамжуулах байнгын интернэтийн сүлжээ, аюулгүй, хэвийн ажиллагааг хангаж ажилласан байна.	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газраас аймгийн ГХБХБГ-ыг холбосон шилэн кабель гэмтэлгүй, сүлжээ, сүлжээний тоног төхөөрөмж, сервер хэвийн тасралтгүй ажиллаж байна. 8 сумын VPN тохиргоо алдагдсаныг шинээр VPN тохируулж сүлжээ оруулсан. Архивын ажилтан Мөнхтуяа сүлжээний утас гэмтсэж USB Wifi төхөөрөмж суурилуулж өгсөн. Гэр интернэтийн хурдны тест хийж судалгааг MTX-тэст явуулсан.
-----------	---	--	---	--	--

2.10.1.23	Байгууллагын цахим хуудасны хөгжүүлэлтийг хийх, хэвийн үйл ажиллагааг хангах, мэдээлэл оруулах ажлыг хариуцсан албан хаагчтай хамтран гүйцэтгэх	Байгууллагын цахим хуудсын нэмэлт хөгжүүлэлт, оруулсан мэдээллийн тоо	- Байгууллагын цахим хуудсыг 2024 онд шинэчлэн хэрэглээнд нэвтрүүлсэн, - Төрийн байгууллагуудын нэгдсэн цахим хуудас 2024 онд ашиглалтад орсон.	Эхний хагас жилд: - Байгууллагын цахим хуудсын шаардлагатай хөгжүүлэлтийг тухай бүр нь хийж, хэвийн үйл ажиллагааг хангасан байна. - Байгууллагын цахим хуудсанд мэдээлэл оруулах ажлыг хариуцсан албан хаагчтай хамтран гүйцэтгэсэн байна. - Төрийн байгууллагуудын нэгдсэн цахим хуудсын өөрийн байгууллагын хамаарах хэсэгт мэдээлэл оруулах ажлыг хариуцсан албан хаагчтай хамтран гүйцэтгэсэн байна. Жилийн эцэст: - Байгууллагын цахим хуудсын шаардлагатай хөгжүүлэлтийг тухай бүр нь хийж, хэвийн үйл ажиллагааг хангасан байна. - Байгууллагын цахим хуудсанд мэдээлэл оруулах ажлыг хариуцсан албан хаагчтай хамтран гүйцэтгэсэн байна. - Төрийн байгууллагуудын нэгдсэн цахим хуудсын өөрийн байгууллагын хамаарах хэсэгт мэдээлэл оруулах ажлыг хариуцсан албан хаагчтай хамтран гүйцэтгэсэн байна.	Цахим системийн нэмэлт хөгжүүлэлт хийж, хэрэглээнд нэвтрүүлсэн. Arkhangai.gazag.gov.mn цахим хуудас болон Архангай аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар” байгууллагын 3217 дагагчтай FACEBOOK PAGE хуудсаар иргэдэд мэдээлэл хүргэж, орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн АВ болон Тамир телевиз, Архангай амьдрал сонин, Ингүүн.мн сайттай байгуулсан гэрээний дагуу мэдээллийг цаг тухайд нь өгч нийтлүүлж ажилласан Мөн shilen.gov.mn Шил ажиллагаа системд байгууллагаа бүртшүүлэн админ эрх нээлгэн 1 дүгээр улирлын тайлан мэдээллээ оруулан 60% үнэлүүлсэн
2.10.1.24	Байгууллагын дотоод болон салбарын аюулгүй байдлыг хангах Хорт код эсэргүүцэгч программ хангамжийн хэвийн ажиллагааг хангах	Security Certified Хорт код эсэргүүцэгч программ хангамжийн хэрэглэгийн эрх	2024 онд хорт код эсэргүүцэгч программ хангамжийн **** хэрэглэгчийн эрх авсан.	Жилийн эцэст: Хорт код эсэргүүцэгч программ хангамжийг байгууллагын бүх хэрэглэгчид ашиглуулж байгууллагын дотоод болон салбарын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан байна.	Kaspersky Endpoint Security 1 жилийн эрхтэй хорт код эсэргүүцэх вирусийн эсрэг программ хэвийн ажиллаж байна.

2.10.1.25	Байгууллагын албан хаагчдын өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэж буй програм хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах	Үйл ажиллагаа	Програм хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагаа	2024 онд байгууллагын албан хаагчдад давхардсан тоогоор 80 удаа програм хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах үйлчилгээ үзүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Байгууллагын албан хаагчдын өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэж буй програм хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангаж ажилласан байна. Жилийн эцэст: Байгууллагын албан хаагчдын өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэж буй програм хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангаж ажилласан байна.	Газрын асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүд болон 19 сумын газрын даамлын интернэтэд суурилсан мэдээллийн хэвийн системүүдийн хэвийн ажиллагааг хангаж, техник, үйлдлийн систем, программ хангамжийн гэмтлийг UltraViewer программаар дамжуулан засвар үйлчилгээг хийж хэвийн, найдвартай ажиллагааг хангасан. Хэрэглээний программ хангамж, тусгай хэрэгцээний программ, ЛМ, Autocad, ArcGIS, QGIS, spafk, vibeg гэх мэт программ хангамжуудыг ctask хувилбараар хэвийн ажиллагааг хангаж бүрэн ажиллагаанд оруулсан. Кадастрын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн болон Барилгын хэлтсийн ахлах мэргэжилтний принтер хэвлэгдэхгүй алдаа заасанг тоолуурын тэглэж хэвийн ажиллагаанд оруулсан. Мөн ГЗБГЗЗЕГ-аас актлагдан ирсэн Сапоп маркын принтерийг лабораторын шинжээчийн компьютерт суулгаж тоолуурын чипийг засварын газраар захиалж өгсөн. Өндөр-Улаан проинтер алдаа заасанг засч хэвийн ажиллагаанд оруулсан. Төвшрүүлэх нээтбүк, Барилгын хяналтын инженер, Барилгын захиалагчийн албаны даргын суурин компьютер форматласан. ЛМ программ тохиргоо Өлзийт, Тариат, Эрдэнэмандал, Төвшрүүлэх хийсэн. Газрын удирдлагын системд Тариат, Төвшрүүлэх, Эрдэнэмандалын албан хаагчдын ажиллах эрх нээж,
-----------	---	---------------	---	---	---	---

							ажлаас чөлөөлөгдсөн албан хаагчдын ажиллах эрхийг хүчингүй болгосон.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 2.11. Архивын цахим системээр үйлчилгээ үзүүлэх							
2.11.2	Төрийн архивын түүхийн үнэт баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлэх, цахим үйлчилгээ үзүүлэх	Үйл ажиллагаа	Цахим системд холбосон, бар коджуулсан баримт	-	386 хадгаламжийн нэгж цахим системд холбон, 16315 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг бар коджуулна.		
2.11.2.1	Архивын баримтыг цахимжуулах, цахим мэдээллийн сан үүсгэх	Үйл ажиллагаа	35 хадгаламжийн нэгж	2024 оны байдлаар 50 хадгаламжийн нэгжийн 9000 хуудас баримт цахимжсан.	Эхний хагас жилд: 15 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг цахимжуулан Архивын цахим системд холбон, байнгын үйл ажиллагааг хангахад ГЗБГЗЗЕГ-ын САХ-тэй хамтран ажиллаж холбогдох зааварчилгаа авсан байна. Жилийн эцэст: 20 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг цахимжуулан Архивын цахим системд холбон, байнгын үйл ажиллагааг хангахад ГЗБГЗЗЕГ-ын САХ-тэй хамтран ажиллаж холбогдох зааварчилгаа авсан байна.	Төрийн архивыг цахимжуулах, цахим мэдээллийн сан бүрдүүлэх чиглэлийн дагуу 2024 оны хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтын дагуу байгууллагын албан хаагчид хөтлөгдөж дууссан баримтыг нэгдүгээр улиралд багтаан авах хуваарь гарган эхний хагас жилийн байдлаар 52 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг зохион байгуулалтын нэгжүүдээс архивт цаасан болон цахим хувийн хамт хүлээлгэн өгсөн баримтыг ARCHIVE.GAZAR.GOV.MN архивын цахим системд холбон мэдээллийн санд 52 хадгаламжийн нэгжийг бүрэн оруулсан. 2025 оны хагас жилийн байдлаар нөхөн бүрдүүлэлтээр 52 хадгаламжийн баримтыг архивын цахим системд холбосон байна.	

2.11.2.3	Архивын байгууллага, үйлчилгээ лавлагаа олгох баримтаар иргэдэд үзүүлэх, мэдээлэл	Үйл ажиллагаа	Цаасан болон цахим баримтын үйлчилгээ	2024 онд 65 иргэн аж ахуйн нэгжид хадгаламжийн нэгжийн 1123 хуудас цаасан болон цахим баримтаар үйлчилгээ үзүүлсэн.	Цаасан болон цахим баримтаар үйлчилгээ үзүүлсэн байна.	2025 оны хагас жилийн байдлаар нийт 7 иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага болон дотоодын үйл ажиллагааны хүрээнд ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу 870 хуудас цаасан болон цахим баримтаар иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж, лавлагаа мэдээлэл олгосон. Мөн байгууллагын архивын баримт болон сумдын нэгж талбарын хувийн хэргийн 23 хадгаламжийн нэгжийн 583 хуудас баримт бичгээс шүүхийн холбогдолтой цаасан баримтад хуулбар үнэн тэмдгийг дарж тухайлсан зохион байгуулалтын нэгжийн даргаар гарын үсэг зуран баталгаажуулан хүргүүлсэн байна.	
2.11.3	Түүхийн үнэт баримтыг архивын хосгүй үнэт зүйлд бүртгүүлэх	Бэлтгэл ажил	1963-1990 онд агаараас авсан 1200 банк бүхий 354511 ширхэг гэрэл зургийн хальс төрийн архивт хадгалагдаж байна.	Төрийн архивт хадгалагдаж байна 1963-1990 онд агаараас авсан 354511 ширхэг гэрэл зургийн хальсыг цахимжуулж, хосгүй үнэт баримтад бүртгүүлэх	Хөрөнгө оруулалт Төсөл, хөтөлбөр		

2.11.3.1	Дансны бүртгэл, хадгаламжийн сангийн өөрчлөлт, хөдөлгөөний бүртгэл хөтлөх, статистик мэдээ тайлан, тоо бүртгэлийг хууль журамд заасан хугацаанд гаргаж АЕГ-т тайлагнах	Үйл ажиллагаа	Мэдээ	Жил бүрийн 12 сарын 1-ний дотор мэдээг хүргүүлдэг	Жилийн эцэст: Архивт хадгалагдаж байгаа баримтын бүрэлдэхүүн, тоо хэмжээ, хадгалалт, өөрчлөлт, хөдөлгөөний мэдээлэл болон нэгж талбарын хувийн хэргийн судалгааг загварын дагуу гаргаж 12 дугаар сарын 10-ны дотор ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлсэн байна.	Архивын тухай хуулийн 23 дугаар зүйл, "Байгууллагын архивын ажлын үндсэн заавар"-ын 2.2.1, 2.3.6, 3.2.2-ын дагуу төрийн архивт шилжүүлэх баримтуудын данс бүртгэлийг үйлдэн БНШАЗК-ын хурлаар хэлэлцүүлж батлуулахад бэлтгэж байна. Архивт хадгалагдаж байгаа баримтын бүрэлдэхүүн, тоо хэмжээ, хадгалалт өөрчлөлт, хөдөлгөөний мэдээллийг гарган Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газар болон аймгийн Засаг даргын тамгын газрын Архивын тасагт 2025 оны баримтын бүрэлдэхүүн тоо хэмжээ, хадгалалт, өөрчлөлтийн мэдээ 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор хүргүүлнэ
----------	---	---------------	-------	--	---	--

2.11.3.5	Аймгуудын ГХБХБГ-ын архивт нэгж талбарын хувийн хэргийг сумдаас татан төвлөрүүлэх	Үйл ажиллагаа	Нэгж талбарын хувийн хэрэг	2024 онд байгууллагын хэмжээнд 18719 нэгж талбарын цаасан хувийн хэргийг тоон буюу цахим хэлбэрт шилжүүлсэн.	Эхний хагас жилд: 1 сумын 650 хувийн хэргийн бүрдлийг шалган акт үйлдэн хүлээн авч, мэдээг ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: 2 сумын 1600 хувийн хэргийн бүрдлийг шалган акт үйлдэн хүлээн авч, мэдээг ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлсэн байна.	ГЗБГЗЗБГ-аас байгуулсан хамрагдаж, авсаны дагуу аймгийн 19 сумдын нэгж талбарын хувийн хэргийг Аймгийн ГХБХБГ-ын архивт сумдаас татан төвлөрүүлэх ажлын хүрээнд 15 сумын /Булган, Цэцэрлэг, Төвшрүүлэх, Өгийнуур, Өлзийт, Хашаат, Чулуут, Хангай, Цахир, Батцэнгэл, Цэнхэр, Хотонт, Жаргалант, Өндөр-Улаан, Ихтамир/ сумдын нийт 18719 нэгж талбарын хувийн хэргийн 790 хадгаламжийн нэгжийн 209.854 хуудас баримтын 35,4 gb хэмжээтэй цаасан болон цахим хувийн хэргийн бүрдлийг шалган хүлээн аваад байна. Тариат, Хайрхан, Эрдэнэмандал, Эрдэнэбулган сумын нэгж талбарын хувийн хэргүүдийг татан төвлөрүүлэхэд бэлтгэж байна.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 2.12. Төрийн болон албаны нууцын үйл ажиллагааг зохион байгуулах						
2.12.1	Төрийн болон албаны нууцыг хадгалж хамгаалах, хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	Зохион байгуулсан ажлын тоо	-	Төрийн болон албаны нууцыг хадгалж, хамгаалах талаарх ажлуудыг зохион байгуулсан байна.	

2.12.1.1	Төрийн болон албаны нууцыг хадгалж хамгаалах, хяналт тавих Нууцын албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж хэрэгжүүлэх Төрийн болон албаны нууцын тооллого хийх, дүн мэдээг хугацаанд нь явуулах	Үйл ажиллагаа	1 мэдээ 1 тооллого	2023 онд Төрийн болон албаны нууцын хадгалалт, хамгаалалтын чиглэлээр явуулсан үйл ажиллагааны мэдээг ГЗБГЗЗГ-т хүргүүлсэн. 2023 онд Төрийн болон албаны нууцын тооллого хийх, дүн мэдээг хугацаанд нь явуулсан.	Төрийн болон албаны нууцын хадгалалт, хамгаалалтын чиглэлээр 2025 онд хэрэгжүүлсэн ажлын мэдээг 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ны дотор ТЕГ-ын орон нутгийн тагнуулын салбар, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Нууцын албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, нууц баримттай танилцах иргэний итгэмжлэлийг шинэчлэх, нууцын баталгаа авах, нотлох лавлагаа гаргаж өгөх, гадаад улсад зорчих эрх бүхий албан тушаалтан, мэргэжилтний урьдчилсан мэдүүлгийг авах, шилжилт хөдөлгөөний мэдээллийг тус тус бүртгэлжүүлж мэдээ тайланг ТЕГ-ын орон нутгийн тагнуулын газар, хэлтэс, ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Аймгийн ГХБХБГ-ын төрийн болон албаны нууцын хадгалалт хамгаалалтын үзлэг тооллого хийж, мэдээг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	Хугацаа болоогүй
----------	---	---------------	-----------------------	--	---	------------------

ГУРАВ. ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэлэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /Хүрээгүй бол тайлбар/	Хариуцах нэгж
-----	---	-------	------------------	--------------	-----------------	---	---------------

3.1.4.1	Ашигт малтмал, газрын тосны газраас ашиглалтын зөвшөөрөл олгосон талбайн хэмжээгээр газар ашиглах эрхийг баталгаажуулан мэдээллийн санд бүртгэсэн нэгж талбарт газрын төлбөр тооцож, ногдуулалт үүсгэх	Үйл ажиллагаа	Тусгай зөвшөөрөл олгосон тоогоор	Газрын төлбөр, татварын системийг нэвтрүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Ашигт малтмал, газрын тосны газраас ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон талбайн хэмжээгээр газар ашиглах эрхийг баталгаажуулан мэдээллийн санд бүртгэсэн газрын төлбөр тооцож, ногдуулалт үүсгэсэн байна. Жилийн эцэст: Ашигт малтмал, газрын тосны газраас ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон талбайн хэмжээгээр газар ашиглах эрхийг баталгаажуулан мэдээллийн санд бүртгэсэн газрын төлбөр тооцож, ногдуулалт үүсгэсэн байна.	Ашигт малтмал газрын тосны газраас ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Цэнхэр сум 3 нэгж талбар, 4686.4 га, Ихтамир сум 1 нэгж талбар 3.35 га, Төвшрүүлэх сум 1 нэгж талбар 1 га талбайн газрын удирлагын цахим системд бүртгэгдэж Цэнхэр сум 381688076 төгрөг, Ихтамир сум 67124 төгрөг, Төвшрүүлэх сум 137000 төгрөгийн ногдуулалт хийж нэхэмжлэлийг үүсгэн татварын дундын мэдээллийн санд илгээсэн. Санхүү аудитын шалгалтаар илэрсэн Эрдэнэбулган сум Ашид бэхи ХХК, Булган сум Бодь-Ар ХХК-ын нэгж талбарыг мэдээллийн санд бүртгэн баталгаажуулахаар төлбөрийн нэхэмжлэлийг үүсгэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.
---------	--	---------------	----------------------------------	--	---	---

3.1.4.2	Газрын төлбөр, татвар, тэмдэгтийн хураамж, үйлчилгээний хураамжийг цахимаар төлөлт хийх бүх боломжуудын талаар иргэд, олон нийтэд сурталчлах	Үйл ажиллагаа	Олон нийтэд сурталчилсан ажлын тоо	Газрын төлбөр, татварын системийг нэвтрүүлсэн.	Жилийн турш: Газрын төлбөр, татвар, тэмдэгтийн хураамж, үйлчилгээний хураамжийг цахимаар төлөх боломжуудыг иргэд, олон нийтэд сурталчилах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэлтэй 15065 иргэн, хуулийн этгээдэд газрын төлбөрийн нэхэмжлэл emongolia, egazag.gov.mn системээр илгээгдэж цахимаар төлөлт хийх нөхцөл боломж бүрдсэн. 1.Газрын харилцаа цахимд шилжсэнээр газрын төлбөр, татвар, тэмдэгтийн хураамж, үйлчилгээний хураамжийг цахимаар хэрхэн төлөх талаар мэдээллийг газрын удирдлагын хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Ж.Ундрахын хамт аймгийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлийн газрын хамт олноос хүсэлт ирүүлсний дагуу 2025 оны 05-р сарын 8-ны өдөр 20 иргэнд албан хаагчдад мэдээлэл, арга зүйн зөвлөгөө өгсөн. 2. Орон нутгийн "AB" телевиз, "Архангай амьдрал" сонинтой 2025.01.20-ны өдөр 1.5 сая төгрөгийн гэрээ байгуулсаны дагуу 2025 оны 06-р сарын 05-ны өдөр газрын төлбөр, улсын тэмдэгтийн хураамж төлөх, газрын биржийн цахим системд дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалтад хэрхэн оролцох талаар мэдээлэл өгөхөөр тохирсон мэдээллийг бэлтгэж байна. 3.ГХБХБГ-т киоск машин худалдан авах тендэрт компани шалгарч гэрээний дагуу нийлүүлэлт хийсний дүнд байгууллагад байршуулсан газрын үйлчилгээний киоск хандсан иргэн, хуулийн этгээдэд QR кодыг уншуулан
---------	--	---------------	------------------------------------	--	---	---

						Egaza.gov.mn-д нэвтрэх заавар, газрын төлбөр төлөх зааврыг цахимаар харах боломжийг бүрдүүлэн киоск машины буланд байршуулсан.	
3.1.4.3	Төлбөрийн даалгавар үүсгэн улсын тэмдэгтийн хураамж, хураамжийн ногдуулалтыг хийж Татварын удирдлагын нэгдсэн системд илгээх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Эрх шилжүүлсэн, барьцаалсан, эзэмших, ашиглах эрх олгосон, хугацаа сунгасан нэгж талбарын тоогоор	Газрын төлбөр, татварын системийг нэвтрүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Газар эзэмших эрх шилжүүлсэн, барьцаалсан, эзэмших, ашиглах эрх олгосон, хугацаа сунгасан нэгж талбарын тоогоор улсын тэмдэгтийн хураамжийн төлбөрийн даалгавар үүсгэсэн байна. Жилийн эцэст: Эрх шилжүүлсэн, барьцаалсан, эзэмших, ашиглах эрх олгосон, хугацаа сунгасан нэгж талбарын тоогоор улсын тэмдэгтийн хураамжийн төлбөрийн даалгавар үүсгэсэн байна.	Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 39.1.6-д заасан хураамжийг etax.mn хаягт хандан төлбөрийн даалгавар үүсгэн төлөлт хийгдэж хагас жилийн байдлаар Цахир сум 1 байршилд газар эзэмших эрхийн дуудлага худалдаа, газар эзэмшүүлэх эрх шилжүүлэх, барьцаалах, эзэмших ашиглах эрх олгох, хугацаа сунгах зэрэг эрх зүйн харилцаанд орсон иргэн, хуулийн этгээдэд төлбөрийн даалгавар үүсгэн улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлого аймгийн хэмжээнд 20.5 сая төгрөг төвлөрсөн байна.	Egaza.gov.mn-д нэвтрэх заавар, газрын төлбөр төлөх зааврыг цахимаар харах боломжийг бүрдүүлэн киоск машины буланд байршуулсан.
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 3.2. Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд нийцүүлэн, тогтвортой газар ашиглалтад чиглэсэн нутаг дэвсгэрийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх							
3.2.1	Газар байгуулалт, төлөвлөлтийн арга зүйн баримт бичгийг боловсронгуй болгох	Үрстэй зардал	Боловсруулсан аргачлал	Аймаг, сумын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулах аргачлал батлагдсан	“Нийслэл, сум, дүүргийн газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөөний аргачлал”, “Газар ашиглалтын тохиромжтой байдал, хэрэгцээт байдлын үнэлгээний аргачлал”-ыг боловсруулж, батлуулсан байна.		

3.2.1.6	Сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, биелэлтийг 4 дүгээр улиралд багтаан тайлагнах	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	Сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө хэрэгжилт болон газар олголтын хяналт байдлад шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн. Эхний хагас жилд: Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, гарсан зөрчлийг арилгаж тайлагнасан байна. Жилийн эцэст: Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж, гарсан зөрчлийг арилгаж тайлагнах; Сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлтийг дараа оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор цахим системд бүрэн оруулж дууссан байна.	МУ-ын Засгийн газрын 2025 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн 120, 121 дүгээр тогтоолоор аймгийн хэмжээнд 639 төлөвлөлтийн нэгж талбарын 817.3 га газрыг иргэн, хуулийн этгээдэд эзэмшүүлж, өмчлүүлж, ашиглуулахаар 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө батлагдсан. 2025 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн байдлаар 73 иргэн, хуулийн этгээдэд 27.81 га газрыг эзэмшүүлж, өмчлүүлээд байна. Үүнээс: Аймгийн хэмжээнд гэр бүлийн хэрэгцээнд гэр орон сууцны зориулалтаар 8 иргэнд 0.32га, төсөвт байгууллагын зайлшгүй хэрэгцээнд 5 аж ахуйн нэгжид 2.19 га, цахим хүсэлтийн дагуу иргэний гэр бүлийн хэрэгцээнд төмс хүнсний ногооны зориулалтаар 39 иргэнд 3.9га, тариалангийн зориулалтаар давуу эрхээр 20 га газрыг тус тус эзэмшүүлж, өргөдлийн дагуу иргэний гэр бүлийн хэрэгцээнд шинээр 19 иргэнд 1.33 га газрыг өмчлүүлсэн байна. 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тодотгол хийхээр 16 сумаас 27 нэгж талбарын 24.06 га газарт санал ирүүлж, ГЗБГЗЗЕГ-аар хянуулж, 12 удаагийн дүгнэлтийг аваад байна.
---------	---	---------------	----------	---	--

3.2.1.7	Сумын 2026 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд санал авах, боловсруулах, дүгнэлт авах, батлуулах, батлагдсан төлөвлөгөөг ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлэх ажлыг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж, холбогдох мэргэжилтнүүдийг хангаж ажиллах.	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	МУ-ын 3Г-ын 2024 оны 92 дугаар тогтоол	Эхний хагас жилд: Газар зохион байгуулалт хийх журмын хугацааг баримтлан сумын 2026 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хэсгийг байгуулах, иргэд, олон нийтээс төлөвлөгөөнд санал авах ажлыг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах, холбогдох мэргэжилтнүүдийг мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллах. Жилийн эцэст: Газар зохион байгуулалт хийх журмын хугацааг баримтлан сумын 2026 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж, цахим системд байршуулах ажлыг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж, холбогдох мэргэжилтнүүдийг мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллах; 2026 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төслийг аймгийн хэмжээнд хянаж ГЗБГЗЗЕГ-аас дүгнэлт авах, тухайн шатны ИТХ-аар батлуулах ажлыг зохион байгуулж, батлагдсан төлөвлөгөөг ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлсэн байна.	Сумын 2026 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний талаар даамлуудыг мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажилласан талаар: 1. 2025 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 06 дугаартай албан бичгээр газрын даамлуудад 2026 оны тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний саналыг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ны өдрөөс 09 дүгээр сарын 15-ны дотор цахимаар болон цаасаар авч цахим системд зураглах, хянуулж дүгнэлт авах, Ажлын хэсгийн захирамжийг 1 дүгээр улиралд багтаан гаргуулах ажлыг зохион байгуулах талаар чиглэлийг өгсөн. 2. 2025 оны 02 дугаар 12-ны өдөр сумын газрын даамлуудад газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулах, саналыг заасан хугацаанд авч, цахим системд оруулах талаар илтгэл танилцуулга хийсэн, Өлзийт, Өгийнуур, Эрдэнэмандал сумдад шинээр томилогдсон газрын даамлуудад /Чимэдэрэгзэн, Буянхүү, Бадамханд нарт/ газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системийн сургалтыг 2025 оны 2-4 дүгээр сард цахимаар зохион байгуулсан.
---------	---	---------------	----------	--	---	--

3.2.1.3	Орон нутгийн онцлогт нийцүүлэн Бэлчээр ашиглах, хамгаалах нийтлэг журмыг боловсруулан, аймгийн ИТХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулах	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	-	Эхний хагас жилд: Бэлчээр ашиглах, хамгаалах нийтлэг журмын төслийг боловсруулж, хянуулан, санал авах ажлыг зохион байгуулсан байна. Жилийн эцэст: Журмын төслийг ИТХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулсан байна.	ГЗБГЗЗБГ-ын даргын 2025 оны 1/1205 дугаар хамтран ажиллах тухай албан бичгээр ирүүлсэн "Бэлчээр ашиглах, хамгаалах журам" -ын төсөлтэй танилцан, журмын төсөлд сум орон нутгийн онцлогийг тусгах, бусад мэргэжлийн байгууллагуудын санал авахаар Байгаль орчны газарт газрын даргын 2025 оны 367 дугаар, Хангайн нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаанд газрын даргын 2025 оны 368 дугаар, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газарт газрын даргын 2025 оны 369 дүгээр, сумдын Засаг дарга нарт газрын даргын 2025 оны 370 дугаар албан бичгийг тус тус хүргүүлээд байна.
---------	--	---------------	----------	---	--	---

3.2.1.8	Сумдын газрын даамлыг мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, мэдээллээр хангах, сургалт зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	21 аймаг	-	Улиралд нэг удаа цахим болон танхимаар сургалт зохион байгуулсан байна. Сургалт зохион байгуулсан тайлан мэдээг тухай бүр тайлагнасан байна.	Сумдын газрын даамлыг мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, мэдээллээр хангасан талаар: 1. 2025 оны 02 дугаар 12-ны өдөр сумын даамлуудад газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулах, саналыг заасан хугацаанд авч, цахим системд оруулах, нутаг дэвсгэлийн хөгжлийн төлөвлөгөөг хийлгэх, хөрөнгө санхүүжилтийг тавиулах талаар илтгэл танилцуулга хийсэн, 2. Өлзийт, Өгийнуур, Эрдэнэмандал сумдад шинээр томилогдсон газрын даамлуудад /Чимэдрэгзэн, Буянхүү, Бадамханд нарт/ газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системийн сургалтыг 2025 оны 2-4 дүгээр сард цахимаар зохион байгуулсан. Тухай бүр 19 сумын газрын даамлуудтай холбогдож мэргэжил аргазүйгээр ханган ажиллаж байна.
---------	---	---------------	----------	---	---	---

3.7.1	Хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэхэд шаардагдах баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулах	Шинэчлэн батлагдсан эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлт-1 Батлагдсан хяналтын хуудас-1	2024 онд Салбарын хяналт шалгалтын объектыг эрсдэлийн ангилалд хамааруулах шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн боловсруулах журам", "Хяналт шалгалтын баримт бичгийг бүртгэх, дугаар олгох журмуудад нэмэлт өөрчлөлт оруулсан.	Салбарын хэмжээнд мөрдөгдөж буй хяналт шалгалтын объектыг эрсдэлийн ангилалд хамааруулах шалгуур үзүүлэлт, шалгалтад хамрагдах объектыг шалгах хяналтын хуудсыг шинэчлэн боловсруулж, хяналт шалгалтыг үр дүнтэй, ил тод, нээлттэй болгох, аливаа нөлөөллөөс ангид, адил тэгш, хараат бусаар хэрэгжүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн байна.		
3.7.1.3	Газар, геодези, зурагзүйн хяналтын улсын (ахлах) байцаагч нарт зориулсан чадавхжуулах сургалтад хамрагдах	Батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулсан сургалтын тоо	Аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын дарга, газар, геодези, зураг зүйн хяналтын улсын (ахлах) байцаагчдад 2024 онд нийт 5 удаагийн цахимаар болон танхимаар сургалт зохион байгуулсан.	Батлагдсан удирдамж, хөтөлбөрийн дагуу чадавхижуулах сургалтад идэвхи, санаачлагатай оролцсон байх.	2025 оны 02 дугаар сарын 12 өдөр ГЗБГЗЗБГ-ын хяналт шалгалтын хэлтэсээс зохион байгуулсан цахим сургалтанд хамрагдсан.	
3.7.1.4	Орон нутгийн хэмжээнд Газар, геодези, зураг зүйн хяналт шалгалтын чиглэлээр иргэд, олон нийтэд чиглэсэн рийл, постер, мэдээ мэдээлэл бэлтгэж олон нийтэд хүргэх	Батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу авсан арга хэмжээний тоо	2024 онд хяналт шалгалтын зөвлөмж, 45 минутын видео зааврыг бэлтгэж хүргүүлсэн.	Газрын харилцааны салбарт түгээмэл гарч байгаа зөрчлийг бууруулах зорилгоор иргэд, олон нийтэд урьдчилан сэргийлэх рийл, постер, мэдээ мэдээллийг хүргэсэн байна.	Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын цахим хуудсаар болон Архангай аймгийн цахим page хуудсаар иргэд олон нийтэд зөвшөөрөлгүй хашаа барих сунгах, газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг хийлгээгүй иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагуудад зөрчлийн тухай хуулийн дагуу арга хэмжээ авах талаар постер мэдээг бэлтгэж хүргэсэн	

Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 3.7. Газрын харилцааны салбарын хяналт шалгалтын эрх зүйн орчныг сайжруулах, нэгдсэн удирдлагаар хангах					
3.7.5	Газрын маргаантай зөрчил, асуудлыг холбоотой шийдвэрлэх, холбогдох арга хэмжээг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Шийдвэрлэсэн албан бичиг, өргөдлийн тоо	2024 онд иргэний болон захиргааны шүүх, Авлигатай тэмцэх газар, эрх бүхий байгууллагаас ирүүлсэн 218 албан бичиг, иргэний 63 өргөдлийг шийдвэрлэсэн.	Шүүх, Авлигатай тэмцэх газар болон эрх бүхий байгууллагаас шинжээчээр томилсон тогтоол, захирамжийн хэрэгжилтийг хангах, дүгнэлт гаргах, нотлох баримтыг хүргүүлсэн байна.
3.7.5.1	Шүүх, Авлигатай тэмцэх газар болон эрх бүхий байгууллагаас шинжээчээр томилсон тогтоол, захирамжийн хэрэгжилтийг хангах.	Үйл ажиллагаа	Шийдвэрлэсэн албан бичиг, тушаалын биелэлт	Шинжээчийн дүгнэлтийг гаргаж хүргүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Шүүх, Авлигатай тэмцэх газар болон эрх бүхий байгууллагаас шинжээчээр томилсон тогтоол, захирамжийн хэрэгжилтийг хангаж ажлын хэсэг байгуулах тухай газрын даргын тушаалын төсөл боловсруулан, ажлын хэсгийг байгуулсан байна. Шинжээчийн дүгнэлтийг хүргүүлсэн байна. Жилийн эцэст: Шүүх, Авлигатай тэмцэх газар болон эрх бүхий байгууллагаас шинжээчээр томилсон тогтоол, захирамжийн хэрэгжилтийг хангаж ажлын хэсэг байгуулах тухай газрын даргын тушаалын төсөл боловсруулан, ажлын хэсгийг байгуулсан байна. Шинжээчийн дүгнэлтийг хүргүүлсэн байна.
					Архангай аймгийн цахиргааны хэргийн анхан шатны шүүхээс 5 удаа шинжээчээр томилогдож ажилласан тухай бүрт шинжээчийн дүгнэлтийг гарган хүргүүлсэн. Авлигатай тэмцэх газрын 2025 оны 01-р сарын 07-ны өдрийн мөрдөгчийн тогтоолын дагуу Архангай аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын даргын 2025 оны 01-р сарын 03 өдрийн А/05 дугаартай тушаалаар Тариат суманд 2025 оны 01-р сарын 09-ны өдрөөс 01-р сарын 16-ны хооронд хээрийн хэмжилт, суурин судалгааг хийж, Тариат сумын ЗДТГ-ын архивын ажилтнаас холбогдох материалыг гаргуулан авч, нэгж талбарын хувийн хэрэг болон газрын кадастрын цахим системд тулгуурлан Авлигатай тэмцэх газрын мөрдөгчийн тавьсан асуултын дагуу шинжилгээг гүйцэтгэсэн.

3.7.3.5	Хот тосгон, бусад суурины доторх Авто замын хамгаалалтын бүсийг зураглах, тогтоох ажлыг зохион байгуулан, батлуулах, батлагдсан шийдвэр болон хамгаалалтын бүсийг цахим системд байршуулах.	Монгол Улсын Засгийн Газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 50 дугаар хурлын тэмдэглэлд дурдсан Зам тээврийн яманы ирүүлсэн Авто замын мэдээллийг цахим системд оруулсан.	Эхний хагас жилд: Аймаг, сумын хот, суурины авто замын зурвас газрын өргөнийг холбогдох норм, дүрмийн хүрээнд зураглан, батлуулах ажлыг зохион байгуулах. Жилийн эцэст: Хамгаалалтын бүсийн мэдээллийг цахим системд оруулах ажлыг зохион байгуулах.	Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 120 дугаар тогтоолоор батлагдсан 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд Цахир суманд 204.622 га, Төвшрүүлэх суманд 275.082 га улсын чанартай авто замыг хамгаалалтын зурвастай оруулж зураглан батлуулсан. Хэрэгжилтийг зохион байгуулна. Цаашид Монгол Улсын Зам тээврийн яамны 2024 оны 01/581, 07/168 дугаартай албан бичгүүдээр ирүүлсэн чиглэл, шил файлын дагуу Хашаат, Хотонт, Цэнхэр, Булган, Ихтамир, Өндөр-Улаан, Тариат сумд цахим системд тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөндөө тусгана.
---------	--	--	---	--

3.7.3.6	Усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсийг холбогдох байгууллагатай хамтран зураглан тогтоон, батлуулах, батлагдсан тогтоол шийдвэр болон хамгаалалтын бүсийг цахим системд байршуулах.	21 аймаг 330 сум	Усны газраас ирүүлсэн усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүс	Эхний хагас жилд: Аймаг, сумын нуур, гол мөрний онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсийг тогтоон зураглах, ИТХ-аар хамгаалалтын бүсийг батлуулах. Жилийн эцэст: Хамгаалалтын бүсийн тогтоол шийдвэр, цахим системд байршуулсан байх.	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн 08 дугаартай тогтоолоор аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсан. Тус тогтоолд Орхон, Чулуут голын сав газрын захиргаанаас хийсэн усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсүүд орж батлагдан Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд зураглагдаж орсон. Орхон, Чулуут голын сав газрын захиргаатай хамтарч хамгаалалтын бүсэд орсон иргэн, аж ахуйн нэгжид мэдэгдэл сонсох ажиллагааг сумдад зохион байгуулахаар ажиллаж байна.	
3.8.1	Доройтсон газрын байршил, хэмжээ, шалтгааныг тодорхойлох түүнийг нөхөн сэргээх болон журам, аргачлал, зааврыг боловсруулж хэрэглээнд нэвтрүүлэх хууль эрх зүйн орчныг сайжруулах	Газрын багц хуулийн төсөл, түүний үзэл баримтлалын төсөлд тусгаж, батлагдсан заалтын тоо, Шинээр боловсруулж баталсан доройтсон газрыг тодорхойлох, түүнийг нөхөн сэргээх журам, аргачлал, зааврын тоо	ЗГ-ын 2024 оны 92 дугаар тогтоолоор “Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа хийх журам” батлагдсан. Доройтсон газрын байршил, хэмжээ, шалтгааныг тодорхойлох болон түүнийг нөхөн сэргээх аргачлалын төсөл боловсруулагдсан.	Доройтсон газрын байршил, хэмжээ, шалтгааныг тодорхойлох болон түүнийг нөхөн сэргээх үйл ажиллагаанд хариуцах этгээдүүд тодорхой болж, хийж гүйцэтгэх ажил, үе шат ойлгомжтой, салбар хоорондын уялдаа холбоо сайжирч, газар хамгаалах, нөхөн сэргээх тогтолцоо бүрдсэн байна.		

3.8.1.1	Бэлчээрийн өөрчлөлтийг мониторингийн үнэлэх ажлыг байгуулах	газрын фото аргаар зохион	Бэлчээрийн фото мониторингийн цэгийн тоо	2024 онд 21 аймгийн 319 сум, нийслэлийн 6 дүүргийн бэлчээрийн газарт фото мониторингийн ажлыг зохион байгуулж, 5158 цэгийн мэдээллийг шинэчлэн бүрдүүлж, улсын хэмжээний нэгдсэн тайлаг гаргасан.	Жилийн эцэст: 2025 оны бэлчээрийн газрын өөрчлөлтийг фото мониторингийн аргаар үнэлэх ажлыг орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулан нэгтгэж, холбогдох зөвлөмжийг гаргаж, газрын мониторингийн цахим системд бүрэн оруулж, тайланг 10 сарын 01-ны дотор ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	Хугацаа болоогүй. 2024 онд аймгийн хэмжээнд 406 цэг дээр Бэлчээрийн фото мониторингийн судалгааны ажлыг хийж, үр дүнг нэгтгэн ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.	
3.8.1.2	Атар тариалангийн шилжүүлэх судлаж, холбогдох хууль тогтоомжийн санал, боловсруулах	газраас ангилалд саналыг хүрээнд дүгнэлт	Ирүүлсэн саналын тоо	"Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" Улсын Их Хурлын 2022 оны 36 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг гаргаж, тус газрын 2024 оны 1/2901 тоот албан бичгээр Ерөнхийлөгчийн Тамгын газарт хүргүүлсэн.	Эхний хагас жилд: Атар газрын ангилал шилжүүлэхээр холбогдох байгууллагуудаас ирүүлсэн албан бичгийг судлан шийдвэрлэсэн байна. Жилийн эцэст: Атар газрын ангилал шилжүүлэхээр холбогдох байгууллагуудаас ирүүлсэн албан бичгийг судлан шийдвэрлэсэн байна.	Аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02/222 дугаар албан бичгээр Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд атар газрыг тариаланд шилжүүлэх талаар сумдаас санал авч атар газрыг тариалангийн газарт шилжүүлэх боломжгүй тухай дурдаж аймгийн хэмжээнд 6624 га атаршсан газрыг дахин хуваарилж олгохоор хариу өгсөн байна. Мөн газрын даргын 2025 оны 301 дугаар албан бичгээр атар газраас тариалангийн ангилалд шилжүүлэх саналыг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.	

3.8.1.3	Газрын нэгдмэл сангийн 2024 оны тайланг боловсруулж хүргүүлэх	Газрын нэгдмэл сангийн 2024 оны тайлан	Газрын нэгдмэл сангийн 20230 оны улсын нэгдсэн тайлан хэвлэгдсэн.	Газрын нэгдмэл сангийн 2024 оны улсын нэгдсэн тайланд аймгийн хэмжээнд Газарт учирсан хохирлын ГНСТ-9 тайлан, Газар хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний ГНСТ-10 тайланг нэгтгэн гаргаж, ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгсөн байна.	Архангай аймгийн 2024 оны Байгаль орчны төлөв байдлын БОХ-1.2 тайланг Суурь судалгаа, мониторингийн хэлтсийн мэргэжилтэнд 2024-01-09 -ны өдөр munkhtsetseg.do@gazar.gov.mn майл хаягаар, газар учруулсан хохирол, газар хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний тайланг маягт ГНСТ-9, 10 -аар гаргаж, тайлбар тайланг SHP файлын хамт /Excel, Word, Shp файл/ iveelt.yo@gazar.gov.mn майл хаягаар хүргүүлсэн.
---------	---	--	---	---	--

ДӨРӨВ. ХУУЛИАР ОЛГОСОН НИЙТЛЭГ ЧИГ ҮҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /Хүрээгүй бол тайлбар/	Хариуцах нэгж
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 4.1. Салбарын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.							
4.1.1	Төрийн албаны тухай болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Тухай бүр	-	Хөтөлбөрийг 100 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна.		

4.1.1.1	Төрийн албаны тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Тухай бүр	-	Хууль тогтоомжид өөрчлөлт орсон тохиолдолд албан хаагчдын албан тушаалын ангилал, зэрэглэл, жагсаалтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал боловсруулж, холбогдох байгууллагад хүргүүлэх, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/01 дугаартай тушаалаар албан хаагчдын цалингийн санг Төрийн албаны тухай болон Төсвийн тухай хуульд нийцүүлэн шинэчилэн тогтоосон. Төрийн албаны зэрэг дэв шинээр авах ахих болзол шаардлага хангасан 3, ахиулах шаардлага хангасан 8 нийт 11 албан хаагчийн материалыг Архангай аймаг дахь төрийн албаны салбар зөвлөлд 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдөр газрын даргын 70 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Аймгийн Засаг даргын 2025 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн "Зэрэг дэв олгох тухай" А/204 дугаартай захирамжаар дээрх албан хаагчдийн зэрэг дэв шинээр болон ахиулан олгогдсоны газрын даргын 2025 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн "Зэрэг дэвийн нэмэгдэл олгох тухай" Б/25 дугаартай тушаалаар баталгаажуулж 2025 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрөөс зэрэг дэвийн нэмэгдэл нэмэгдэл олгож эхэлсэн.
---------	--	---------------	-----------	---	---	--

4.1.1.3	Сул болон түр эзгүй байгаа орон тоог Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 14 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Төрийн албаны тусгай шалгалт өгөх болзол, журам", "Төрийн албан тушаалд шатлан дэвшүүлэх журам", "Төрийн албан хаагчийн жинхэнэ албан хаагчийг өөр албан тушаалд шилжүүлэх, сэлгэн ажиллуулах журам"-ын хүрээнд шалгаруулах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Сул болон эзгүй орон тоо	-	- Сул болон түр эзгүй байгаа орон тоо гарсан тохиолдолд "Төрийн албаны тусгай шалгалт өгөх болзол, журам", "Төрийн албан тушаалд шатлан дэвшүүлэх журам", "Төрийн жинхэнэ албан хаагчийг өөр албан тушаалд шилжүүлэх, сэлгэн ажиллуулах журам"-ын хүрээнд сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байгуулсан байна - Тухайн албан тушаалд нэр дэвшигчийн урьдчилсан мэдүүлгийг хянуулах, дүгнэлтийг үндэслэн шийдвэрийн төсөл боловсруулан албажуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Тус газарт албан тушаалд нэр дэвшигчийн урьдчилсан мэдүүлгийг АТГ-т хянуулах тохиолдол 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар үүсээгүй байна. Өгийнуур сумын газрын даамлын сул орон тоонд тус сумын байгаль хамгаалагчаар ажиллаж байсан төрийн захиргааны албан хаагчийг Төрийн албаны тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 23 дугаар зүйлийн 23.3.6-д заасны дагуу 2025 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдөр газрын даргын Б/06 дугаартай тушаалаар шилжүүлэн томилсон бол Төвшрүүлэх суманд үүссэн газрын даамлын сул орон тоог дээрх хуулийн заалтыг үндэслэн тус сумын байгаль хамгаалагчаар ажиллаж байсан төрийн захиргааны албан хаагчийг 2025 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр газрын даргын Б/26 дугаартай тушаалаар шилжүүлэн томилсон.
4.1.1.5	"Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр"-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх жиллийн батлан, хангах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Төлөвлөсөн арга хэмжээний тоо	"Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр" /2021-2025/-ыг баталсан.	"Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр"-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Газрын даргаар батлуулж, холбогдох арга хэмжээг зохион байгуулж, биелэлтийг ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлсэн байна.	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн А/02 дугаартай тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар газрын төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл нийгмийн баталгааг хангах 2025 оны төлөвлөгөө баталсан. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажиллаж тайланг гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хамт 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр газрын даргын албан бичгээр аймгийн Засаг даргын тамгын газар, ГЗБГЗЗБГ-т хүргүүлсэн.

4.1.1.4	“Хүний нөөцийн удирдлагын мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо” цахим системд мэдээллийг оруулах, тухай бүр шинэчлэх	Үйл ажиллагаа	Албан хаагчийн тоо	-	“Хүний нөөцийн удирдлагын мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо” цахим системд мэдээллийг оруулах, тухай бүр шинэчлсэн байна.	Тус газрын хэмжээнд хүний нөөцийн https://hrm.csc.gov.mn системийг ашиглаж байна. Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн “Цалингийн сан тогтоох тухай” А/01 тушаалын дагуу албан хаагчийн мэдээллийг шинэчилсэн бол 2025 оны 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн “Зэрэг дэвийн нэмэгдэл олгох тухай” Б/25 дугаартай тушаалыг үндэслэн албан хаагчдын мэдээллийг шинэчлэн зассан. Мөн хүний нөөцийн цахим https://hrm.csc.gov.mn системд албан тушаалын тодорхойлолтыг албан хаагч бүрээр оруулж салбар зөвлөлөөр хянуулсан бөгөөд ТАЗ шийдвэр оруулах төлөвт одоо хянагдаж байна.	
4.1.1.11	Хүний нөөцийн тоо бүртгэл, бүрэлдэхүүн хөдөлгөөний мэдээ, судалгааг ГЗБГЗЗЕГ-т ирүүлэх	Үйл ажиллагаа	Мэдээ, судалгааны тоо	-	Хүний нөөцийн албан хаагчдын бүх төрлийн нэгдсэн судалгаа, мэдээллийг цуглуулж, нэгтгэн цаг хугацаанд нь ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн байна.	Хүний нөөцийн чиглэлээрх салбарын албан хаагчдын 2024 оны байдлаарх мэдээллийг ГЗБГЗЗЕГ-ын захиргаа удирдлагын хэлтэст 2025 оны 01 дүгээр сард хүргүүлсэн бол 2025 оны мэдээллийг 2026 оны 01 дүгээр сард багтаан ГЗБГЗЗЕГ-ын захиргаа удирдлагын хэлтэст хүргүүлнэ.	

4.1.1.7	Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр болон авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулж, тайлагнах	Үйл ажиллагаа	Тайлангийн тоо	2022 онд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн тайланг холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн.	Байгууллагын хэмжээнд хэрэгжүүлэх авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө Газрын даргаар батлуулсан байна Хэрэгжилтийг хангаж, тайланг ГЗБГЗЗЕГ-т хагас, бүтэн жилээр хүргүүлсэн байна.	Аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн "Аймгийн 2025 оны Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг батлах тухай" А/48 дугаартай захирамжаар Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө батлагдсан. Тус газрын даргын зөвлөлийн шийдвэрээр аймгийн хэмжээнд батлагдаж байгаа авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг мөрдөж хэрэгжилтийн тайланг холбогдох газар хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн тул газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн "Төлөвлөгөө батлах тухай" А/02 дугаартай тушаалд аймгаас батлагдсан төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхээр дурдсан. Хэрэгжилтийн тайланг 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр албан бичгээр аймгийн ЗДТГ болон ГЗБГЗЗЕГ-т тус тус хүргүүлсэн.	
4.1.1.9	Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийг албан хаагчдаас хүлээн авч бүртгэх, шийдвэрлэх арга хүлээн авч бүртгэх	Үйл ажиллагаа	Мэдүүлгийн тоо	-	Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийг албан хаагчдаас хүлээн авч бүртгэх, шийдвэрлэх арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	Барилга эхлүүлэх үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл олгох, Барилга байгууламжийг байнгийн ашиглалтад хүлээж авах комисс ажиллах, газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах гэх мэт үйл ажиллагаанд оролцож байгаа албан хаагчид Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийг бөглөж байгууллагын ЭБАТ-аар хянуулсан нь 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар 16 байна. ЭБАТ мэдэгдлийг хүлээн авч цаасаар болон mediuleg.iaas.mn хаягт бүртгээд байна.	

4.1.1.10	Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Мэдүүлгийн тоо	2024 онд нийтийн албанд нэр дэвшигч байхгүй.	Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлсэн байна.	Тус газарт 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшсэн этгээд байхгүй байна.	
4.2.5	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагаа	12 удаа	-	Шилэн дансны цахим хуудсанд байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийг заасан хугацаанд оруулсан байна.		
4.2.5.1	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагаа	Мэдээллийн тоо	Шилэн дансанд 171 мэдээлэл оруулахаас 167 мэдээлэл оруулсан.	Шилэн дансны цахим хуудсанд байгууллагын бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ерөнхий төлөвлөгөө, тайлан, санхүү, хөрөнгийн зарцуулалт, батлагдсан орон тооны мэдээлэл, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг сар бүр оруулж баталгаажуулсан байна.	Байгууллагын цахим хуудас болон, Шилэн дансны цахим хуудсанд байгууллагын мэдээллийг тухай бүр, сар бүр, улирал, хагас, бүтэн жилийн мэдээллийг хугацаанд нь оруулж баталгаажуулж, хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээллийг ил тод мэдээлж, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 3 газраас худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаягийг оруулж, батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлтийг сар бүр баталгаажуулж, тайлан, санхүү, төр хувийн хэвшлийн гэрээ, концесс, төсөв өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг тухай бүр хугацаанд нь 68 мэдээлэл 05 сарын 30-ны байдлаар бүрэн оруулж баталгаажуулсан.	

4.2.6	Тогтоол шийдвэрийн, биелэлтэд хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	Тогтоол шийдвэрийн бүртгэл хөтөлсөн байдал	78 тогтоол шийдвэрийн биелэлтийг журамд заасан хугацаанд тайлагнасан.	Бүртгэлд авсан шийдвэрийг Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан журамд заасан хугацаанд холбогдох газарт тайлагнасан байна.	
4.2.6.1	Улсын Их Хурал, Засгийн газрын тогтоол шийдвэр, Барилга, хот байгуулалтын яам, ГЗБГЗЗГ болон бусад байгууллагаас ирүүлсэн шийдвэрийг бүртгэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, тайлагнах	Үйл ажиллагаа	Тогтоол, шийдвэрийн тоо	2024 онд гарсан шийдвэрийг бүртгэж тайланг хагас бүтэн жилээр аймгийн ЗДТГ-т хүргүүлсэн.	Бодлогын Баримт бичиг, хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг хүлээн авч бүртгэлжүүлэн, хэрэгжилтийг хагас, бүтэн жилээр холбогдох газарт тайлагнасан байна.	Улсын Их Хурал, Засгийн газрын тогтоол шийдвэр, Барилга, хот байгуулалтын яам, ГЗБГЗЗГ болон бусад байгууллагаас ирүүлсэн шийдвэрийг тухай бүр бүртгэж хэрэгжилтийн тайланг 2024 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр аймгийн ЗДТГ-ын Хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтэст албан бичгээр хүргүүлсэн.
4.1.5	Байгууллагын хэмжээнд эрх зүйн баримт боловсруулалт, хэрэгжилтэд хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	380 тушаал, 280 гэрээ, 1 журам, 1 эмхэтгэл	-	Тушаал болон гэрээний эрх зүйн үндэслэлийг хянаж, дугаар олгож бүртгэсэн байна. Хөдөлмөрийн дотоод журамд нэмэлт өөрчлөлт орж батлагдсан байна. Эмхэтгэл бэлэн болсон байна.	
4.1.5.1	Газрын даргын тушаалын үндэслэлийг хянаж, бүртгэх, хэрэгжилтийг ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Тушаалын төслийн тоо	2024 онд 165 тушаал гарч албажсан байна.	Газрын даргын тушаалын төслийг боловсруулж, бүртгэл хөтөлж, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжилтийн тайланг гаргасан байна.	2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар А/ дугаартай 35, Б/ дугаартай 27 нийт 62 тушаал гарч албажсан байна. Захиргаа, хуулийн асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтний зүгээс тушаалын үндэслэл хуулийн зүйл заалтыг тушаалын агуулгад нийцүүлэн боловсруулж батлуулсан.

4.1.5.2	Байгууллагын дотоод үйл ажиллагааг зохицуулсан журмыг шинэчлэн боловсруулж, албажуулан, хэрэгжүүлэх зохион байгуулах	Шинэчлэн боловсруулсан дүрэм, журмын тоо	Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журмыг 2022 онд шинэчилэн баталсан. 2024 онд 4 төрлийн нэмэлт өөрчлөлт оруулсан.	Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.	2022 онд байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журмыг шинэчлэн баталж 2024 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн "Хөдөлмөрийн дотоод журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай" А/34 дугаартай тушаалаар байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд 5 төрлийн нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар журамд шинээр нэмэлт өөрчлөлт оруулаагүй байна.	
4.1.6	Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, дүгнэх ажлыг зохион байгуулах	Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын 2023 оны 98 дугаар тушаалаар батлагдсан загвар, аргачлал	Засгийн газрын 2023 оны 301 дүгээр тогтоолоор журам шинэчлэн батлагдсан.	Журманд заасан хугацаанд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулж, хэрэгжилтийг тайлагнасан байна.		
4.1.6.1	Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн мэргэшлийн түвшинг үнэлэх, үнэлгээний мөрөөр холбогдох арга хэмжээг зохион байгуулах	Үнэлгээний мөрөөр авсан арга хэмжээний тоо	2024 онд албан хаагчдын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг жилээр, гүйцэтгэлийн тайланг хагас, бүтэн жилээр гарган үнэлгээ, дүгнэлт өгч ажилласан.	Төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлах ажлыг зохион байгуулж, биелэлтийг үнэлж, үнэлгээний мөрөөр холбогдох арга хэмжээг ажилласан байна.	2025 оны Төрийн жинхэнэ албан хаагчидтай байгуулах гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулах ажлыг 2025 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдөр зохион байгуулсан. Газрын даргын 2024 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрий "Үнэлгээний баг томилох тухай" А/32 дугаартай тушаалаар албан хаагчдын 2025 оны үнэлгээг шалгаж баталгаажуулах, газрын даргад дүгнэлт хүргэх үнэлгээний багийг нарийн бичгээс гадна сондгой тооны 5 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр Засгийн газрын 301 дугаартай журамд нийцүүлэн томилуулсан.	

4.1.7	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээнд хамрагдалтын хувь	-	Аймаг, нийслэлийн газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага болон тусгай зөвшөөрөл, мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн байна.	
4.1.7.1	Сумын газрын даамлуудын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх	Үйл ажиллагаа	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээнд хамрагдсан сумдын тоо	2024 онд Тариат сумын газрын даамлын үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийсэн.	Сумын газрын даамлуудын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, тайланг хэлэлцэж, холбогдох арга хэмжээг авч ажилласан байна.	Тариалангийн газрын ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран аймгийн хэмжээнд тариалангийн газрын хяналт шалгалтыг хийхээр төлөвлөж, удирдамж боловсруулан саналыг газрын даргын 2025 оны 366 дугаар албан бичгээр аймгийн ЗДТГ-т хүргүүлсэн. Үүний дагуу 2025 оны 6 дугаар сард багтаан Төвшрүүлэх, Хотонт, Цэнхэр, Өлзийт, Өгийнуур, Батцэнгэл, Хайрхан сумдад тариалангийн газрын тооллогын ажлыг хийх талаар аймгийн Засаг даргын “Тариалангийн газрын тооллого хийх ажлын хэсэг байгуулж, зардал гаргах тухай” А/270 дугаар захирамж, удирдамж батлуулж, 6 дугаар сардаа багтаан хяналтын тоолгын ажлыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөөд байна
4.1.9	Төрийн албан хаагчийн богино болон дунд хугацааны сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагаа	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	Засгийн газрын 2019 оны 299 дүгээр тогтоолоор Төрийн албан хаагчийн богино болон дунд хугацааны сургалтын хөтөлбөр батлагдсан.	Хөтөлбөрийг 100 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна.	

4.1.9.1	Батлагдсан албан сургалтын ийн хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах "Төрийн хаагчийн хөтөлбөр"-хүрээнд сургалтын төлөвлөгөө боловсруулж батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Сургалтын тоо	Газрын даргын тушаалаар сургалтын төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжилтийг хагас бүтэн жилээр аймгийн ЗДТГ болон ГЗБГЗЗЕГ-т тайлагнасан.	"Салбарын байгууллагаас сургалтын боловсруулан Газрын даргаар батлуулж, хэрэгжүүлж ажилласан байна. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хагас бүтэн жилээр ГЗБГЗЗЕГ-т тайлагнасан байна.	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн "Төлөвлөгөө батлах тухай" А/02 дугаартай тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар тус газрын 2025 оны "Сургалт хөгжлийн төлөвлөгөө" батлагдсан. Төлөвлөгөөгөөр уулзалт зөвлөгөөн 4, албан хаагчид газрын даамлуудад зориулсан сургалт 11, албан хаагчид газрын даамлуудад зориулсан сургалт бусад байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх сургалт 10 нийт 25 сургалт төлөвлөгдсөн хэрэгжилт 70 хувьтай байна. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр албан бичгээр аймгийн ЗДТГ, ГЗБГЗЗЕГ-т тус тус хүргүүлсэн. 2025 оны 04 дүгээр сарын 11, 18-ны өдрүүдэд 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө Монгол Улсын Засгийн газраар батлагдсан, шинээр газар эзэмших хүсэлтийг цахимаар гаргах талаарх мэдээллийг орон нутгийн АВ, Тамир телевизүүдэд өгөв. Улсын хэмжээнд гэр бүлийн хэрэгцээнд шинээр эзэмшүүлэх газрын цахим хүсэлтийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 22-ны өдөр авах талаар 2025 оны 04 сарын 21-ны өдөр АВ, Тамир телевизэд мэдээлэл хийв.
---------	---	---------------	---------------	--	---	---

4.1.9.2	Салбарын тогоомжийн ГХХБГ-ын хаагчдыг болон сумдын газрын даамлуудыг мэргэжил арга зүйгээр хангаж, сургалт зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо	2024 онд 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан.	Газрын тухай хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлтийн талаар болон салбарын хууль тогоомжийн хүрээнд байгууллагын албан хаагчид, сумын газрын даамлуудад сургалт зохион байгуулж, мэргэжил арга зүгээр хангаж ажилласан байна.	2025 оны 02 дугаар сард Газрын даргын албан бичгийн дагуу 19 сумын даамлуудад үр дүнгийн гэрээг хэрхэн бичих заавар, терийн албаны хууль тогоомжийн хэрэглээ, газрын телбөрийн системд тулгамдаж буй асуудлаар танхимын хэлэлцүүлэг хийсэн. Өлзийт, Өгийнуур, Эрдэнэмандал сумдад шинээр томилогдсон газрын даамлуудад /Чимэдрэгзэн, Буянхүү, Бадамханд нарт/ Төрийн албаны тухай хууль, Газрын тухай хууль, газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системийн сургалтыг 2025 оны 2-4 дүгээр сард цахимаар зохион байгуулсан.	
4.1.10	Байгууллагын үйл ажиллагааг нээлттэй ил тод, шуурхай байх нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх	Үйл	-	-	Байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээ олон нийтэд шуурхай хүрдэг болсон байна.		

4.1.10.1	Байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчлах ажлыг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаа	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	Салбарын үйл ажиллагаатай холбоотой үйлчилгээг мэдээ, мэдээллийг олон нийтийн сүлжээгээр сурталчилсан.	Салбарын үйл ажиллагаатай холбоотой үйлчилгээг орон нутгийн хэмжээнд сурталчлан таниулж, нийтэд хүргэх арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	“Иргэдийн итгэлийг хүлээсэн төрийн үйлчилгээний жил”-ийн хүрээнд Аймгийн ЗДТГ-ын төв талбайд 2025 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдөр зохион байгуулагдсан “Хуульчдын пробоно” нээлттэй хаалганы өдөрлөгт ГУХ-ын мэргэжилтнүүд оролцож салбарын хууль эрх зүйн талаар иргэдэд мэдээлэл хийсэн. Мөн Батцэнгэл, Хангай, Цахир, Хотонт сумдууд сумдынхаа фэйж хуудас, өөрсдийн цахим хаягаар, малчдын зөвлөгөөн дээр иргэд, малчдад газрын харилцааны талаар мэдээлэл өгч сургалт сурталчилгааны ажлыг гүйцэтгэсэн. Цаашид бүх сумдууд “Иргэдийн итгэлийг хүлээсэн төрийн үйлчилгээний жил”-ийн хүрээнд салбарын хууль тогтоомжийг сурталчилах аяныг он дуустал сум тус бүрээр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөд байна. Мөн Архангай аймгийн ГХБХБГ-ын цахим хуудсаар дамжуулан иргэд аж ахуй нэгжүүдэд Urban.gov.mn цахим системийг олон нийтэд тогтмол сурталчилж байна.
4.1.11	Албан хөтөлтийн ажлыг зохион байгуулах	Үйл	Баримт бичиг	2024 онд 3600 албан бичиг, 500 өргөдөл, гомдол хүлээн авсан.	Газарт ирсэн, явсан, өргөдөл гомдлыг “Байгууллагын удирдлагын цогц цахим систем”-д бүртгэлжүүлж, тайлан мэдээг гаргасан байна.	

4.1.11.1	Албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хариутай албан бичиг, өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэж, тайлагнах	Үйл ажиллагаа	Ирүүлсэн албан бичгийн тоо, Явуулсан албан бичгийн тоо, Өргөдлийн тоо, Тайлангийн тоо	2024 онд 1238 албан бичиг, 305 өргөдөл, гомдол хүлээн авч, 1236 албан бичигт дугаар олгон иргэн, холбогдох хуулийн этгээдэд хүргүүлсэн.	- Байгууллагад ирүүлсэн албан бичиг, өргөдөл гомдлыг бүртгэж, холбогдох албан тушаалтанд шилжүүлсэн байна. - Байгууллагаас явуулж буй албан бичгийг бүртгэж, холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн байна. - Хариутай албан бичиг, өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэлтийн мэдээ тайланг тухай бүр гаргаж, тайлагнасан байна. - Өргөдөл, гомдлын мэдээг холбогдох байгууллагад улирал бүр тайлагнасан байна.	- Байгууллагад ирүүлсэн албан бичиг, өргөдөл гомдлыг бүртгэж, холбогдох албан тушаалтанд шилжүүлсэн байна. - Байгууллагаас явуулж буй албан бичгийг бүртгэж, холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн байна. - Хариутай албан бичиг, өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэлтийн мэдээ тайланг тухай бүр гаргаж, тайлагнасан байна. - Өргөдөл, гомдлын мэдээг холбогдох байгууллагад улирал бүр тайлагнасан байна.	Тус байгууллагад 2025 оны 06 дугаар сарын 04-ны байдлаар иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас тус газарт ирүүлсэн өргөдөл хүсэлт, албан бичгүүдэд дарааллын дагуу дугаар өгч, даргад танилцуулан заасан нэгжид шилжүүлж, албан бичиг, өргөдөл хүсэлтийг хугацаандаа шийдвэрлэхэд нь хяналт тавин ажиллаж байна.	Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн байдал: Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага болон тус газрын ажилтнуудаас хандсан өргөдөл 136, хүлээн авснаас 128 хүсэлтийг зохих хууль журмын дагуу хугацаанд нь шийдвэрлэж 8 өргөдөл, хүсэлт хугацаандаа судлагдаж байна. Өргөдөл гомдлын мэдээг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн захиргаа, удирдлагын хэлтэст улирал бүр хүргүүлэн ажилладаг бөгөөд 1 дүгээр улирлын мэдээг 2025 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр narangerav.sh@gmail.com хаягаар хүргүүлэв. Явуулсан албан бичиг: Удирдах дээд байгууллагууд болон иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагаас ирүүлсэн албан бичгийн хариу тус байгууллагаас хандсан, нийт 437 албан бичиг хүргүүлсэн байна. Ирсэн бичгийн шийдвэрлэлтийн байдал: Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагаас ирсэн албан бичиг нийт 717 бичиг хүлээн авснаас 665 албан бичгийн хариу болон зохих хууль журмын дагуу хугацаанд нь шийдвэрлэж,
----------	---	---------------	---	---	--	--	--	---

4.2.14	Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагаа	Хадгаламжийн нэгж	Байгууллагын Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтын дагуу 2022 онд 358 хадгаламжийн нэгж үүсгэсэн.	Байгууллагын архивт баримт хүлээн авах, бүртгэх, нягтлан шалгалт хийх, тоо бүртгэл хөтлөх, тооллого явуулах, хадгалах, данс хамгаалах, ашиглуулах, данс бүртгэл хөтлөх, устгах үйл ажиллагааг холбогдох журмын дагуу зохион байгуулсан байна.	43 албан бичиг хугацаандаа судлагдаж байна. Тус газрын даргын 2023 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/10 дугаартай байгууллагын дэргэдэх "Баримт нягтлан шалгах комисс шинэчлэн батлах тухай" тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар "Байгууллагын баримт нягтлан шалгах
4.2.14.1	Байгууллагын архивын албан мэдээллийг бүрдүүлэн, сан хөмрөг үүсгэх, архивлах	Үйл ажиллагаа	Хадгаламжийн нэгжийн тоо	2024 онд Байгууллагын хөтөлж дууссан баримтыг Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтын дагуу хадгаламжийн нэгж үүсгэн архивласан.	2024 оны байгууллагын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалт, нөхөн бүрдүүлэх хуваарь гарган батлуулсан байна. 2024 оны "Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалт" болон нөхөн бүрдүүлэх хуваарийн дагуу хөтөлж дууссан баримтыг хадгаламжийн нэгж үүсгэн архивласан байна.	комиссын дүрэм", хоёрдугаар хавсралтаар "Баримт нягтлан шалгах комисс"-ын бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлуулсан. Байгууллагын дэргэдэх Баримт нягтлан шалгах комиссын хурлыг 2025 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 01 дугаартай хурлаар 2025 оны байгууллагын хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалт, нөхөн бүрдүүлэх хуваарь гарган батлуулсан байна. 2024 оны ХХНЖ-ын дагуу албан хаагчдын хөтөлж дууссан баримт бичгийн бүрдлийг шалгаж хүлээн авах хуваарь гарган, бүртгэл хөтлөн архивт цаасан сууртай баримтыг цахимжуулсан баримттай хүлээн авдаг болсон бөгөөд 2025 оны хагас жилийн байдлаар 52 цаасан суурьт баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлж мэдээллийн сан үүсгэн archive.gazar.gov.mn цахим мэдээллийн санд холбосон.

4.2.14.3	Архив, албан хэрэг хөтлөлт, төрийн байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын Улсын үзлэгт бэлтгэх төлөвлөгөөг батлан, хэрэгжилтийг зохион байгуулж, байгууллагын архивын чиг үүргийг хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагаа	1 төлөвлөгөө	-	Эхний хагас жилд: Архивын Улсын үзлэгт бэлтгэх төлөвлөгөө гаргаж, Улсын үзлэгийн бэлтгэл ажлыг хангасан байна. Жилийн эцэст: Улсын үзлэгт бэлтгэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжилтийг зохион байгуулж, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, дүгнүүлсэн байна.	Архив, албан хэрэг хөтлөлт, төрийн байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын Улсын үзлэгт бэлтгэх ажлын төлөвлөгөөг байгууллагын дэргэдэх Баримт нягтлан шалгах комиссын 2025 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 01 дугаартай хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулсан. Улсын үзлэгт бэлтгэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу төрийн албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолтод баримт бичгийн стандартын дагуу боловсруулах, баримт бичгийг зааврын дагуу эмхлэн цэгцэлж, байгууллагын архиват бүрэн бүрдэлтэй хүлээлгэн өгч, нөхөн бүрдүүлэлт хийж байх талаар тусгасны дагуу албан хаагчдын архив, албан хэрэг хөтлөлтийн талаарх ойлголт, нэмэгдүүлсэн сургалтыг 2025 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдөр байгууллагын албан хаагчдыг зохион байгуулан улсын үзлэгийн бэлтгэл ажлын төлөвлөгөөний дагуу хугацаат ажилууд хийгдэж байна.	
4.4.2	Байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагааг тогтвортой хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагаа	Холбогдох хууль тогтоомж, журам	Төсвийн тухай болон НББ-н тухай, Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу Санхүү, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалтыг ил тод тайлагнаж ажилладаг.	Санхүүгийн зөрчилгүй ажилласан байна.		

4.4.2.4	Батлагдсан төсвийн хүрээнд санхүүгийн нөөцийг оновчтой зөв хуваарилж, төсвийг ур ашигтай зарцуулах, газрын үйлчилгээний орлогыг бүрдүүлэх	Батлагдсан төсөв	Монгол Улсын Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын 2024 оны 173 дугаар "Үйлчилгээний хөлсний хэмжээ тогтох тухай" тогтоол	Батлагдсан төсвийн хүрээнд байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, хөрөнгө мөнгийг зарцуулж, гүйцэтгэлд хяналт тавьж ажилласан.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд байгууллагын хэвийн үйл ажилласан байна. Газрын үйлчилгээний орлогыг бүрдүүлж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулсан байна.	2025 оны 05 дугаар сарын 30-ны байдлаар 543,131.0 мянган төгрөгийн төсвийн санхүүжилт авч төсвийн сар улирлын хуваарийн дагуу зарцуулж 66,060.9 мянган төг үлдэгдэлтэй хэмнэлт гарган байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг явуулж байна. Орлогын төлөвлөгөө 05 сарын байдлаар газрын үйлчилгээний орлого 11,065.1 мянган төгрөг, лабораторийн орлого 5,276.4 мянга, барилгын хөгжлийн төсвөөс 77,752.7 мянган төгрөг нийт 94,094.3 мянган төгрөг төвлөрүүлж жилийн эцсээр орлогын төлөвлөгөө 100% биелэхээр байна.	
4.4.2.5	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний болон зарцуулалтын эдийн тооцоо засгийн хийж, судалгааг хүргүүлэх агентлагт хүргүүлэх	Үйл ажиллагаа	Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын 2023 оны 178 дугаар тогтоол, тухайн жилийн төсвийн хязгаар, төсөл төсвийн боловсруулах удирдамжийн дагуу боловсруулсан байдал	Монгол улсын 2025 оны Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар дараа онуудад хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 3 /тоо бичих/ төсөл арга хэмжээний санал хүргүүлсэн.	2026 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний холбогдох тооцоо судалгааг гарган, санал хүргүүлсэн байна.	2026 оны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх Барилгын материалын лабораторийн эрдэс химийн лаборатори-60.0 сая, хуванцар цонх, хаалганы лаборатори-90.0 сая, металл хийц, эдэлхүүний лаборатори-150.0 сая, албан конторын барилгын их засварт 265.32 сая төгрөгийн саналыг газрын даргын 362 дугаартай албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГазарт хүргүүлэв.	

4.4.2.6	Албаны улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлого, урсгал зардлын төсвийн төлөвлөлт тооцоо судалгааг хийж, 2026 оны төсвийн төсөл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийг агентлагт хүргүүлэх	Үйл ажиллагаа	Төсвийн тухай хууль, Тухайн жилийн төсвийн хязгаар, төсвийн төсөл боловсруулах удирдамжийн дагуу боловсруулсан байдал	Монгол улсын 2025 оны Төсвийн тухай хуулиар үндсэн үйл ажиллагааны төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 125 сая төгрөг, урсгал зарлагын төсвийг нийт 2,503 сая төгрөгөөр санал хүргүүлж, 1,645 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан.	- 2026 оны төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлогын тооцоо судалгааг хийсэн байна. - 2026 оны төсвийн төслийн хязгаарт багтаан санал боловсруулан, агентлагт хүргүүлсэн байна.	2026 оны төсвийн орлого, зарлагын төсөл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн саналыг ГЗБГЗЗЕГЗраас ирсэн бичгийн дагуу 2025 оны 06 дугаар сарын 20-ны дотор явуулахаар төлөвлөөд байна.	
4.4.2.7	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах	Үйл ажиллагаа	Засгийн газрын 2014 оны 384 дугаар тогтоолын дагуу Шилэн дансны цахим хуудсанд байгууллагын 2024 оны холбогдох мэдээ, тайланг хуулийн хугацаанд мэдээлсэн.	Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу холбогдох мэдээллийг хуулийн хугацаанд мэдээлсэн байна.	Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу холбогдох мэдээллийг цаг тух бүрт хугацаанд нь 05 сарын 30 -на 38 мэдээлэл оруулсан байна.		
4.4.2.8	Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр гарган агентлагт хүргүүлэх	Үйл ажиллагаа	Төсвийн тухай хууль	2024 оны төсвийн санхүүжилт 92.9 хувийн гүйцэтгэлтэй ажилласан.	Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг холбогдох журмын дагуу сар бүр агентлагт хүргүүлсэн байна.	Тайлант хугацаанд төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүрийн 2-ны дотор дээд шатны байгууллага ГЗБГЗЗЕГЗрын санхүүгийн тайлан, орон нутгийн салбар хариуцсан ахлах мэргэжилтэн С.Мядагмаагын Myadga0314@gmail.com хаягаар хугацаанд нь хүргүүлсэн.	

4.4.2.9	Газрын санхүүгийн тайланг олон улсын стандарт, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу холбогдох дээд шатны байгууллагад хуулийн хугацаанд хүргүүлэх	Үйл ажиллагаа	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу санхүүгийн тайланг бэлтгэж, хүргүүлсэн байдал	Газрын 2023 оны жилийн эцэс, 2024 оны хагас жилийн санхүүгийн тайланг УСНББОУС, хууль тогтоомжийн дагуу тайлагнаж, агентлагт хүргүүлсэн.	2024 оны жилийн эцэс, 2025 оны хагас жилийн санхүүгийн тайланг бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу тайлагнан дээд шатны байгууллагад хуулийн хугацаанд хүргүүлэх	2024 санхүүгийн тайланг олон улсын стандартад нийцүүлэн гаргаж ГЗБГЗЗЕГазартай жилийн эцсийн тайлангаа нэгтгүүлж 02 дугаар сарын 26-ний өдөр газрын даргын 200 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. 2025 оны хагас жилийн тайланг хугацаанд нь гаргаж ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлнэ. 2025 оны жилийн эцсийн тайланг санхүүгийн тайлангийн жил дуусгавар болгож 2 дугаар сарын 25-ны дотор хийж аудитын дүгнэлт гаргуулна.	
4.4.2.10	Өр авлагыг цаг тухайд нь тооцоо нийлж барагдуулж, шинээр үүсгэхгүй байх	Үйл ажиллагаа	Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль	-	Үүссэн өр, авлагыг цаг тухайд нь барагдуулж тайлант жилд өр, авлагыг шинээр үүсгэхгүй ажилласан байна.	2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар төсвийн зардал тус бүрээр хэтрэлтгүй ажилласан. Өр авлага үүсгээгүй.	
4.4.2.11	Байгууллагын хөрөнгийн бүртгэлийг үнэн зөв хөтлөх, хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавьж, хагас бүтэн жилийн тооллогыг хуулийн хугацаанд хийх	Үйл ажиллагаа	Төрийн өмчийн тухай хууль, холбогдох журам	2024 оны хөрөнгийн бүртгэлийг олон улсын стандартын дагуу бүртгэн, тооллогыг хийж, хөрөнгийн бүртгэлд тавьж ажилласан.	- Хөрөнгийн бүртгэлийг хууль, олон улсын стандартын дагуу бүртгэж, холбогдох тайлангуудыг үнэн зөв гаргасан байна. - Байгууллагын эд хөрөнгийн тооллогыг хагас, бүтэн жилээр чанартай зохион байгуулж, Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн шийдвэрийг тухай бүр холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн байна.	Байгууллагын даргын 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны А/33 дугаартай тушаалаар 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй тооллогын комисс томилогдон үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгийн тооллогыг тушаалд заасан хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ, Жилийн эцсийн тооллогыг 12 сард хийхээр төлөвлөж байна. Бараа материалын болон үндсэн хөрөнгийн ашиглалт хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавин ажиллаж ашиглах боломжгүй болсон үндсэн хөрөнгийг актаар мөн үндсэн хөрөнгийн ашиглах хугацааг сунгах хүсэлтийг ГЗБГЗЗЕГазарт хүргүүлэхээр төлөвлөдөг байна.	

4.4.2.12	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт холбогдох мэдээг хүргүүлж, дүгнүүлэх	Үйл ажиллагаа	Төрийн өмчийн тухай хууль	2023 оны Төрийн өмчийн эд хөрөнгийн өмч эзэмшүүлэх гэрээний биелэлтийг ТӨБЗГ-т хүргүүлж "96.6%" үнэлэгдсэн.	- 2024 оны Төрийн өмчийн эд хөрөнгийн өмч эзэмшүүлэх гэрээний биелэлтийн тайланг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт 2025 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор хүргүүлж, дүгнүүлсэн байна.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн бүртгэлийн болон захиргааны статистикийн маягтын дагуу эд хөрөнгийн бүртгэл мэдээ тайланг Төрийн өмчийн бүртгэлийн цахим системд 2025 оны 04 дүгээр сарын 15-нд бүрэн оруулж баталгаажуулсан.	
4.4.2.13	Албан хаагчдын цалин хөлс, холбогдох тооцооллыг сар бүр тогтоосон хугацаанд тооцон олгож, нийгмийн даатгал, татварын тайланг гаргаж, хуулийн хугацаанд тайлагнах, төлөлтөд хяналт тавих	Үйл ажиллагаа	Холбогдох хууль, журам	2024 онд албан хаагчдын цалин хөлсийг тооцон олгож, ХХОАТ, НДШ-ийн тайланг хуулийн хугацаанд холбогдох байгууллагуудад тайлагнасан. Авлага, өр төлбөр үүсгэхүй ажилласан.	Албан хаагчдын цалин хөлс, листийг сар бүр хугацаанд нь тооцон олгосон байна. ХХОАТ-ын тайланг улирал бүрийн дараа сарын 20-ны дотор, НДШ-ийн тайланг дараа сарын 05-ны өдрийн дотор тайлагнаж, өр авлага үүсгэхүй ажилласан байна.	Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг ханган албан хаагчдын цалин хөлс, өдөр тутмын гүйлгээг хугацаанд хийн мөн НДШ тайланг сар бүрийн 5-ны дотор, татварын тайланг улирал бүр цаг хугацаанд нь тайлагнаж өр авлага үүсгэхүй ажилласан.	

4.4.2.14	"Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн"-ий хүрээнд мод тарих	Өмнөх жилд тарьсан модны арчилгааны хувь	2024 онд тус салбарын хэмжээнд хавар нийт 110 мод тарьсан нь хэвийн ургаж байна. Тарьсан модыг тогтмол арчлах ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.	"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих ажлыг зохион байгуулж, тайланг агентлагт хүргүүлсэн байна.	Тус газраас 2021-2030 он хүртэл 1100 мод тарих тухай газрын даргын 2024 оны 01 дүгээр сарын 28-ны өдрийн "Төлөвлөгөө батлах тухай" А/04 дугаартай тушаал батлагдсан. 2022 оны хэрэгжилт 100%, 2023 оны хэрэгжилт 240% 2024 оны хэрэгжилт 100%-тай тус тус биелсэн. 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар аймгийн Засаг даргын 2025 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн "Бүх нийтээр мод тарих үндэсний өдөр"-ийн арга хэмжээг зохион байгуулах тухай А/222 дугаартай захирамжийн хүрээнд тус газрын албан хаагчид Тамирын голын эргийн хашаагаар хамгаалж бэлдсэн талбайд 45 ширхэг Шар Хуайс модыг нэг ширхэг нь 6000 төгрөг нийт 270000 төгрөгөөр худалдан авч зааврын дагуу тарьж сарын хугацаанд цэнэг усалгааг хийсэн.
----------	--	--	---	--	--

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗАР

**ГЗБГЗЗЕГ-ЫН ДАРГЫН 01 ТООТ АЛБАН ДААЛГАВАРЫН ДАГУУ
“ИРГЭДИЙН ИТГЭЛИЙГ ХҮЛЭЭСЭН ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЖИЛ”-ИЙН
ХҮРЭЭНД ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛД ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖИЛ**

2025.06.09

Хоёр. Аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газарт

2.1 2024 онд Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оын 136 дугаар тогтоолоор аймгийн хэмжээнд Цэцэрлэг, Булган, сумдын 5 байршилд, 165 га атаршсан газрыг эргэлтэнд оруулж, давуу эрхээр эзэмшүүлэхээр батлагдаж, мөн малчдын хоршоонд мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, тэжээлийн ургамал тариалах зориулалтаар 7 сумын 9 удаагийн төслөөр 170 байршилд 655.3 га газрыг эзэмшүүлэхээр ГЗБГЗЗЕГ-ын дүгнэлт авч шаарлага хангаж, 66 байршилд 277 га газрыг олгосон Цэцэрлэг, Булган сумдад давуу эрхээр тариалангийн газрыг 4 байршилд 165 га газрыг, Цахир, Ихтамир, Төвшрүүлэх сумдад 66 малчдын хоршоонд 277 га газрыг тус тус эзэмшүүлээд байна.

МУ-ын Засгийн газрын 2025 оны 120 дугаар тогтоолд 44 байршилд 219.9 га газрыг малчдын хоршоонд мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, тэжээлийн ургамал тариалах зориулалтаар батлагдсан бөгөөд сумдад хэрэгжилтийг зохион байгуулахаар бэлтгэл ажил явагдаж байна. Аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02/222 дугаар албан бичгээр Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд атар газрыг тариаланд шилжүүлэх талаар сумдаас санал авч атар газрыг тариалангийн газарт шилжүүлэх боломжгүй тухай дурдаж аймгийн хэмжээнд 6624 га атаршсан газрыг дахин хуваарилж олгохоор хариу өгсөн байна. Мөн газрын даргын 2025 оны 301 дугаар албан бичгээр атар газраас тариалангийн ангилалд шилжүүлэх саналыг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.

2.3 Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн 08 дугаартай тогтоолоор аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсан. Тус тогтоолд Орхон, Чулуут голын сав газрын захиргаанаас хийсэн усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсүүд орж батлагдан Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системд зураглагдаж орсон. Орхон, Чулуут голын сав газрын захиргаатай хамтарч усны хамгаалалтын бүсийг аймгийн ИТХ-ын 2-р улиралын хурлаар хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулахаар ажиллаж байна.

2.4 Хот тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн дагуу тус аймгийн төв Цэцэрлэг хотын эдэлбэр газрын хилийн төлөвлөлтийн саналыг улсын болон аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө, Цэцэрлэг хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг үндэслэн одоогийн хилийг баруун, урагшаа, зүүн тийш тэлэхээр саналаа аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ны өдрийн 01/308 дугаартай албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.

2.5 ГЗБГЗЗЕГ-ын даргын 2025 оны 1/1205 дугаар хамтран ажиллах тухай албан бичгээр ирүүлсэн “Бэлчээр ашиглах, хамгаалах журам” -ын төсөлтэй танилцан, журмын төсөлд сум орон нутгийн онцлогийг тусгах, бусад мэргэжлийн байгууллагуудын санал авахаар Байгаль орчны газарт газрын даргын 2025 оны 367 дугаар, Хангайн нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаанд газрын даргын 2025 оны 368 дугаар, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газарт газрын даргын 2025

оны 369 дүгээр, сумдын Засаг дарга нарт газрын даргын 2025 оны 370 дугаар албан бичгийг тус тус хүргүүлээд байна.

2.6 Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хийлгэхэд шаардлагатай хөрөнгө зардлыг тавьж төлөвлөгөөг хийлгэх талаар дараах чиглэлүүдийг өгсөн.

- 2025 оны 02 дугаар 12-ны өдөр сумын даамлуудтай 2025 оны үр дүнгийн гэрээ байгуулах, нэгдсэн сургалт, чиглэлийн үеэр илтгэл танилцуулга хийсэн,
- 2025 оны 03 дугаар сарын 20-22-ны өдрүүдэд Жаргалант, Эрдэнэмандал, Цэцэрлэг, Хайрхан сумдын Засаг дарга, ИТХ-ын дарга, ЗДТГ-ын дарга удирдлагуудад орон нутагт нь ажиллах үеэр илтгэл танилцуулга хийсэн,

Тус газрын даргын 2025 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийн 233 дугаартай албан бичгээр нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөгүй 13 суманд чиглэлийг хүргүүлсэн.

2.7 Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө, Цэцэрлэг хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг үндэслэн одоогийн хилийг тэлэх саналаа аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 24-ны өдрийн 01/308 дугаартай албан бичгээр ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн. Бусад сумдаас хилийн цэсийг тэлэх санал ирээгүй байна.

2.8 Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн 120 дугаар тогтоолоор тус аймгийн хэмжээнд 48 төлөвлөлтийн нэгж талбарын 3.477 га газрыг гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар цахимаар болон гэрчилгээг нөхөн олгохоор мөн гэр бүлийн хэрэгцээнд төмс хүнсний ногооны зориулалтаар 40 иргэнд 0,4 га газрыг эзэмшүүлэхээр тус тус батлагдсан байна. Газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.7 дахь заалтад заасны дагуу харьяалал хамаарахгүй төлөвлөлтийн дагуу иргэд цахим хүсэлтээ илгээх боломж бүрдсэн.

2.9 Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 120 дугаар тогтоолоор 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд 198 иргэнд 13.7 га газрыг өмчлүүлэхээр батлагдсан. Үүнээс тайлант хугацаанд 19 иргэнд 1.33 га газрыг өмчлүүлсэн байна.

2.10 Аймгийн Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг 2023 онд Инженер геодези ХХК-аар, Хайрхан, Эрдэнэмандал, Төвшрүүлэх, Батцэнгэл, Өлзийт сумд 2019-2021 онд Бодлого судлалын төвөөр тус тус хийлгэж үе шатны хяналтыг тавьж, ажилласаны үндсэн дээр аймаг, сумын ИТХ-аар хүлээн байна. Хэрэгжилтэнд хяналт тавин ажиллаж байна.

2.11 Тус аймгийн Булган, Хайрхан, Төвшрүүлэх, Хотонт сумдад хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Инженер геодези ХХК гүйцэтгэж байгаа бөгөөд эхний ээлжийн уулзалт ярилцлагыг сумдын удирдлагуудын түвшинд, хоёр дахь уулзалтыг иргэдийн түвшинд, гурав дахь уулзалтыг аймгийн ГХБХБГ, ерөнхий архитектор, сумдын удирдлагуудтай хийж санал бодлоо болилцож дахин сайжруулах талаар зөвлөмж хүргүүлээ

2.12 Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 120 дугаар тогтоолоор батлагдсан 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд Цахир суманд 204.622 га, Төвшрүүлэх суманд 275.082 га улсын чанартай авто замыг хамгаалалтын зурвастай оруулж зураглан батлуулсан. Хэрэгжилтийг зохион байгуулна. Цаашид Монгол Улсын Зам тээврийн яамны 2024 оны 01/581, 07/168 дугаартай албан бичгүүдээр ирүүлсэн чиглэл, шип файлын дагуу Хашаат, Хотонт, Цэнхэр, Булган, Ихтамир, Өндөр-Улаан,

Тариат сумд цахим системд тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөндөө тусгана.

Мэдээл холбоо сүлжээ ХХК-ны Архангай аймаг дахь салбарын Цахир-Тариат-Өндөр-Улаан чиглэлийн 114,01км, Хайрхан-Өлзийт-Өгийнуур сумдыг холбосон 115 км шилэн кабелийн dwg файлуудыг Хот байгуулалтын кадастрын цахим системд хөрвүүлэн оруулсан. Тус 6 сумын 9145000м² шилэн кабелийн хамгаалалтын зурвас татах зураглалын шип файлыг нэгтгэж мэдээллийн сан үүсгэхээр бэлэн болсон.

2.13 Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим системийн явц 9 дээр аймгийн ерөнхий архитектор нь саналаа бичиж хүргүүлдэг бөгөөд 2023, 2024, 2025 онуудын газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөөнд саналаа хүргүүлж хэвшсэн. Цаашид бүх төрлийн төлөвлөгөөнд саналыг тусган ажиллах болно.

2.14 2025 онд Сумдын батлагдсан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн 240 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Өндөр-улаан сум улсын чанартай авто зам дагуух Бэлхи, Донгой, Хануй багийн төвүүдийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулахаар гүйцэтгэгч шалгаруулах тендерийг зарлуулаад байна. Мөн Төвшрүүлэх сум сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн 60 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хүрэн хоолойн орчим улсын чанартай авто зам дагуу хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулахаар гүйцэтгэгч шалгаруулах тендерийг зарлуулаад байна.

2.15 Тайлант онд аймгийн хэмжээнд шинээр хаягийн тогтоол гараагүй бөгөөд Газар зохион байгуулалт, геодези, зурагзүйн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 2/1655 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн чиглэлийн дагуу хаягийн системээр шинээр хаяг олгох, бүртгэх, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр тэмдэгжүүлэх арга хэмжээ хийгдэхгүй байгаа болно.

2.16 Хайрхан, Булган, Хотонт сумын ХЕТ боловсруулах ажлыг “Инженер геодези” ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 80%. Төвшрүүлэх сумын ХЕТ боловсруулах ажлыг “Циркул проект” ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 60%. Хашаат сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг “Алтайн газрын хүч” ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэл 95%.

2025 оны аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн 110 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Цэцэрлэг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг тодотгон боловсруулахаар гүйцэтгэгч шалгаруулах тендерийг зарлуулаад байна.

2.17 Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй, сунгасан 23 иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын газруудыг аймгийн Засаг даргын 2025 оны 05-р сарын 09-ний А/242 дугаартай захирамжын дагуу албадан буулгах үйл ажиллагааг орон зайн суурь мэдээлэл ашиглан гүйцэтгэсэн.

2.18 Тайлант оны эхний хагас жилийн байдлаар аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөнд тусгагдсанаар 19 сумын хэмжээнд зам гүүрийн ажил гүйцэтгэхтэй холбогдуулан түгээмэл тархацтай ашигт малтмал хайрга, дайрга олбоглож, карьер далан үүсгэсэн 540 байршилд 1661.6 га газрын судалгааг гаргаж, цахим системд бүртгэхээр ажиллаж байна.

2.19 Тус аймгийн хэмжээнд хийгдсэн хот суурин газрын болон тариалангийн газрын төлөвлөгөөт хянан баталгааны хугацаа дууссан тул газрын төлөв байдал, чанарын төлөвлөгөөт хянан баталгааг улс орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хийлгэх талаар аймгийн Хөгжлийн бодлого, хөрөнгө оруулалтын хэлтэст газрын даргын 2024 оны 1058 дугаар албан бичгээр санал хүргүүлсэн.

2.20 ГЗБГЗЗЕГ-ын 2025 оны 03 сарын 24-ны өдрийн АД/2025-37 дугаартай ажлын даалгаварыг үндэслэн Хотонт, Төвшрүүлэх сумын ЗДТГ-аас 2025 оны 5-р сарын 24-нд АРАХОСЗДТГ/20250201012/01/01 дугаартай газар зүйн нэрийн тодруулалт хийх тендерийг зарласан.

2.25 “Геодези, зураг зүйн тухай хууль”-ийн шинэчилсэн найруулгын төслийг судлан үзэж, газрын даамлуудын сургалт хэлэцүүлэн санал авч Газрын даргын 2025 оны 439 дугаартай албан бичгээр саналыг ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.

2.26 Архангай аймгийн төв Эрдэнэбулган сумын 1:1000-ны масштабтай байр зүйн болон инженерийн шугам сүлжээний зураглалыг ITRF-2020 солбицлын тогтолцоонд гүйцэтгэх ажлын төсвийн тооцоог 346.0 сая төгрөгөөр гаргаж аймгийн Засаг даргад танилцуулан 2026 оны орон нутгийн төсөвт суулгах талаар санал хүргүүллээ.

2.27 “Хаягийн мэдээллийн системд оруулах өгөгдөл, мэдээг зураглах” аргачлалын дагуу гудамж, зам, орц, гарцыг зураглаж, өгөгдөл мэдээллийг боловсруулах аргачлалыг 19 сумын газрын даамлуудад хүргүүлэн гудамж, зам, орц, гарцыг зураглаж, өгөгдөл мэдээллийг боловсруулах ажил хийгдэж байна.

2.28 Тайлант оны эхний хагас жилд ГМЦС-д хянаж баталгаажуулсан 32 нэгж талбараас газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгааны ажлын үр дүнгээр газар ашиглалтын хохирол, бохирдолд өртсөн газрууд одоогийн байдлаар байхгүй бөгөөд Харин зөвшөөрөлтэй газрын хэмжээнээс илүү ашиглаж, талбайн хэмжээг сунгасан 9 иргэн, аж ахуйн нэгжид хашаагаа татах талаар мэдэгдэл хүргүүлж, арга хэмжээ аваад байна.

2.29, 2.30 тайлант онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдэх газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа байхгүй болно.

2.31 Аймгийн хэмжээнд Газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгаа хийлгэх шаардлагатай 1697 нэгж талбарын судалгааг гаргаж, ГЗБГЗЗЕГ-ын Суурь судалгаа, мониторингийн хэлтсийн Хянан баталгаа хариуцсан мэргэжилтэн Золзаяагийн 99038173 vibex -руу 2025 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр хүргүүлсэн.

2025 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдрийн байдлаар хянан баталгаа хийлгэх шаардлагатай газар эзэмшиж, ашиглаж буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад мэдэгдэх хуудас хүргүүлэн захиалгат хянан баталгааг хийлгэх ажлыг зохион байгуулан ажилласнаар тусгай зөвшөөрөл бүхий Агдам сүрвэй ХХК, Климаксререференс ХХК, Глобус ХХК, Дорнын байгаль ХХК зэрэг мэргэжлийн байгууллагуудын хийж гүйцэтгэн газрын мониторингийн цахим системд илгээсэн 32 захиалгат хянан баталгааг хянаж баталгаажуулаад байна.

2.32 2024 онд Бэлчээрийн газрыгн төлөв байдлыг фотомониторингийн аргаар үнэлэх судалгааны ажлын үр дүнгээр аймгийн хэмжээнд нийт бэлчээрийн 90.4 хувь нь доройтолд өртөж, үүнээс 20 хувь нь хүчтэй доройтсон төлөвтэй гарсан.

Мөн 8 суманд бэлчээрийн даац 0.2-4.4 хувиар хэтэрсэн байна. Хамгийн ихээр даац хэтэрсэн Хотонт сум 4.4 хувиар, Хангай 3.3 хувиар, Жаргалант 3.3 хувиар, чулуут 2.6 хувиар, өгийнуур 1.8 хувиар, Төвшрүүлэх 0.8 хувиар, Хайрхан 0.7 хувиар, Батцэнгэл 0.2 хувиар хэтэрсэн байна.

“Бэлчээр ашиглах, хамгаалах журам” -ын төсөлтэй танилцан, журмын төсөлд сум орон нутгийн онцлогийг тусгах, бусад мэргэжлийн байгууллагуудын санал авахаар Байгаль

орчны газарт газрын даргын 2025 оны 367 дугаар, Хангайн нурууны байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаанд газрын даргын 2025 оны 368 дугаар, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газарт газрын даргын 2025 оны 369 дүгээр, сумдын Засаг дарга нарт газрын даргын 2025 оны 370 дугаар албан бичгийг тус тус хүргүүлээд байна.

2.33 Хугацаа болоогүй. 2024 онд аймгийн хэмжээнд 406 цэг дээр Бэлчээрийн фото мониторингийн судалгааны ажлыг хийж, үр дүнг нэгтгэн ГЗБГЗЗЕГ-т хүргүүлсэн.

2.34 ГУХ-ийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Ж.Ундрах 2025 оны 04 дүгээр сарын 11, 18-ны өдрүүдэд 2025 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө Монгол Улсын Засгийн газраар батлагдсан, шинээр газар эзэмших хүсэлтийг цахимаар гаргах талаарх мэдээлэл, Улсын хэмжээнд гэр бүлийн хэрэгцээнд шинээр эзэмшүүлэх газрын цахим хүсэлтийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 22-ны өдөр авах талаар 2025 оны 04 сарын 21-ны өдөр орон нутгийн АВ, Тамир телевизээр мэдээлэл хийсэн.

2.35 2024 оны 09 дүгээр сарын 09-ны өдөр Төв аймгийн Номтын аманд байрлах шалгалтын полигон дээр очин хэмжилт хийж, Геодезийн хэмжил зүйн лаборатори руу Trimble R4 2 долгионы багаж баталгаажуулалтын хэмжилтийг хийж хүргүүлэн 2024 оны 09 сарын 11 өдөр 0030754, 0030755 дугаартай гэрчилгээ авсан. Тус баталгаажуулалт нь 2025 оны 9 сарын 11 өдөр хүртэл хүчинтэй.

2.42 ГЗБГЗЗЕГ-аас ирүүлсэн Kaspersky Endpoint Security 1 жилийн эрхтэй хорт код эсэргүүцэх вирусийн эсрэг программ хэвийн ажиллаж байна. Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газраас аймгийн ГХБХБГ-ыг холбосон шилэн кабель гэмтэлгүй, сүлжээ, сүлжээний тоног төхөөрөмж, сервер хэвийн тасралтгүй ажиллаж байна. 8 сумын VPN тохиргоо алдагдсаныг шинээр VPN тохируулж сүлжээ оруулсан. Архивын ажилтан Мөнхтуяа сүлжээний утас гэмтсэж USB Wifi төхөөрөмж суурилуулж өгсөн. Гэр интернэтийн хурдны тест хийж судалгааг МТХэлтэст явуулсан.

2.43 Газрын асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүд болон 19 сумын газрын даамлын интернэтэд суурилсан мэдээллийн системүүдийн хэвийн ажиллагааг хангаж, техник, үйлдлийн систем, программ хангамжийн гэмтлийг UltraViewer программаар дамжуулан засвар үйлчилгээг хийж хэвийн, найдвартай ажиллагааг хангасан. Хэрэглээний программ хангамж, тусгай хэрэгцээний программ, ЛМ, Autocad, ArcGIS, QGIS, spark, viber гэх мэт программ хангамжуудыг crack хувилбараар хэвийн ажиллагааг хангаж бүрэн ажиллагаанд оруулсан. Кадастрын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн болон Барилгын хэлтсийн ахлах мэргэжилтний принтер хэвлэгдэхгүй алдаа заасанг тоолуурын тэглэж хэвийн ажиллагаанд оруулсан. Газрын удирдлагын системд Тариат, Төвшрүүлэх, Эрдэнэмандалын албан хаагчдын ажиллах эрх нээж, ажлаас чөлөөлөгдсөн албан хаагчдын ажиллах эрхийг хүчингүй болгосон.

2.44 Төсөв захирагч, санхүү бүртгэлийн ажилтнуудын сургалт, зөвлөгөөнд Архангай аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын дарга “Бүсчилсэн хөгжил ба хөрөнгө оруулалт” сэдвээр илтгэл тавьсан. Мөн сумдын даамлуудын мэргэжлээ сурталчлан таниулах болон Хот байгуулалт, барилгын салбарын удирдах ажилтны зөвлөгөөн зэрэг арга хэмжээнүүдэд оролцож аймаг, сумдын удирдлагууд болон иргэдэд сурталчилж, цахим орчинд байршуулсан.

2.45. Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газраас ирүүлсэн Хот байгуулалтын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.4, 10.1.7 дахь заалтын

хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд хот, суурийн газрын хэмжээнд хийж гүйцэтгэсэн хот байгуулалтын баримт бичгүүдийг Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газрын даргын 2020 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/40 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем ажиллуулах журам"-ыг баримтлан цахим системд бүрэн оруулах тухай чиглэлийн дагуу аймгийн Эрдэнэбулган, Цэнхэр, Цахир, Өндөр-улаан, Чулуут зэрэг сумдын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний баримт бичгийг "Газар зохион байгуулалт, хот төлөвлөлтийн цахим систем"-д нэмэлтээр оруулаад байна.

2024-2025 онд хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө хийгдэж буй Булган, Хайрхан, Хотонт сумдын эхний ээлжийн төлөвлөлтийг цахим системд оруулаад байгаа мөн хийгдэж буй Төвшрүүлэх, Хашаат сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг оруулах тухай албан бичгийг гүйцэтгэгч компанид хүргүүлээд байна.

2025 оны аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Цэцэрлэг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг хийхээр гүйцэтгэгч шалгаруулах тендерийг зарлуулаад байна.

2.46, 2.47, 2.48 "Газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ олгох журам"-ын дагуу аймгийн хэмжээнд 1685 хүсэлтийг цахимаар хүлээн авсан бөгөөд 1151 хүсэлтийг шийдвэрлэж, 534 хүсэлтийг цуцалсан байна. Цуцалсан 534 хүсэлт нь олон удаа давхацан илгээсэн, хоосон эсвэл хавсралт дутуу ирүүлсэн байна.

2.49 Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 58 сая төгрөгийн өртөгтэй Киоски машин худалдаж авахаар Ньюкомпас ХХК тай гэрээ байгуулж, аймгийн төвд ГХБХБГ, Тариат, Эрдэнэмандал сумдад 3 ширхэг, сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Эрдэнэбулган суманд 19.8 сая төгрөгийн 1, нийт 4 ширхэг HS8044-A09 маркийн Киоски төхөөрөмжийг 2024 оны 6 дугаар сарын 04 ний өдөр хүлээн авсан. Эдгээр 4 киоски төхөөрөмжийг суурилуулснаар иргэд олон нийтэд нэг цэгээс газрын мэдээллээ авах боломжийг бүрдүүлсэн. Киоск машины судалгааг ГЗБГЗЗЕГ-ын МТХэлтэст 2 удаа GoogleEarth ашиглан төв болон сумдын байршилтай нь хамт явуулсан. Эхний хагас жилд нийт 1926000 төгрөгийн үйлчилгээ иргэд, аж ахуйн нэгж авсан байна.

2.50 2025 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдөр "Газрын кадастрын чиглэлээр анхаарах асуудал, систем хөгжүүлэлтийн талаар" цахим сургалтын үеэр газрын даамлуудад Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрүүдэд цаасан эх хувийг нөхөн бүрдүүлж, хавсаргах ажлыг зохион байгуулах чиглэлийг хүргүүлсэн.

Тус чиглэлийн дагуу Эрдэнэбулган сум 1862 өргөдөл, Батцэнгэл сум 301 өргөдөл, Булган сум 331 өргөдөл, Жаргалант сум 77 өргөдөл, Ихтамир 490 өргөдөл, Өгийнуур сум 142 өргөдөл, Өлзийт сум 98 өргөдөл, Өндөр-Улаан сум 535 өргөдлийн шийдвэрийг тус тус нөхөн бүрдүүлж оруулаад байна.

2.51 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 14 гүйцэтгэл хүлээн авч 2 гүйцэтгэлийн зургийг буцааж 12 гүйцэтгэлийн зургийг urban цахим системд оруулсан. Өмнө жилүүдэд хийгдсэн цахим системд ороогүй байгаа шугам сүлжээ, барилга байгууламжийг хот байгуулалтын цахим системд нөхөн оруулах ажил хийгдэж байгаа.

2.52 "Хаягийн мэдээллийн системд оруулах өгөгдөл, мэдээг зураглах" аргачлалын дагуу гудамж, зам, орц, гарцыг зураглаж, өгөгдөл мэдээллийг боловсруулах

аргачлалыг 19 сумын газрын даамлуудад хүргүүлэн гудамж, зам, орц, гарцыг зураглаж, өгөгдөл мэдээллийг боловсруулах хийгдэж байна.

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗАР

“ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН АЖИЛЛАХ НӨХЦӨЛ, НИЙГМИЙН БАТАЛГААНЫ ХӨТӨЛБӨР”-ИЙН
ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ХАНГАХ 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАН
2025.06.10

Эрдэнбулган сум

№	Үйл ажиллагаа	№	Шалгуур үзүүлэлт	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Тайлбар
ХҮНИЙ НӨӨЦИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ, ИДЭВХЖҮҮЛЭХ						
1	Засгийн газар, төрийн байгууллага, бусад байгууллагаас албан хаагчдын мэдлэг мэргэжлийг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан сургалт	1.1	Нийт сургалт, семинар, зөвлөгөөний тоо	25	20	
		Үүнээс	Ажлын байран дахь сургалт	12	7	
			Мэргэшүүлэх сургалт	14	8	
			Туршлага солилцох арга хэмжээ	1	1	
		1.2	Бусад	10	5	
			Хамрагдсан нийт албан хаагчдын тоо	51	51	
			Эмэгтэй албан хаагчдийн тоо	25	25	
		Үүнээс	Эрэгтэй албан хаагчдийн тоо	24	24	
			Удирдах албан тушаалтан	3	3	
			Гүйцэтгэх, туслах албан тушаалтан	46	46	
2	Албан хаагчдийг хөгжүүлэх, мэргэшүүлэх чиглэлээр байгууллагын болон зохион байгуулагч талын зардлаар хамруулсан гадаад сургалт	1.3	Албан хаагчдийг сургалтад хамруулсан байдал: нийт албан хаагчдад эзлэх хувь	90-ээс дээш	100 хувь	Тус газрын дарга Ч.Отгонжаргал, Захиалагчийн хяналтын ахлах инженер Н.Мөнхбаяр нар ЗДТГ-ын баг бүрэлдэхүүний хамт Турк улсад туршлага солилцох 7 хоногийн сургалтад 2025 оны 04 дүгээр сард хамрагдсан.
		2.1	Нийт гадаад сургалт, семинар, зөвлөгөөний тоо	-	-	
		2.2	Хамрагдсан нийт албан хаагчдийн тоо	-	2	
		Үүнээс	Эмэгтэй албан хаагчдийн тоо	-	1	
			Эрэгтэй албан хаагчдийн тоо	1	1	

				Удирдах албан тушаалтан	-	1	2025 оны сургалт хөгжлийн зардалд 2.5 сая төгрөг төсөвлөсөн. Төрийн худалдан авах ажиллагааны А/З сургалтад 4 албан хаагч хамрагдан суралцаж 320 мянган төгрөг зарцуулсан. Төрийн албаны тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1 дэх хэсгийг үндэслэн Тус газрын Өгийнуур сумын газрын даамлыг аймгийн байгаль орчин аялал жуулчлалын газраас шилжүүлэн томилж нөхсөн бол дээрх хуулийн заалтыг үндэслэн Төвшрүүлэх сумын газрын даамлын орон тоог сумын байгаль хамгаалагчаас шилжүүлэн томилж нөхсөн. Төвшрүүлэх сумын газрын даамлыг Төрийн албаны тухай хуульд заасан сургалтын чөлөөгөөр ажлаас нь түр чөлөөлсөн.
				Гүйцэтгэх, туслах албан тушаалтан		1	
				2.3	Гадаад сургалтад хамруулсан байдал нийт албан хаагчдад эзлэх хувь	20-оос дээш	
3	Албан хаагчдийг хөгжүүлэх, мэргэшүүлэх чиглэлээр зарцуулсан зардал, албан хаагчдийн шилжилт хөдөлгөөн	3.1	Албан хаагчдийн сургалт, хөгжлийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан зардлын хэмжээ (мян.төг)	-			
		3.2	Албан хаагчдийн шилжилт хөдөлгөөний хувь	15-аас доош	5 хувь		
АЛБАН ХААГЧДЫН НИЙГМИЙН БАТАЛГААГ ХАНГАХ							
4	Цалин хөлс, шагнал, урамшууллын тогтолцоог хэрэгжүүлэх	4.1	Цалин, шагнал, урамшуулалд зарцуулсан зардлын байгууллагын нийт төсөвт эзлэх хувь	35.9 хувь	35.9 хувь	Эхний 5 сарын байдлаар	

		4.2	Нэгж албан хаагчид олгох хоол, унааны нэмэгдэл (мян.төг)	38.2 сая 71 хувь	38.2 сая 71 хувь	Эхний хагас жилийн байдлаар
5	Албан хаагчдын ажлын байрны хэвийн нөхцлийг бүрдүүлэх	5.1	Ажлын байрны таатай орчны сэтгэл ханамжийн санал асуулгын дүн	80-аас дээш	100 хувь	-
6	Албан хаагчдийн эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх	6.1	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг (жилд)	1-ээс дээш	-	2025 оны 2 дугаар хагаст зохион байгуулна.
		6.2	Албан хаагчдийн хамрагдалт	90-ээс дээш	-	-
7	Албан хаагчдийн баталгааг хангах чиглэлээр зарцуулсан зардал	7.1	Албан хаагчдийн нийгмийн асуудалд зарцуулсан зардлын хэмжээ (мян.төг)	-	-	Байгууллагаас 932 мян төгрөг зарцуулсан бол албан хаагчид нэгэндээ дэмжлэг үзүүлэг замаар 3 орчим сая төгрөгийн дэмжлэг бусдадаа үзүүлсэн.
№	№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Хүрэх үр дүн /суурь түвшин/	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан
Нэг: Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Төрийн албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, ур чадвар, санал санаачлалыг харгалзан цалин хөлс, урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд"						
1	1.1	Албан хаагчид олгох үндсэн цалин, нэмэгдэл хөлс, нэмэгдлийн хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн тогтоох	Тухай бүр	Засгийн газраас шинэчлэн тогтоосон цалин хөлсийг олгосон байна.	Холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна.	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн "Цалингийн сан тогтоох тухай" А/01 дугаартай тушаалаар Албан хаагчид олгох үндсэн цалин, нэмэгдэл хөлс, нэмэгдлийн хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийг үндэслэн тогтоосон.
2	1.2	Албан хаагчдын ажлын үр дүнг улиралд тутам ярилцлагаар, хагас бүтэн жилд үнэлгээний багаар үнэлүүлж мөнгөн урамшуулал олгох	Улирал бүр	Улирлын ажлын үр дүнгээр "Бүрэн хангалттай", хангалттай үнэлгээ авсан албан хаагчид	Холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна.	Газрын даргын 2025 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн "Үнэлгээний баг томилох тухай" А/31 дугаартай тушаалаар албан хаагчдын 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг үнэлэх эрх, үүрэг бүхий үнэлгээний багийг томилосон.

3	1.3	Төрийн албан хаагчдийг шагнаж урамшуулах, Засгийн газар болон төрийн шагналд тодорхойлох шагнал гардуулах хүндэтгэлийн арга хэмжээг зохион байгуулах	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журмын шалгуурыг хангасан байна	Холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна.	2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар төрийн шагналд тодорхойлсон албан хаагч байхгүй байна.
Хоёр. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэж тусламж, тэтгэмж, дэмжлэг нөхөн олговор олгох зорилтын хүрээнд"						
5	2.1	Албан хаагч эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас өвдөж, эмчлүүлэх тохиолдолд санхүүгийн тусламж үзүүлэх	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	Тус газрын хот байгуулалтын кадастр, зураг төсөв, магадлалын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас Улаанбаатар хотод хэвтэн эмчүүлэхэд байгууллагын зүгээс Хөдөлмөрийн дотоод журамд заасны дагуу цалинтай чөлөө олгосон.
6	2.2	Албан хаагчийн ахуй амьдрал, ар гэрт гачигдал тохиолдвол тусламж үзүүлэх	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	Тус газрын үйлчлэгчийн аав эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас удаан хугацаанд хэвтэн эмчүүлж байгаа бөгөөд ажилтны хүсэлтийг үндэслэн Хөдөлмөрийн тухай хууль байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцүүлэх 2 сарын цалинтай чөлөө олгосон. Мөн тус газрын барилгын материалын үйлвэрлэл, лабораторийн асуудал хариуцсан мэргэжилтний төрсөн аавын буяны ажилд зориулан 150 мянган төгрөгийн дэмжлэгийг байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд заасны дагуу олгосон.
7	2.3	Албан хаагч өндөр насны тэтгэвэрт гарсан тохиолдолд хүндэтгэл үзүүлэх	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн	2025 оны эхний хагас жилд өндөр насны тэтгэвэрт гарсан албан хаагч байхгүй байна.

				дотоод журамд нийцсэн байна	шийдвэрлэсэн байна	Төвшрүүлэх, Цэцэрлэг сумын газрын даамал шинэ аавын чөлөө хүссэн өргөдөл ирүүлснийг үндэслэн Хөдөлмөрийн тухай хуульд нийцүүлэн газрын даргын тушаалаар ажлын 10 хоногийн хүүхэд асрах чөлөө олгосон.
8	2.4	Албан хаагч гэрлэх, хүүхэдтэй болох, хүүхэд үрчлэн авах, хурим хийхэд хүндэтгэл үзүүлэх, чөлөө олгох	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар албан хаагчид сар бүр унаа, хоолны мөнгөн олговорт 38.2 сая төгрөг зориулалтын дагуу зарцуулагдсан байна.
9	2.5	Албан хаагчид сар бүр унаа, хоолны мөнгөн олговорыг тооцож олгох	Тухай бүр	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	2025 оны эхний хагас жилд тухайн тохиолдол үүсээгүй байна.
10	2.6	Албан хаагчдыг ажлын зайлшгүй шаардлагаар долоо хоногийн амралтын өдөр, нийтээр амрах баярын өдөр илүү цагаар ажиллуулсан бол албан хаагчийг нөхөн амруулах эсхүл Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан нэмэгдүүлсэн цалин хөлс тооцон олгох	Жилдээ	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	2025 оны эхний хагас жилд тухайн тохиолдол үүсээгүй байна.
12	2.7	Төрийн албан хаагчид өвлийн бэлтгэлээ хангахад зориулж нөхөн төлбөр олгох	III улиралд	Холбогдох хууль тогтоомж хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	2025 оны эхний хагас жилд тухайн тохиолдол үүсээгүй байна.
13	2.8	Засгийн газрын 2024 оны 28-ны өдрийн "Журам батлах, журмын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай" 83 дугаартай тогтоолд нийцүүлэн орон нутгийн нэмэгдэл авах болзол шаардлага хангасан Төрийн	Жилдээ	Холбогдох хууль, ЗГ-ын тогтоол, хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцсэн байна	Хууль тогтоомж дүрэм журамд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн байна	Журамд заасан 5 жилийн нэмэгдэл авах болзол шаардлага хангасан Төрийн захиргааны албан хаагчдын мэдээллийг ГЗБГЗЗЕГ-т 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хүргүүлсэн.

		захиргааны албан хаагчдад урамшуулал олгох.					
Гурав. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Салбарын албан хаагчдын ажиллах нөхцөл бололцоог орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн сайжруулах зорилтын хүрээнд"							
14	3.1	Хөдөлмөрийн тухай хууль Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцүүлэн байгууллагын албан хаагчдын хүүхдүүдэд зориулсан хүүхдийн өрөөний тоглоомыг шинэчлэн тохижуулах	Жилдээ	Хүүхдийн өрөөний тоглоом шинэчлэгдсэн байна	Тохижуулсан хүүхдийн өрөөнд байгууллагын албан хаагчдын хүүхдүүд тоглох эцэг эхээ хүлээх орчин нөхцөл бүрдсэн байна.	Хугацаа болоогүй	
15	3.2	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааг хангах, өрөө тасалгааг тохижуулах,	Жилдээ	Хэрэгцээ шаардлага өнөөгийн тооцоог гаргаж төсвийн тооцоо гаргасан байна	Ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлж ажиллах нөхцөлтийг сайжруулсан байна	Хугацаа болоогүй	
Дөрөв. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Ажилтнуудын эрүүл мэндийг хамгаалах, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл амьдрах дадал хэвшлийг төлөвшүүлэх зорилтын хүрээнд"							
16	4.1	Албан хаагчдыг жил нэг удаа эрүүл мэндийн урьдчилсан үзлэгт хамруулсан байна.	Жилдээ	Эмнэлэгийн үзлэгт хамрагдсан байна	Эмнэлэгийн үзлэгт хамрагдсан байна	Хугацаа болоогүй	
17	4.2	Албан хаагчдын гэр бүл, залуу гэр бүлийг дэмжих зорилго бүхий "Эцэг эхийн зөвлөл"-ийг ажиллуулах	Жилдээ	Хөдөлмөрийн бүтээлч хандлага, гэр бүлийн эв нэгдэл сайжирсан байна	Хөдөлмөрийн бүтээлч хандлага, гэр бүлийн эв нэгдэл сайжирсан байна	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн "Төлөвлөгөө батлах тухай" А/02 дугаартай тушаалын 6 дугаар хавсралтаар байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталсан.	
18	4.3	2024 онд Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль батлагдсантай холбоотой	Жилдээ	Албан хаагчдын ёс зүйн талаар ухамсар мэдлэг	Албан хаагчдын ёс зүйн талаар	Газрын даргын 2024 оны 05 дугаар 07-ны өдрийн "Ёс зүйн хороо байгуулах тухай" А/25 дугаартай	

		байгуулагдсан байгууллагын ёс зүйн дэд хорооны үйл ажиллагааг дэмжиж хамтран ажиллах		сайжирсан байна	ухамсар мэдлэг сайжирсан байна	тушаалаар тус газрын ёс зүйн дэд хороог 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулсан. Байгуулагдсан ёс зүйн хороо 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдөр жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө батлуулсан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.
Тав. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Албан хаагчдын сонирхол хэрэгцээ, сэтгэл зүйн хандлагад нийцүүлж чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, хамт олны эвсэг уур амьсгалыг бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд"						
18	5.1	Байгууллага, хамт олны дунд найрсаг, бие биенээ хүндэтгэсэн орчин, албан хаагчдын зөв харилцаа, хандлага, соёлыг төлөвшүүлэх, сайн туршлагыг дэмжих, дэлгэрүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах	Жилдээ	Залуу албан хаагчдын санал санаачилгыг дэмжиж, төрийн үйлчилгээнд шинэ арга барил, хэв шинжийг нэвтрүүлсэн байна	Залуу албан хаагчдын санал санаачилгыг дэмжиж, төрийн үйлчилгээнд шинэ арга барил, хэв шинжийг нэвтрүүлсэн байна	Хугацаа болоогүй.
19	5.2	Байгууллагын албан хаагчдыг спортын тоглоомоор хичээллүүлэх замаар хөдөлгөөний дутагдлаас сэргийлсэн байна.	Сар бүр	Спорт заалыг гэрээлж сард хоёроос багагүй удаа албан хаагчдыг спортоор хичээллүүлсэн байна	Спорт заалыг гэрээлж сард хоёроос багагүй удаа албан хаагчдыг спортоор хичээллүүлсэн байна	Тус газрын албан хаагчид 7 хоног бүр спорт зааланд тоглож хэвшсэн.
Зургаа. Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн "Албан хаагчдын гэр бүлийг дэмжих зорилтын хүрээнд"						
20	6.1	Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийн хүрээнд арга хэмжээ зохион байгуулах	I дүгээр улирал	Эцэг эхийн зөвлөлийн төлөвлөгөөнд туссан ажлыг	Нийт эмэгтэйчүүд хамрагдсан байна.	Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдөр байгууллагын эмэгтэй албан хаагчдад хүндэтгэл үзүүүүлсэн.

				зохион байгуулах				
21	6.2	Эх үрсийн баярын өдөр “Эцэг эхийн зөвлөл”-тэй хамтран хөгжөөнт арга хэмжээ зохион байгуулах, 0-16 хүртэлх насны хүүхдүүдэд бэлэг өгөх	II дугаар улирал	Төлөвлөгөөнд тусгаж арга хэмжээ зохион байгуулсан байна	Төлөвлөгөөнд тусгаж арга хэмжээ зохион байгуулсан байна	Төвлөгөөнд тусгаж арга хэмжээ зохион байгуулсан байна	Байгууллагаас 728,500 төгрөгийн үнэ бүхий 31 хүүхдийн бэлгийг албан хаагчдын хүүхдүүдэд өгсөн.	
22	6.3	Шинээр аав болсон бол хөдөлмөрийн тухай хуульд нийцүүлэн 10 түүнээс дээш хоног цалинтай чөлөө олгох	Тухай бүр	Хууль, дүрэм, журамд нийцүүлэн цалинтай чөлөө олгосон байна	Хууль, дүрэм, журамд нийцүүлэн цалинтай чөлөө олгосон байна	Хууль, дүрэм, журамд нийцүүлэн цалинтай чөлөө олгосон байна	Төвшрүүлэх, Цэнхэр сумын газрын даамал болон барилга захиалагчийн хяналтын жолооч гэсэн 3 албан хаагчийн бичгрээр гаргасан өргөдлийг үндэслэн Хөдөлмөрийн тухай хууль байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд нийцүүлэн ажлын 10 өдрийн цалинтай чөлөө олгосон.	
23	6.4	Байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлийн төлөвлөгөөг баталж төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх	Тухай бүр	Эцэг эхийн зөвлөл төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаа хэрэгжүүлсэн байна	Төлөвлөгөө биелэгдэж үр нөлөө нь албан хаагчдын гэр бүлд хүрсэн байна	Төлөвлөгөө биелэгдэж үр нөлөө нь албан хаагчдын гэр бүлд хүрсэн байна	Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн “Төлөвлөгөө батлах тухай” А/02 дугаартай тушаалын 6 дугаар хавсралтаар байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталсан.	

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН
 ГАЗРЫН 2024 ОНЫ "СУРГАЛТ ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ТАЙЛАН"

2025.06.10

Эрдэнбулган сум

№	Сургалтын сэдэв төрөл	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Хамрагдах төлөөлөл	Хүний тоо	Зохион байгуулах нэгж	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан
---	-----------------------	---------------------	--------------------	-----------	-----------------------	------------------------------------

Нэг. Уулзалт зөвлөгөөн						
1.1	Салбарын удирдах ажилтны зөвлөгөөн	I дүгээр улиралд	Газрын дарга	1	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	2025 оны 01 дүгээр сард тус зөвлөгөөнд Газрын дарга, Газрын удирдлагын хэлтсийн дарга, БХБХ-ийн дарга ЗХАХАМэргэжилтэн нар хамрагдсан.
1.2	Газрын харилцааны салбарын ажилтны өдөр	II дугаар улиралд	ГУХ-ийн нийт албан хаагчид сумдын газрын даамлууд,	30	Газрын удирдлагын хэлтэс	2025 оны 05 дугаар сард болсон газрын харилцааны салбарын ажилтны өдөрт зориулсан арга хэмжээнд ГХБХ-ийн албан хаагчид Увс, Баян-Өлгий, Ховд аймагт туршлага судлах уулзалтад оролцосон.
1.3	Удирдах ажилтны шуурхай зөвлөгөөн	Тухай бүр	Газрын дарга, нэгжийн дарга	1	Аймгийн ЗДТГ	Аймгийн ЗДТГ-аас зохион байгуулсан удирдах ажилтны зөвлөгөөнд тухай бүр хамрагдсан.
1.4	Барилгын салбарын албан хаагчдын зөвлөгөөн	I дүгээр улиралд	Аймгийн барилгын салбарын аж ахуйн нэгж, байгууллага, төр хувийн хэвшлийн төлөөлөл	150	ГХБХБГ,	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам, Архангай аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газартай хамтран аймгийн төвийн иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагын албан хаагчдад Төрөөс орон сууцны талаар баримталж буй бодлого, орон сууцжуулах талаар авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ, орон сууц болон амины орон сууцны ипотекийн зээлийн бодлогын

						талаар болон Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2024 оны 108 дугаар тушаалаар “Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал” /БД 25-102-24/ барилгын дүрэм, 2024 оны 153 дугаар тушаалаар “Ногоон барилгын (BESTGER) гэрчилгээ олгох журам”-ыг олон нийтэд сурталчлан 2025 оны 02 дугаар сарын 04-ны өдөр мэдээлэл хүргэлээ.
Хоёр. ГХБХБГ-ын албан хаагчид, газрын даамлуудад зориулсан сургалт						
2.1	Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны АЗ сертификатын сургалтад хамруулах	1 дүгээр улиралд	Мэргэжилтэн	4	Захиргаа	Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны АЗ сертификатын сургалтад тус газраас 2025 онд 4 албан хаагч хамрагдаж төгссөн.
2.2	Удирдлагын академийн богино, дунд хугацааны мэргэшүүлэх багц сургалтад хамруулах	II дугаар улиралд	Мэргэжилтэн, даамал	6	Захиргаа	2025 оны эхний хагас жилд тус сургалтад хамрагдсан албан хаагч байхгүй байна.
2.3	Монгол бичгийн анхан шатны мэдлэг олгох сертификаттай сургалтад албан хаагчдыг хамруулах	III-IV дүгээр улиралд	Мэргэжилтэн, даамлууд	51	Захиргаа	2025 оны эхний хагас жилд тус сургалтад хамрагдсан албан хаагч байхгүй байна.
2.4	Улсын байцаагч нарыг чадавхжуулах сургалтад хамруулах	I-II дугаар улиралд	Байцаагч нар	2	Захиргаа	Хугацаа болоогүй

2.5	Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө боловсруулах, газар зохион байгуулалт хот төлөвлөлтийн цахим системийн хэрэглээ.	I-IV дүгээр улиралд	Холбогдох мэргэжилтэн, газрын даамлууд	20	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	Хугацаа болоогүй
2.6	Шинээр хөгжүүлсэн архивын программын хэрэглээ	IV дүгээр улиралд	Архив, албан хэрэг хөтлөлт хариуцсан ажилтан	1	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	Хугацаа болоогүй
2.7	Архивын цахим системийн сургалт	III-IV дүгээр улиралд	Архивын ажилтан	1	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	Хугацаа болоогүй
2.8	Мэдээлэл асуудал хариуцсан хаагчыг сургалт технологийн албан чадавхижуулах	II дугаар улиралд	Мэдээлэл технологийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн	1	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	21 аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар, нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албаны мэдээлэл, технологийн асуудал хариуцсан албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, мэргэшсэн, хариуцлагатай, ур чадвар бүхий хамт олныг бүрдүүлэх, чадавхижуулах зорилгоор Юнител ХХК-тай хамтран албан хаагчдыг чадавхижуулах сургалтыг 2025 оны 04 дүгээр сарын 24-өөс 25-ны өдрүүдэд Улаанбаатар хотод зохион байгуулсан. Тус сургалт нь мэдээллийн аюулгүй байдал, сүлжээний зохион байгуулалт болон их өгөгдөл, хиймэл оюун сэдвийн хүрээнд зохион байгуулагдман бөгөөд тус газрын мэдээллийн технологийн

	Газрын тухай хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлтийн талаар сургалт зохион байгуулах	I-IV дүгээр улиралд	Холбогдох мэргэжилтэн, газрын даамлууд	41	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	асуудал хариуцсан мэргэжилтэн хамрагдсан.
2.9	Газрын тухай хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлтийн талаар сургалт зохион байгуулах	I-IV дүгээр улиралд	Холбогдох мэргэжилтэн, газрын даамлууд	51	ГЗБГЗЗГ, БХБХБГ-ын Захиргаа	Хугацаа болоогүй
2.10	Авлигын эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, шалтгаан нөхцөлийг арилгах сэдвээр АТГ-аас зохион байгуулах сургалтад хамрагдах	I-IV дүгээр улиралд	Холбогдох мэргэжилтэн, газрын даамлууд			Хугацаа болоогүй
Гурав. ГХБХБГ-ын албан хаагчид, газрын даамлуудад зориулан бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулах сургалт						
3.1	Илтгэх ярих соёлд суралцахуй	I дүгээр улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 02 дугаар сард зохион байгуулсан.
3.2	Авилгын эсрэг сургалт	I дүгээр улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 02 дугаар сард зохион байгуулсан.
3.3	Цахим постер бүтээх нь	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 03 дугаар сард зохион байгуулсан.
3.4	Видео контент хэрхэн хийх бэ?	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 03 дугаар сард зохион байгуулсан.
3.5	Шинэлэг илтгэлийг хэрхэн бэлдэх бэ?	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 04 дүгээр сард зохион байгуулсан.
3.6	Бага насны хүүхдийн хөгжил төлөвшил	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 04 дүгээр сард зохион байгуулсан.
3.7	Хамт олны эерэг уур амьсгалыг бүрдүүлэх нь	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Тус сургалтыг 2025 оны 05 дугаар сард зохион байгуулсан.
3.8	Хувь хүний ёс зүй ба харилцаа хандлага	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Хугацаа болоогүй.
3.9	Бүтээмжтэй цагийг ажилдаа зарцуулах нь	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Хугацаа болоогүй.
3.10	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн талаар албан хаагчдад мэдээлэл өгөх	II дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Хугацаа болоогүй.

3.11	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн талаар олгосон мэдээллийг бататгах тэмцээн зохион байгуулах	III дугаар улиралд	Нийт албан хаагчид	45	Захиргаа	Хугацаа болоогүй.
------	---	--------------------	--------------------	----	----------	-------------------

Тайлан бичсэн:

Захиргаа хуулийн асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

Хянасан:

Газрын удирдлагын хэлтсийн дарга

М.Тулга

Г.Рэнцэндорж

АЙМГИЙН ГХБХБГ-ЫН 2025 ОНЫ АВЛИГЫН ЭСРЭГ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2025.06.10

Эрдэнэбулган сум

№	Зорилго	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Шалгуур үзүүлэлт	Хэрэгжилт
1.	Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийг Иргэдэд сурталчлах, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны хүртээмжийг нэмэгдүүлэх.	1.1. Авлигатай тэмцэх газраас соён гэгээрүүлэх чиглэлээр бэлтгэсэн контентуудыг а) байгууллагын албан ёсны цахим хуудас; б) социал сувгууд; в) дотоод сүлжээ; д) хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, е) мэдээлэл сурталчилгаа лед самбар, дэлгэц, Г) бусад (салбар байгууллагууд) хэлбэрээр сурталчилж, олон нийтэд хүргэх.	Жилийн турш	-Тогтмол шинэчлэн, тогтвортой байршуулсан байх; - Түгээсэн, хүрсэн үр дүнгийн талаар салбар хариуцсан ажилтанд тухай бүрт тайлагнадаг байх; - Харьяа нэгжүүдийг нэгэн зэрэг хамруулж, үр дүнг нэгтэн тайлагнаж хэвших; - Тайланд холбогдох нотломжийг хавсаргаж хэвших.	Тус газрын зүгээс АВ телевизтэй хамтран ажиллах гэрээг 2025 оны 01 дүгээр 15-ны өдөр байгуулсан. Хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд байгууллагын томоохон арга хэмжээг тухай бүр олон нийтэд мэдээлснээс газар олголтийн асуудлыг иргэдэд мэдээлэх асуудлыг тэгш шударга явуулах, хэрхэн явагддаг, цахимаар хэрхэн өргөдлийг хүлээн авах хэрхэн шийдвэрлэх, авлига ашиг сонирхлоос хэрхэн ангид байх талаар иргэдэд мэдээлэл хүргэсэн нь авлигатай тэмцэх газраас соён гэгээрүүлэх чиглэлээр явагдсан арга хэмжээ болсон. Мөн авлигатай тэмцэх газраас youtube сувгаар олон нийтэд хүргэсэн мэдээллийг байгууллагын фэйсбүүк хаяг цахим хуудсаар иргэдэд дамжуулж мэдээлсэн.

	1.2. Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан иргэд, олон нийтэд чиглэсэн соён гэгээрүүлэх нээлттэй хаалганы өдөрлөг, хэмжээг зохион байгуулах. /2-оос доошгүй/	Жилийн турш	-Өдөрлөгт оролцсон иргэдээс байгууллагын үйл ажиллагаа, үйлчилгээтэй холбоотой санал хүсэлт авч, түүнд үндэслэн арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байх; -Авлигатай тэмцэх газраас өрнүүлж буй аян, уриалгатай уялдсан байх; -Үр дүнг тооцсон байх.	"Иргэдийн итгэлийг хүлээсэн төрийн үйлчилгээний жил"-ийн хүрээнд Аймгийн ЗДТГ-ын төв талбайд 2025 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдөр зохион байгуулагдсан "Хуульчдын пробоно" нээлттэй хаалганы өдөрлөгт ГУХ-ын мэргэжилтнүүд оролцож салбарын хууль эрх зүйн талаар иргэдэд мэдээлэл хийсэн. Мөн Батцэнгэл, Хангай, Цахир, Хотонт сумдууд сумдынхаа фэйж хуудас, өөрсдийн цахим хаягаар, малчдын зөвлөгөөн дээр иргэд, малчдад газрын харилцааны талаар мэдээлэл өгч сургалт сурталчилгааны ажлыг гүйцэтгэсэн. Цаашид бүх сумдууд "Иргэдийн итгэлийг хүлээсэн төрийн үйлчилгээний жил"-ийн хүрээнд салбарын хууль тогтоомжийг сурталчилах аяныг он дуустал сум тус бүрээр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөөд байна.
	1.3. Өөрийн байгууллагын эрх хэмжээ, үйл ажиллагаатай холбогдуулан эрхлэн гаргадаг ном гарын авлага, сэтгүүл, иргэдэд тараадаг хэвлэмэл материал, зэрэгт авлигын хор хөнөөлийг иргэдэд ойлгуулах, шүгэл үлээхийг сурталчлан таниулсан, түүнд уриалсан мэдээлэл болон авлигын мэдээлэх 110 дугаарыг оруулан сурталчлах.	Эхний улиралд багтаан	- Мэдээллийг Авлигатай тэмцэх газраас буюу баталгаат эх сурвалжаас авсан байх; - Байгууллагын эрх хэмжээний хүрээнд иргэд, олон нийт рүү чиглэсэн хэвлэмэл материалд оруулсан байх; - Үр дүнг нэгтгэн тайлагнасан байх;	Тус газарт байгууллагын эрх хэмжээ, үйл ажиллагаатай холбогдуулан эрхлэн гаргадаг ном гарын авлага, сэтгүүл байхгүй. АТГ-аас гаргасан авлигын эсрэг подкаст, youtube-д байрлуулсан богино шторк зэргийг байгууллагын албан ёсны цахим хуудас arkhangai.gazar.gov.mn хаяг болон фэйсбүүк пэйж хуудаст

				- Тайланд нотломжийг хэвших.	байршуулсан.
		1.4.Өөрсдийн байгууллагын үйл ажиллагаанд авлигад өртөж болзошгүй чиглэлийг сонгон авлигын эрсдлээс ангид байхад чиглэсэн, ёс зүй, шударга байдлыг уриалсан агуулга бүхий 2-оосдоошгүй видео контент бүтээж,олоннийтэдхүргэсэн байх	Жилийн турш	- Авлигын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн байх; - Авлигын мэдээлэх 110 дугаарын утсыг сурталчилсан байх; - Олон нийтэд түгээсэн байх.	2025 оны 02 дугаар хагас жилд зохион байгуулна.
		2.1. Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагаанд иргэний нийгмийн оролцоо, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх. Аймаг орон нутагт үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагын жагсаалтыг гарган, уулзалт зохион байгуулж, тулгамдаж буй асуудлаа хэлэлцэх, шаардлагатай тохиолдолд Авлигатай тэмцэх газраас цахимаар зөвлөмж авч ажиллах.	Жилийн турш	- Салбар бүрт үйл ажиллагаа явуулж буй төрийн байгууллагуудын нэгдсэн судалгааг гаргасан байх; - Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр иргэний нийгмийн оролцоо, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх чиглэлээр арга хэмжээ авсан байх; - Үр дүнг тооцож, тайлагнасан байх	2025 оны 02 дугаар хагас жилд зохион байгуулна.
Ил тод байдлыг сайжруулах, хүнд суртал, чирэгдлийг бууруулах, олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх	2.	2.2. Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийн нээлттэй, ил тод байдлыг нэмэгдүүлж, иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог хангах		-2024 онд төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн талаар иргэд, олон нийтэд тогтмол ойлгомжтой байдлаар тогтмол мэдээлэх; -Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилттэй	2025 улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар он дамжин хэрэгжиж байгаа 29, шинээр 2 төсөл арга хэмжээ хэрэгжиж байна. Нийт 106,138 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалттай арга хэмжээнээс 2025 оны барилга угсралт болон их засварын ажлын санхүүжилтанд 33,823 тэрбум төгрөг тусгагдсан байна. Ашиглалтад орсон болон БУА

			холбоотой иргэд, олон нийтийн саналыг авч, холбогдох арга хэмжээг авах; -Иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр арга хэмжээ хэрэгжүүлэх. - Байгууллагын үйл ажиллагаа, үйлчилгээний хүнд суртал чирэгдэлтэй холбоотой гомдол, мэдээллийн судалгааг тогтмол гаргаж, тайлагнах; - Хуулийн хүрээнд шуурхай, бодитой шийдвэрлэж хэвших; - Иргэд, олон нийтээс байгууллагын үйл ажиллагаа, хүнд суртал чирэгдэлтэй холбоотой гомдол мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, үр дүнд суурилсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.	үргэлжилж байгаа ажлуудыг байгууллагын цахим хаягаар мэдээллүүдийг тавьж олон нийтэд хэрэгжилтийн явцыг танилцуулан ажиллаж байна. Засгийн газрын иргэд олон нийттэй харилцах 1111 төвөөс 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар тус газрын ажилтан албан хаагчтай холбоотой 7 гомдол ирсэн. Ирсэн гомдлыг харьяалан шийдвэрлэх мэргэжилтэнд тухай бүр шилжүүлж хуулийн хугацаанд гомдол гаргасан иргэд болон аймгийн ЗДТГ-ын 1111 хариуцсан мэргэжилтэнд хариуг хүргүүлсэн.
	2.3. Байгууллагуудын үйл ажиллагаа, үйлчилгээний хүнд суртал чирэгдэлтэй холбоотой ирүүлсэн гомдол, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, хагас, бүтэн жилээр тайлагнах, үр дүнд суурилсан арга хэмжээг хэрэгжүүлж хэвших		3.1. Авлигын эрсдэл ба авлига гарах боломжийг бууруулах чиглэлээр тухайн байгууллагаас цахимаар иргэд, олон нийтэд үзүүлж буй цахим үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх чиглэлээр арга хэмжээг зохион байгуулах	Иргэд олон нийтэд үзүүлж байгаа цахим үйлчилгээг сайжруулах хүрээнд ГЗБГЗЗЕГ-аас 21 аймгийн газрын даамлуудын техник тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Тус ажлын хүрээнд 2025 оны 06 дугаар сард Ихтамир Булган, Чулуут сумын газрын даамлуудад иж бүрэн суурин компьютер
3.	Авлига, сонирхлын үүсгэх нөхцөлийг арилгуулах арга хэмжээ авах	Жилийн турш	Иргэд олон нийтэд үзүүлж байгаа цахим үйлчилгээг сайжруулах хүрээнд ГЗБГЗЗЕГ-аас 21 аймгийн газрын даамлуудын техник тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Тус ажлын хүрээнд 2025 оны 06 дугаар сард Ихтамир Булган, Чулуут сумын газрын даамлуудад иж бүрэн суурин компьютер	Иргэд олон нийтэд үзүүлж байгаа цахим үйлчилгээг сайжруулах хүрээнд ГЗБГЗЗЕГ-аас 21 аймгийн газрын даамлуудын техник тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Тус ажлын хүрээнд 2025 оны 06 дугаар сард Ихтамир Булган, Чулуут сумын газрын даамлуудад иж бүрэн суурин компьютер

				Хангай, Өндөр-Улаан сумын газрын даамлуудад 3 үйлдэлт принтер, Эрдэнэмандал, Тариат сумын газрын даамлуудад түргэн скайнер гэсэн 3 төрлийн 10 ширхэг 17 сая төгрөгийн үнэлгээтэй тоног төхөөрөмжийг хүлээлгэн өгсөн.
			Жилийн турш	- Албан хаагчидтай холбогдуулан ирүүлсэн авлига, ашиг сонирхлын зөрчилтэй холбоотой гомдол, мэдээллийг Авлигатай тэмцэх газарт шилжүүлж хэвших; - Албан хаагчдыг авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байхад чиглэсэн арга хэмжээг байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан эрсдэлийг тодорхойлсон байх; - Эрсдэлийг арилгах арга хэмжээнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааг зохион байгуулсан байх;
	3.2. Байгууллагын дотоод хяналтын механизмыг сайжруулж, албан хаагчдыг авлига, ашиг сонирхлоос ангид байхад чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх			Тус газрын Тариат сумын газрын даамлын хууль зөрчсөн үйлдлийг ажлын хэсгийн хяналт шалгалтийн дүгнэлтээр 2024 оны 04 дүгээр сар, 12 дугаар сард тус тус илрүүлсэн. Дүгнэлтэд дурдагдсан зарим зөрчил нь авлигын эсрэг хууль, Эрүүгийн хууль зөрчсөн байх магадлалтай байсан тул газрын даргын 2024 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн 945 дугаартай бичгээр АТГ-т шалгуулахаар хүргүүлсэн. Мөрдөн шалгах ажиллагаа өнөөдрийг хүртэл хийгдэж байна.
	3.3. Тухайн байгууллага өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх чиглэлээр шинээр санал, санаачилга гарган тодорхой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх			Архангай аймгийн Засаг даргын 2025 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/48 дугаартай захирамжаар “Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө” батлагдсан. Тус төлөвлөгөөг дагаж мөрдөхөөр газрын даргын “Төлөвлөгөө батлах

зохион байгуулсан арга хэмжээний үр дүнг олон нийтэд мэдээлсэн байх; -Авлигатай тэмцэх газраас хүргүүлсэн зөвлөмж, албан бичгийн хэрэгжилтийг хангасан байх; -Үйлчилгээ авдаг, хамтарч ажилладаг, зорилтот бүлэгт урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, хийсэн өөрчлөлт, хүрсэн үр дүнгийн талаар мэдээлэл хүргэсэн байх.	тухай" А/02 дугаартай тушаалд дурдсан. Хэрэгжилтийг зохион байгуулан ажиллаж байна. Мөн 2024 оны ХАСХОМ хянуулах талаар зөвлөмжийг аймгийн ЗДТГ-ын хууль эрх зүйн хэлтсээс 2025 оны 01 дүгээр сард ирүүлсэн. Зөвлөмжийн дагуу тус газрын 7 албан хаагчийн ХАСХОМ-ийг хуулийн хугацаанд хянах ажлыг байгууллагын ЗБАТ зохион байгуулсан.
---	---

Тайлан бичсэн:

Захиргаа хуулийн асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

Хянасан:

Газрын удирдлагын хэлтсийн дарга

М.Тулга

Г.Рэнцэндорж

1.	1.1.Жендэрийн тэгш байдлыг хангах, Газрын харилцааны салбарт Жендэрийн талаар баримтлах бодлого, бодлогыг хэрэгжүүлэх талаар сургалт, сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах, энэ чиглэлд төр, мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах.	1.Газрын харилцааны салбарт жендэрийн баримтлах бодлого, бодлогыг хэрэгжүүлэх арга замын талаар хэлэлцүүлэг зөвлөгөөнд хамрагдсан байна.	ШҮ-1: Хэлэлцүүлэг-1; ШҮ-2:Хэрэгжилтийг сайжруулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тоо, үр дүн; ШҮ-3:Сургалт, сурталчилгааны ажлын тоо	II, IV улирал	Захи ргаа	Архангай аймгийн Газрын даргын 2025 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А/02 дугаартай "Төлөвлөгөө батлах тухай" тушаалын долоодугаар хавсралтаар "ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ 2025 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ"-г гарган батлуулан хэрэгжилтийг хагас, бүтэн жилээр БХТ болон аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлсэн.
2.	1.2. Газрын нэгдмэл сангийн улсын нэгдсэн тайланд газар өмчлөгч, эзэмшигч, ашиглагчдын талаарх мэдээлэл, судалгааг нас, хүйсээр ангилан гаргаж, мэдээллийг бүрдүүлэх.	1.Газрын нэгдмэл сан болон салбарын хүний нөөцийн мэдээллийг нас, хүйсээр ангилан гаргадаг болсон байна. 2.Салбарын жендэрийн ажиллагааг төлөвлөхөд мэдрэмжтэй судалгаагаар суурь судалгаагаар болсон байна.	ШҮ-1: Мэдээлэлд хамрагдалтын тоо; ШҮ-2: Хэрэгжилтийн хувь	Жилдээ	ГУХ	Аймгийн газрын нэгдмэл сангийн тайланг хуулийн хугацаанд буюу жил бүрийн 1-р сарын 15-ны дотор гаргаж ГЗБГЗЗГ-т хүргүүлсэн.
3.	1.4.Салбарын мэргэжилтнүүд, инженер техникийн болон бусад ажилтнуудад жендэрийн эрх тэгш байдал, мэдлэг олгох ажлыг Геодези, зураг зүйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл, Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа, газар зохион	1. Жендэрийн эрх тэгш, ил тод байдал хангагдсан байна.	ШҮ-1: Сургалтын хөтөлбөрт тусгагдсан заалт хэрэгжсэн байх; ШҮ-2: Хэрэгжилтийн хувь	Жилдээ	ГУХ	Тус газар нь орон нутагтаа үйл ажиллагаа явуулдаг геодези, зураг зүйн "Агдам сурвэй" ХХК болон барилгын зураг төслийн "Дэлийн хотгор" ХХК үйл ажиллагаа эрхлэх мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй

	байгуулалт, газрын кадастрын үйл ажиллагаа эрхлэх мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх.					байгууллагуудтай хамтран ажиллаж байна.
4.	1.5.Жендэрийн хороо болон байгууллагаас зохион байгуулсан сургалтад байгууллага, мэргэжлийн байгууллага, ТББ-ын удирдлагуудыг хамруулах арга хэмжээг авах.	1.Жендэрийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн болон сонирхсон албан хаагчдын энэ талын мэдлэг дээшилсэн байна. 2.Сургагч багш нартай болсон байна.	ШҮ-1: Сургалтын болон сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо	Жилдээ	Захи ргаа	Хүний эрхийн үндэсний комиссоос зохион байгуулсан “Жендэр ба хүний эрх” сэдэвт сургалтад Захиргаа, хуулийн асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн М.Тулга хамрагдсан. Байгууллагын албан хаагчдад Жендэрийн тухай ойлголт, ажлын байрны бэлгийн дарамт сэдвээр сургалт зохион байгуулсан.
5.	1.6.Байгууллагын удирдах ажилтнууд болон албан хаагчдыг жендэрийн цахим сургалтад хамруулах ажлыг зохион байгуулах.	1.Ажилтнууд жендэрийн эрх тэгш байдал, түүнийг хэрэгжүүлэх талаар мэдлэг, аргачлал эзэмшиж, хэрэглэх болсон чадамжтай байна.	ШҮ-1: Сургалтын болон сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо	Жилдээ	Захи ргаа	2015 онд аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулагдсан “Жендэрийн тухай ойлголт” сэдэвтэй аймгийн удирдах ажилтнуудыг хамруулсан сургалтанд тус газрын дарга хамрагдсан.
Зорилт-2. Салбарын албан хаагчдын зохистой хөдөлмөр эрхлэлт, харилцааг эрх тэгш байдлын үндсэн дээр жендэрийн мэдрэмжтэй бодлого, үйл ажиллагаагаар хэрэгжүүлэх.						
6.	2.1.Эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн дундаж наслалтын зөрүүг бууруулах чиглэлээр байгууллагын албан хаагчдын дунд санал асуулга явуулах, эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж, холбогдох арга хэмжээг авч байх, ажлын	1. Санал асуулга-23 2.Ажилтнуудаа шинжилгээ, оношлогоо, эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан байна. 3.Байгууллагын албан хаагчдын нас, хүйс,	ШҮ-1: Асуулга явуулсан байгууллагын тоо; ШҮ-2: Шинжилгээ, оношлогоонд хамруулсан	Жилдээ	Захи ргаа	2025 оны 4 дүгээр сард албан хаагчдад эрүүл мэндийн газраас байгууллага дээр ирж ажилчдын цусны даралт, чихрийн шижин, бие бялдар, халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг хийх, бие бялдрын

ачаалал, хөдөлмөрийн цаг, нормыг баримтлан хэрэгжүүлэх.	албан тушаал, цалин, чөлөө, нийгмийн баталгааны чиглэлээрх мэдээлэл бүхий судалгааг харьцуулан гаргаж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн байна.	албан хаагчдын тоо; ШҮ-3: Судалгаа, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн; ШҮ-4: Аяныг зохион байгуулсан байгууллагын тоо,	Жилдээ	Захи ргаа	хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох, халдварт бус өвчний эрсдэлт хүчин зүйлийн судалгааг хийж зөвлөмжөөр хангасан. Тус газрын ХАБЭА хариуцсан ажилтны төлөвлөгөөнд тус газрын албан хаагчдыг эрт илүүрэлтг хамруулахаар заасан бөгөөд 2025 оны 08 дугаар сард тус ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.
7. 2.2.Иргэнийг ба албан хаагчийг ажилд авах болон хүний нөөцийн асуудлаар ялгаварлалгүйгээр шийдвэр гаргах үйл явцыг нээлттэй, шударга, хувь хүнтэй зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх нөлөөллийг бий болгох арга замыг тодорхойлон хэрэгжүүлэх.	1.Хүний нөөцийн талаар гарсан шийдвэр хууль тогтоомжид нийцсэн байна. 2.Төрийн албаны удирдах болон гүйцэтгэх албанд жендэрийн тэгш байдлын баталгааг хангасан байна.	ШҮ-1: Шийдвэр хууль тогтоомжийн дагуу гарсан байх; ШҮ-2:Хүний нөөцийн талаарх шийдвэртэй холбогдон гарсан гомдол, саналын тоо;	Жилдээ	Захи ргаа	“Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2, 10.2, 10.3 дахь заалтуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус байгууллагын Газрын удирдлагын сул орон тоо гарсаныг Төрийн албаны тухай хуулийн холбогдох заалтуудыг үндэслэн Газрын даргын тушаалаар томилсон. Тухайн шийдвэрийг гаргахдаа ялгаварлалгүйгээр шийдвэр гаргасан.
8. 2.3. Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцааг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгах, ажлын байран дахь бэлгийн дарамтын асуудлаар санал гомдол хүлээн авах, шийдвэрлэх талаар	1.Хөдөлмөрийн харилцаа тэгш зарчмаар явагдсан байна. 2.Ялгаварлан гадуурхалт, ажлын байран дахь бэлгийн	ШҮ-1: Холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байх; ШҮ-2:Зохион байгуулсан ажлын тоо.	Жилдээ	Захи ргаа	Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын даргын 2024 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/34 дугаартай тушаалаар “Байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Журмын 3 дугаар зүйл “Захиргаа, албан хаагчийн үүргийн 3.1.16 дахь

	байгууллагын дотоод журамд тусган мөрдөх, урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл, сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулан бэлгийн дарамт болон бусад шахалт дарамтыг үл тэвчих орчныг бүрдүүлэх.	болон бусад дарамт шахалт гарахгүй байна. 3.Гарсан зөрчлийг үл тэвчих орчин бүрдсэн байна.			заалтад “Ажлын байран дахь бүх хэлбэрийн хууль бус дарамт шахалт, ялгавартай хандах үйлдлийг таслан зогсоож, ийм үйлдэл гаргасан албан тушаалтанд төрийн албаны тухай хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулах, эерэг уур амьсгалтай, сэтгэл зүйн дарамтгүй ажиллах орчныг бүрдүүлэх арга хэмжээ авах”, 3.1.17 дахь заалтад “Жөндөрийн эрх тэгш байдлын талаар албан хаагчдаас ирүүлсэн санал хүсэлт, гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэх”, 3.1.18 дахь заалтад “Ажлын байранд дахь бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх орчин нөхцлийг бүрдүүлэх. Бэлгийн дарамт гэдгийг “Жөндөрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль”-ийн 4.1.7-д зааснаар ойлгоно” гэж шинээр оруулсан
--	--	---	--	--	--

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗАР